

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Επιστήμες της Αγωγής: Εκπαίδευση Ενηλίκων, Ειδική Αγωγή»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η αξιοποίηση των συμμετοχικών τεχνικών από τους εκπαιδευτές των ΔΙΕΚ στην
Περιφέρεια Θεσσαλονίκης**

Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια: Ιωακειμίδου Χ. Μάρθα

Θεσσαλονίκη, 2021

Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Επιστήμες της Αγωγής: Εκπαίδευση Ενηλίκων, Ειδική Αγωγή»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η αξιοποίηση των συμμετοχικών τεχνικών από τους εκπαιδευτές των ΔΙΕΚ στην
Περιφέρεια Θεσσαλονίκης**

**The utilization of the participatory techniques by the instructors of DIEK in the
Region of Thessaloniki**

Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια: Ιωακειμίδου Χ. Μάρθα

Εξεταστική επιτροπή

.....(Επόπτης)
.....
.....

Θεσσαλονίκη, 2021

Ο/η συγγραφέας βεβαιώνει ότι το περιεχόμενο του παρόντος έργου είναι αποτέλεσμα προσωπικής εργασίας και ότι έχει γίνει η κατάλληλη αναφορά στην εργασία τρίτων, όπου κάτι τέτοιο ήταν απαραίτητο, σύμφωνα με τους κανόνες της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.

Ιωακειμίδου Χ. Μάρθα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	4
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
ABSTRACT	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
Α΄ ΜΕΡΟΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ	9
1. ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	9
1.1. Ο θεσμός της επαγγελματικής εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ελλάδα.....	9
1.2. Η ανεξάρτητη αρχή πιστοποίησης εκπαιδευτικών προσόντων (Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων).....	20
1.3. Το Εθνικό πλαίσιο προσόντων στην ελληνική επικράτεια	22
1.4. Ο θεσμός των Δημόσιων ΙΕΚ εν μέσω των κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων ..	26
1.5. Το ίδρυση νεολαίας και δια βίου μάθησης ως φορέας εκπαιδευτικής πολιτικής	28
1.6. Τα Δημόσια ΙΕΚ ως φορείς επαγγελματικής κατάρτισης.....	36
2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ..	39
2.1. Το μητρώο εκπαιδευτών ενηλίκων	39
3. ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	50
4. ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	55
4.1. Γνωστικές Θεωρίες Μάθησης	59
4.2. Το προφίλ του εκπαιδευτή ενηλίκων	61
5. ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	71
5.1. Ομαδική εργασία	77
5.2. Συζήτηση.....	78
5.3. Ερωτήσεις - Απαντήσεις	78
5.4. Καταιγισμός ιδεών.....	79
5.5. Παιχνίδι ρόλων	79
5.6. Προσομοίωση.....	81
5.7. Μελέτη περίπτωσης	81
5.8. Εκδρομή στο πεδίο	82
Β΄ ΜΕΡΟΣ: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ	85
6. ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	85
6.1. Ερευνητικός σκοπός-ερωτήματα.....	85

6.2.	Σχεδιασμός έρευνας.....	85
6.3.	Δείγμα	86
6.4.	Ερωτηματολόγιο έρευνας.....	88
6.5.	Ανάλυση συνεντεύξεων	89
6.6.	Αξιοπιστία και εγκυρότητα.....	90
6.7.	Ηθικά Ζητήματα	90
7.	ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	92
7.1.	1 ^{ος} θεματικός άξονας.....	92
7.2.	2 ^{ος} θεματικός άξονας.....	96
7.3.	3 ^{ος} θεματικός άξονας.....	100
7.4.	4 ^{ος} θεματικός άξονας.....	105
8.	ΚΕΦΑΛΑΙΟ:ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	109
8.1.	Συζήτηση.....	109
8.2.	Επίλογος.....	115
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	118
	Ελληνόγλωσση.....	118
	Ξενόγλωσση.....	120
	Ιστότοποι.....	122
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	123
	Ερωτηματολόγιο	123
	Συνεντεύξεις.....	125

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Δημογραφικά στοιχεία	88
Πίνακας 2: Θεματικοί άξονες και ερωτήσεις	89
Πίνακας 3: Αποτελέσματα 1 ^{ου} θεματικού άξονα «Αποσαφήνιση του εκπαιδευτικού έργου του εκπαιδευτή ενηλίκων στα (Δ)ΙΕΚ»	92
Πίνακας 4: Αποτελέσματα 2 ^{ου} θεματικού άξονα «Αξιοποίηση των συμμετοχικών τεχνικών στο χώρο των (Δ)ΙΕΚ»	97
Πίνακας 5: Αποτελέσματα 3 ^{ου} θεματικού άξονα «Προσδιορισμός της έννοιας της βιωματικής μάθησης»	101
Πίνακας 6: Αποτελέσματα 4 ^{ου} θεματικού άξονα «Προσδιορισμός της έννοιας και του ρόλου των επιμορφωτικών προγραμμάτων»	105

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εισαγωγή: Η συμμετοχική εκπαίδευση χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο στην μαθησιακή διαδικασία και είναι εντελώς διαφορετική από την παραδοσιακή διδασκαλία. Πολλές από τις αρχές της συμμετοχικής εκπαίδευσης βασίζονται σε θεωρίες της εκπαίδευσης ενηλίκων. Η θεωρία της μάθησης ενηλίκων τονίζει ότι οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι χρειάζονται ευκαιρίες για σκέψη, κατανόηση και εφαρμογή. Οι συγκεκριμένες τεχνικές είναι απαραίτητο να εφαρμόζονται στα Δημόσια Ι.Ε.Κ., αφού οι εκπαιδευόμενοι που τα απαρτίζουν είναι άτομα ενήλικα, με υπάρχουσες γνώσεις, ικανότητες και χαρακτηριστικά που με τα απαραίτητα μέσα θα έχουν μια ευχάριστη διαδικασία μάθησης.

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η αποσαφήνιση του έργου του εκπαιδευτή ενηλίκων στα ΔΙΕΚ, ο τρόπος με τον οποίο αξιοποιούνται οι ενεργητικές εκπαιδευτικές τεχνικές στη διδασκαλία στην μεταδευτεροβάθμια τεχνική και τεχνολογική εκπαίδευση και ο τρόπος με τον οποίο προσδιορίζεται η πρακτική εφαρμογή της βιωματικής μάθησης. Ακόμη μελετάται η σημασία της επιμόρφωσης, η συμβολή των επιμορφωτικών προγραμμάτων στη διδακτική πράξη και οι ευεργετικές τους συνέπειες στη μελλοντική πορεία του εκπαιδευτή ενηλίκων.

Μεθοδολογία: Διεξήχθη μία ποιοτική έρευνα, με χρήση ημιδομημένων συνεντεύξεων οι οποίες αναλύθηκαν με χρήση της θεματικής ανάλυσης. Στην έρευνα συμμετείχαν 12 εκπαιδευτές ενηλίκων στα ΔΙΕΚ Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής, ηλικίας κυρίως 42-49 ετών. Οι μισοί συμμετέχοντες είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού, ενώ στη συντριπτική τους πλειοψηφία έχουν διδακτική εμπειρία έως και 10 χρόνια. Για να αυξηθεί η εγκυρότητα και αξιοπιστία των απαντήσεων, ο ερευνητής συζήτησε σε 2^ο επίπεδο με κάθε έναν από τους συνεντευξιαζόμενους. Τηρήθηκαν τα απαραίτητα ηθικά ζητήματα.

Αποτελέσματα: Η θεματική ανάλυση ανέδειξε 4 θεματικούς άξονες που είναι η «Αποσαφήνιση του εκπαιδευτικού έργου του εκπαιδευτή ενηλίκων στα (Δ)ΙΕΚ», η «Αξιοποίηση των συμμετοχικών τεχνικών στο χώρο των (Δ)ΙΕΚ», ο «Προσδιορισμός της έννοιας της βιωματικής μάθησης» και ο «Προσδιορισμός της έννοιας και του ρόλου των επιμορφωτικών προγραμμάτων».

Συμπεράσματα: Ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ είναι κυρίως επιμορφωτικός και συμβουλευτικός. Τα βασικά προσόντα ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ διακρίθηκαν κατά μεγαλύτερη έμφαση σε γνωστικά, παιδαγωγικά προσόντα και σε κοινωνικές δεξιότητες. Οι συμμετοχικές τεχνικές χρησιμοποιούνται έμμεσα με δημιουργία ομάδων, ομαδικών εργασιών και δραστηριοτήτων και άμεσα με τα παιχνίδια ρόλων, την επίδειξη και τον καταγισμός ιδεών. Οι συμμετοχικές τεχνικές θεωρήθηκαν πως είναι αρκετά έως πολύ σημαντικές και ωφέλιμες. Διαπιστώθηκε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει θετικά την απόδοσή τους. Η μεγάλη πλειοψηφία των εκπαιδευτών γνωρίζει μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση, οι οποίες αφορούν κυρίως το παιχνίδι ρόλων, την προσομοίωση την αφήγηση και συνέντευξη. Σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτές δήλωσαν βέβαιοι ως προς τα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης. Ακόμη, οι συνεντευξιαζόμενοι εξέφρασαν την άποψη πως η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο των ΔΙΕΚ με ανάπτυξη τεχνολογικών και εκπαιδευτικών υποδομών. Η ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων θεωρήθηκε θετική.

Λέξεις κλειδιά: Συμμετοχικές τεχνικές, εκπαιδευτές ενηλίκων, ΔΙΕΚ, βιωματική μάθηση, επιμορφωτικά προγράμματα

ABSTRACT

Introduction: Participatory education is increasingly used in the learning process and is completely different from traditional teaching. Many of the principles of participatory education are based on theories of adult education. Adult learning theory emphasizes that adult learners need opportunities for thought, understanding and application. The specific techniques must be applied in the Public Vocational Training Institute, since the trainees that make them up are adults, with existing knowledge, skills and characteristics that with the necessary means will have a pleasant learning process.

Aim: The aim of this research is to clarify the work of the adult educator in Public Vocational Training Institute, the way in which active teaching techniques are utilized in teaching in post-secondary technical and technological education and the way in which the practical application of experiential learning is determined. The importance of training, the contribution of training programs to teaching practice and their beneficial consequences in the future course of the adult educator are also studied.

Methodology: A qualitative research was conducted, using semi-structured interviews which were analyzed using thematic analysis. The research involved 12 adult educators at the Public Vocational Training Institute of Thessaloniki and Halkidiki, aged mainly 42-49 years. Half of the participants have a Master's degree, while the vast majority have up to 10 years of teaching experience. To increase the validity and reliability of the answers, the researcher discussed at a second level with each of the interviewees. The necessary ethical issues were observed.

Results: The thematic analysis highlighted 4 thematic axes which are the "Clarification of the educational work of the adult educator in Public Vocational Training Institute", the "Utilization of participatory techniques in the field of Public Vocational Training Institute", the "Definition of the concept of experiential learning" and "Definition of the concept and role of training programs".

Conclusions: The role of the trainer in Public Vocational Training Institute is mainly educational and advisory. The basic qualifications of a Public Vocational Training Institute instructor were distinguished by a greater emphasis on cognitive, pedagogical and social skills. Participatory techniques are used indirectly through team building, teamwork and activities and directly through role-playing, demonstration and brainstorming. Participatory techniques were considered to be quite to very important and useful. It was found that the involvement of trainees in participatory techniques positively affects their performance. The vast majority of educators know teaching methods based on experiential learning, which mainly concern role play, simulation, storytelling and interview. Almost all educators said they were confident in the beneficial effects of experiential learning. Also, the interviewees expressed the view that experiential learning can be applied to the educational process in the field of Public Vocational Training Institute by developing technological and educational infrastructure. The existence of training programs was considered positive.

Keywords: Participatory techniques, adult educators, Public Vocational Training Institute, experiential learning, training programs

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εκπαίδευση ενηλίκων δεν αποτελεί ένα σύγχρονο κοινωνικό φαινόμενο, αλλά έχει τις ρίζες της στην αρχαιότητα. Στις εκάστοτε κοινωνίες υπήρχε είτε με άμεσο είτε με έμμεσο τρόπο, μία μορφή εκπαίδευσης ενηλίκων. Οι αρχαίοι πολιτισμοί υποστήριζαν μέσα από την κουλτούρα τους, το πνεύμα της εκπαίδευσης ενηλίκων. Αυτό διαπιστώνεται από τα μεγάλα αρχιτεκτονικά επιτεύγματα και από την επιρροή που άσκησαν στον σύγχρονο δυτικοευρωπαϊκό τρόπο σκέψης.

Σε μία πολυπολιτισμική κοινωνία όπου γίνεται δεκτή η συνύπαρξη των ποικίλων πολιτισμών, η εκπαίδευση διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο. Ο ρόλος της εκπαίδευσης γίνεται αισθητός μέσα από τις αλλαγές που συντελούνται τόσο σε κοινωνικό όσο και σε πολιτιστικό και μορφωτικό επίπεδο.

Οι σύγχρονες δομές εκπαίδευσης, τόσο της τυπικής όσο και της άτυπης, καλούνται να υπηρετήσουν το έργο του εκπαιδευτή ενηλίκων μέσα από το πρίσμα των σύγχρονων εκπαιδευτικών θεωριών. Με βάση την ελληνική βιβλιογραφία, οι συμμετοχικές τεχνικές βρίσκονται στο προσκήνιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας και δίνουν το έναυσμα για την θεωρητική εξέλιξη στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Η εκπαίδευση ενηλίκων αποτελεί στόχο της ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής και είναι στρατηγικής σημασίας για την βελτίωση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων στις αλλαγές, όσον αφορά τους εργαζόμενους, για την αναβάθμιση ή τον αναπροσανατολισμό των δεξιοτήτων των ανέργων, για την κοινωνική ένταξη, για την ενεργό συμμετοχή στα κοινά και τέλος για την προσωπική ανάπτυξη (ψήφισμα του συμβουλίου της Ε.Ε. 2011/c372/01, όπως έχει υιοθετηθεί από την ευρωπαϊκή ατζέντα για την εκπαίδευση ενηλίκων.

Στην ελληνική πραγματικότητα, σ' αυτή την κατεύθυνση συντείνει το πρόγραμμα που έχει αναλάβει η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς. Παράλληλα, προς αυτό τον στόχο κινείται και το πλαίσιο "Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2020". Το εν λόγω θεσμικό πλαίσιο παρέχει ευκαιρίες για βέλτιστες πρακτικές στην εκπαιδευτική πολιτική για τη συγκέντρωση και διάδοση των γνώσεων και τέλος για την προώθηση των μεταρρυθμίσεων, όσον αφορά την εκπαιδευτική πολιτική.

Παράλληλα, επιδιώκεται η επίτευξη τεσσάρων κοινών στόχων, οι οποίοι είναι η εφαρμογή της δια βίου μάθησης και της κινητικότητας, η βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας της εκπαίδευσης και κατάρτισης, η προαγωγή της ισοτιμίας, της κοινωνικής συνοχής και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά και τέλος η ενίσχυση του επιχειρηματικού πνεύματος.

Α΄ ΜΕΡΟΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ

1. ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

1.1.Ο θεσμός της επαγγελματικής εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ελλάδα

Η επαγγελματική εκπαίδευση ενηλίκων στην Ελλάδα δεν αποτελεί ένα νέο φαινόμενο αλλά είναι ένας όρος που εξελίσσεται ιστορικά από τις αρχές του 19ο αιώνα και συγκεκριμένα με την ίδρυση της πρώτης σχολής εσπερινής εκπαίδευσης που συντελέστηκε από το Σύλλογο Εμποροϋπαλλήλων Αθήνας με τη δημιουργία μίας νυχτερινής εμπορικής σχολής. Στη συνέχεια το 1927 έγινε η ίδρυση νυχτερινών πρακτικών εμπορικών σχολών με ιδιωτική πρωτοβουλία και ακολούθησε στη συνέχεια βάσει του Ν.4397/1929 η ίδρυση των πρώτων δημόσιων νυχτερινών δημοτικών που είχε ως απώτερη επιδίωξη τη μόρφωση ατόμων που είχαν υπερβεί τη νόμιμη ηλικία φοίτησης στο Δημοτικό Σχολείο με την ταυτόχρονη παροχή υποστήριξης στους ξενόφωνους μέσω της εξοικείωσής τους με τη σύγχρονη ζωή του Έθνους.

Λίγα χρόνια αργότερα σύμφωνα με τον επίσημα διατυπωμένο νόμο (Α.Ν 28/1936) καθίσταται εφικτό να παρέχεται μόρφωση από Δήμους, Κοινότητες, Εμπορικά και Επαγγελματικά Επιμελητήρια, καθώς επίσης και από Επαγγελματικές Οργανώσεις αλλά και Σωματεία Εμπόρων. Τα πρώτα νυχτερινά γυμνάσια ιδρύονται με τον Α.Ν 28/1936 από το Φοιτητικό Εκπαιδευτικό Σύλλογο και τη «Φιλική Εταιρία Νέων». Ακολουθεί η ίδρυση δύο ιδιωτικών νυχτερινών γυμνασίων με τον Α.Ν. 1784/1938 από τη Χριστιανική Αδελφότητα Νέων στο οποίο φοιτούν εργαζόμενοι μαθητές.

Βάσει του μεταγενέστερου νόμου 916/1943 παρέχεται το δικαίωμα ίδρυσης νυχτερινού γυμνασίου σε κάθε νομικό πρόσωπο ενώ σε μία τετραετία βάσει του Νόμου 205 δίνεται το δικαίωμα αυτό παράλληλα και στα φυσικά πρόσωπα. Την ίδια χρονιά σύμφωνα με το νόμο 837/1943 που βρήκε παράλληλη εφαρμογή ιδρύθηκε από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, το Τμήμα Λαϊκής Επιμόρφωσης το οποίο είχε ως αποστολή τη συστηματοποίηση των ενεργειών για τη μείωση του αναλφαβητισμού με γνώμονα τη λειτουργία των προϋπαρχόντων νυχτερινών δημοτικών. Βάσει του Ν.Δ. 3094/1954 καθίσταται εφικτή η αναδιοργάνωση του Τμήματος Λαϊκής Επιμόρφωσης μέσω της δημιουργίας ΝΕΛΕ (Νομαρχιακών Επιτροπών Καταπολέμησης του Αναλφαβητισμού) και πραγματοποιείται η ίδρυση νυχτερινών σχολείων που αφορούσαν την υποχρεωτική φοίτηση των αναλφάβητων και ημιαλφάβητων μεταξύ δεκατεσσάρων έως είκοσι ετών καθώς και η προαιρετική φοίτηση των ενηλίκων ηλικίας άνω των είκοσι ετών. Όταν αναφερόμαστε στον όρο Λαϊκή Επιμόρφωση εννοούμε οποιαδήποτε μορφή οργανωμένης εκπαίδευσης που παρέχεται εκτός του σχολικού συστήματος και έχει ως στόχο την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας του καθενός ασχέτως επιπέδου, ηλικίας ή φύλου. Παράλληλα αναφέρεται στην ενεργό συμμετοχή του κάθε πολίτη στα κοινά.

Σύμφωνα με το βασιλικό διατάγμα 617/1961 τα νυχτερινά γυμνάσια γίνονται επτατάξια και παράλληλα βάσει νόμου 3971/1959 συνεχίζεται η ίδρυση νυχτερινών τεχνικών επαγγελματικών σχολών.

Ακολουθεί με το Ν.Δ. 4379/1964 ο καθορισμός της εσπερινής εκπαίδευσης, σε επίπεδο τόσο γυμνασιακό όσο και λυκειακό στα οποία θα είναι τετραετής. Ειδικότερα, ο θεσμός της Λαϊκής Επιμόρφωσης στηρίζεται σε κάποιες κατευθυντήριες γραμμές όπως είναι τα ακόλουθα: η ανάγκη για συνεχή επιμόρφωση του λαού, η αναγνώριση ότι η συνεχής εκπαίδευση και η Λαϊκή Επιμόρφωση είναι συγκοινωνούντα δοχεία με τη

συνεχιζόμενη εκπαίδευση, ότι όλοι έχουν το δικαίωμα σε μία συνεχή μόρφωση καθώς και σε μία πρόσθετη ή βασική επαγγελματική κατάρτιση, η καταπολέμηση των μορφωτικών ανισοτήτων και τέλος η βεβαιότητα ότι η γνώση για την ενεργητική συμμετοχή του κάθε πολίτη στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική ζωή της χώρας.

Τους βασικότερους στόχους της Λαϊκής Επιμόρφωσης αποτελούν τα ακόλουθα σημεία: α)η δημιουργία των προϋποθέσεων για τη λειτουργία ενός συστήματος διαρκούς εκπαίδευσης επαγγελματικής εκπαίδευσης και επαγγελματικού προσανατολισμού, β)η ολόπλευρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας μέσα στις ραγδαίες οικονομικές, κοινωνικές, επιστημονικές και τεχνικές αλλαγές, την καταπολέμηση των μορφωτικών ανισοτήτων, γ)η διασφάλιση της συνειδητής και αποτελεσματικής συμμετοχής του ατόμου στη ζωή του κοινωνικού συνόλου και η ανάπτυξη της ικανότητας να δημιουργεί νέα υλικά αγαθά και νέες πνευματικές αξίες δ)η δημιουργία πνεύματος κατανόησης και σεβασμού προς τα διαφορετικά έθνη και πολιτισμούς, η καταπολέμηση του αναλφαριθμητισμού και ημιαναλφαριθμητισμού, στ)η δημιουργική χρήση του ελεύθερου χρόνου με την καλλιέργεια και αξιοποίηση των ενδιαφερόντων, των δεξιοτήτων και των κλίσεων του καθένα, ε)η κοινωνική - επαγγελματική αποκατάσταση και πνευματική βοήθεια σε άτομα που μειονεκτούν για φυσικούς ή πνευματικούς λόγους ζ)η ενεργητική λαϊκή συμμετοχή σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων καθώς και η υλοποίησή τους.

Στη συνέχεια με το ΝΔ 4369/1974 περιορίζεται η φοίτηση στα Γυμνάσια και στα Λύκεια και είναι πλέον τετραετής, ρύθμιση η οποία καταργήθηκε με το Α.Ν. 129/1967, ο οποίος επανέφερε τα επτάχρονα εσπερινά γυμνάσια. Στη συνέχεια ο Ν. 309/1976 καθώς και ο Ν. 576/1977, οι οποίοι επέφεραν κατάργηση τόσο του επτάχρονου εσπερινού γυμνασίου όσο και των νυχτερινών κατώτερων και μέσων τεχνικών και

επαγγελματικών σχολών καθώς και την ίδρυση τεχνικών και επαγγελματικών λυκείων όπου ίσχυσε η τετραετής φοίτηση. Τα ανωτέρω περιγραφόμενα σχολεία αντικατέστησαν τόσο τα τρίχρονα εσπερινά γυμνάσια όσο και τα τετράχρονα εσπερινά λύκεια. (Σχολεία Εσπερινής Φοίτησης και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, Γαλίτης Π.).

Με βάση το υπ' αρ.188/Α/23-09-1997 Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως κατοχυρώθηκε ο Θεσμός του Νέου Λυκείου και στη συνέχεια ξεκίνησε να εφαρμόζεται επίσημα στην πράξη. Το Ενιαίο Λύκειο είχε ως στόχο αρχικά την παροχή γενικής παιδείας υψηλού επιπέδου, στη συνέχεια την ανάπτυξη των ικανοτήτων, της πρωτοβουλίας, της δημιουργικότητας καθώς και της κριτικής σκέψης των μαθητών, την προσφορά στους μαθητές των απαραίτητων γνώσεων και εφοδίων για τη συνέχιση των σπουδών τους στην επόμενη εκπαιδευτική βαθμίδα και τέλος την καλλιέργεια στους μαθητές που θα τους διευκολύνουν την πρόσβαση στις επόμενες εκπαιδευτικές βαθμίδες.

Με την ολοκλήρωση της φοίτησης στο Ενιαίο Λύκειο χορηγούνταν Απολυτήριο Ενιαίου Λυκείου, το οποίο είχε ως στόχο κατά πρώτον τη δυνατότητα εγγραφής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, την απόκτηση επαγγελματικής εξειδίκευσης μετά τη φοίτηση σε μεταλυκειακά ιδρύματα επαγγελματικής κατάρτισης. Όσοι τύποι λυκείων λειτουργούσαν έως τότε όπως τα μουσικά, γενικά, κλασικά και τεχνικά επαγγέλματα μετατρέπονται σε ενιαία λύκεια. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει η πλήρωση των προϋποθέσεων λειτουργίας τα Λύκεια αυτά λειτούργησαν από το έτος 1997 έως το 2002 ως Ενιαία Πολυκλαδικά Λύκεια με θεωρητική, θετική και τεχνολογική κατεύθυνση και τέλος τεχνικά επαγγελματικά λύκεια με τεχνολογική κατεύθυνση. (e-nomothesia.gr)

Στη συνέχεια θεσπίστηκε με το νόμο 3475/2006 η ίδρυση των επαγγελματικών λυκείων (ΕΠΑΛ) καθώς και των επαγγελματικών σχολών (ΕΠΑΣ) τα οποία ήρθαν σε αντικατάσταση των τεχνικών επαγγελματικών εκπαιδευτηρίων (ΤΕΕ). Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι στα ΤΕΕ υπήρχε η δυνατότητα μετά την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου σπουδών οι μαθητές λάμβαναν πτυχίο επιπέδου δύο κι έτσι τους δίνονταν η δυνατότητα να εισαχθούν στη Β' Τάξη του Ενιαίου Λυκείου (http://5tee-chalandr.att.sch.gr/SPOYDES_TEE.htm).

Ο θεσμός των επαγγελματικών λυκείων από την ίδρυσή του και έπειτα έχει ως στόχο την παροχή απολυτηρίου τόσο για αυτούς που είναι απόφοιτοι γυμνασίου όσο και για εκείνους που είναι απόφοιτοι της πρώτης λυκείου. Το απολυτήριο αυτό θα έχει ως απώτερο στόχο την παροχή της γενικής παιδείας και της τεχνικής σε συνδυασμό με την τεχνική επαγγελματική γνώση.

Τα επαγγελματικά λύκεια ανήκουν στη Δευτεροβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση η οποία αποβλέπει στο συνδυασμό της γενικής παιδείας και της τεχνικής επαγγελματικής γνώσης. Οι υποψήφιοι προς εισαγωγή σε αυτά θα πρέπει να είναι κάτοχοι Απολυτηρίου Γυμνασίου ή άλλου ισότιμου τίτλου της αλλοδαπής χωρίς εξετάσεις. Η διάκριση των Λυκείων αυτών ακολουθεί το ωρολόγιο πρόγραμμα και διακρίνεται σε Ημερήσια και Εσπερινά. Όσον αφορά την διάρκεια φοίτησης, ο οριζόμενος χρόνος φοίτησης όσον αφορά το Ημερήσιο καθώς και το Εσπερινό Επαγγελματικό Λύκειο είχε ως διάρκεια από ένα έως τρία έτη.

Οι τομείς που προσφέρονταν ήταν συνολικά εννέα και αφορούσαν τον τομέα γεωπονίας, τροφίμων και περιβάλλοντος, τον τομέα πληροφορικής, τον τομέα δομικών έργων, δομημένου περιβάλλοντος και αρχιτεκτονικού σχεδιασμού, τον τομέα ναυτιλιακών επαγγελμαμάτων, τον τομέα εφαρμοσμένων τεχνών, τον τομέα διοίκησης και

οικονομίας, τον τομέα μηχανολογίας, τον τομέα υγείας, πρόνοιας και ευεξίας και τέλος τον τομέα ηλεκτρολογίας, ηλεκτρονικής και αυτοματισμού.

Σε συμφωνία με τους τομείς των ειδικοτήτων που παρέχονται στα ΕΠΑΛ προκύπτουν και οι αντίστοιχες εξειδικεύσεις όπως τεχνικός δομικών έργων και γεωπληροφορικής, υπάλληλος τουριστικών επιχειρήσεων, υπάλληλος αποθήκης και συστημάτων ανεφοδιασμού, τεχνικός τεχνολογίας τροφίμων και ποτών. Οι απόφοιτοι των ΕΠΑΛ θεωρούνται απόφοιτοι του τετάρτου επιπέδου του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, με άλλα λόγια αξιολογούνται επίσημα εκτός από κάτοχοι με απολυτήριο λυκείου και πτυχίο ειδικότητας και με αναγνωρισμένα επαγγελματικά δικαιώματα.

Με βάση τις επιταγές του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π) οι επαγγελματικές δυνατότητες που δίνονται στους απόφοιτους των ΔΙΕΚ μετά το τέλος των σπουδών τους είναι οι εξής: η απευθείας ένταξη στην αγορά εργασίας, η φοίτηση σε προαιρετικό μεταλυκειακό έτος ή με άλλα λόγια τάξη μαθητείας με την οποία είναι εφικτή η ασφαλής ένταξη σε πραγματικές συνθήκες εργασίας με παράλληλη εποπτεία από το σχολείο. Εν προκειμένω παρέχονται πλήρη εργασιακά δικαιώματα καθώς και μισθός που είναι της τάξεως του εβδομήντα και πέντε επί τοις εκατό (75 %) σε σχέση με τον κατώτατο μισθό καθώς και την παράλληλη κατοχύρωση του δικαιώματος προς ασφάλιση.

Μία ακόμη επιλογή συνιστά η εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση ή σε σχολές καθώς επίσης και τμήματα που έχουν αντιστοιχία με τους τομείς αποφοίτησης με το σύστημα των Ειδικών Πανελλαδικών Εξετάσεων σε τέσσερα διδακτικά αντικείμενα της τρίτης τάξης (Γ΄ Τάξης), τα οποία είναι τα Νέα Ελληνικά, τα Μαθηματικά καθώς και δύο μαθήματα ειδικότητας.

Παράλληλα, είναι δυνατή και η εισαγωγή τόσο σε σχολές όσο και σε τμήματα που βρίσκονται σε άμεση συνάφεια με τους τομείς αποφοίτησης μέσω ειδικών πανελλαδικών εξετάσεων σε τέσσερα μαθήματα που αφορούν την τρίτη τάξη όπως τα Νέα Ελληνικά, Μαθηματικά καθώς και δύο μαθήματα ειδικότητας. Αντίστοιχα θεωρείται εφικτή και η εισαγωγή σε Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, Αστυφυλάκων, Πυροσβεστικής όπως επίσης και Ακαδημιών του Εμπορικού Ναυτικού. Ο διορισμός στις σχολές αυτές συντελείται κατόπιν απόφασης του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθίσταται δυνατή η εισαγωγή αποφοίτων ΕΠΑΛ μέσω ειδικής ποσόστωσης.

Τέλος, μία ακόμη δυνατότητα συνιστά μετά το τέλος των σπουδών η εισαγωγή στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης ΙΕΚ που πραγματοποιείται μέσω της φοίτησης στην ίδια ειδικότητα, διάρκειας είτε δυόμιση είτε ενάμιση έτους, με απώτερο σκοπό την απόκτηση μίας νέας ειδικότητας. Η νέα αυτή ειδικότητα θα αντιστοιχεί στο πέμπτο (επίπεδο 5) όσον αφορά την εναία κλίμακα του εθνικού πλαισίου προσόντων (Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Θεσμικό Πλαίσιο Λειτουργίας ΕΠΑΛ, Διαθέσιμο στο: https://www.eoppep.gr/teens/index.php/spoudes_meta_to_gymnasio/189-epal).

Πέραν από τα ΔΙΕΚ υπάρχει και μία ακόμη επιλογή κατάρτισης, η οποία αφορά τις Σχολές Μαθητείας ΕΠΑΣ. Οι σχολές μαθητείας ιδρύθηκαν το 1950 με το Ν. 1542/1950 (ΦΕΚ Α.17 άρθρο 1) και ανήκουν στην τυπική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Οι προαναφερόμενες ΤΕΕ μετατράπηκαν σταδιακά με το Ν. 3475/2006 (ΦΕΚ 146/Α/13.07.2006) σε ΕΠΑΣ Μαθητείας διετούς φοίτησης, στις οποίες οι μαθητές παράλληλα με την εργασία τους πραγματοποιούσαν και θεωρητικές σπουδές ειδικότητας σε εβδομαδιαία βάση.

Κριτήριο επιλογής στις ΕΠΑΣ Μαθητείας συνιστούν οι ακόλουθες προϋποθέσεις όπως κάτωθι αυτές αναφέρονται: α)η κατοχή απολυτηρίου τίτλου γυμνασίου και β)το όριο ηλικίας το οποίο δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα είκοσι τρία έτη. Όπως προαναφέρθηκε ακολουθεί το δυικό σύστημα μαθητείας, με άλλα λόγια οι μαθητές θα πρέπει να παρακολουθούν τόσο θεωρητικά όσο και εργαστηριακά μαθήματα ενώ ταυτόχρονα εκτελούν την πρακτική τους άσκηση σε διάφορους φορείς ανάλογα με την ειδικότητά τους. Η πρακτική τους άσκηση ή αλλιώς μαθητεία στηρίζεται στο Πρόγραμμα Μαθητείας που θεμελιώνεται βάσει υπογραφής της σύμβασης μαθητείας (<https://www.oaed.gr/dioiketike-organose-diarthrose-tou-oaed>).

Το προαναφερθέν δυικό σύστημα μαθητείας παρουσιάζει μία ιστορική εξέλιξη συνυφασμένη με την ιστορική εξέλιξη της δημόσιας τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης όπως αυτή καθορίστηκε από τις μεταπολεμικές κοινωνικοπολιτικές εξελίξεις. Ο συντονισμός της προσπάθειας αυτής ήταν αποτέλεσμα της κοινής συμβολής περισσότερων υπουργείων όπως του υπουργείου Βιομηχανίας και Εργασίας καθώς και του Εθνικού Βασιλικού Ιδρύματος. Τον έλεγχο του συντονισμού ανέλαβε το 1954 ο «Οργανισμός Απασχόλησεως και Ασφαλίσεως Ανεργίας» (ΟΑΑΑ) , τον οποίο διαδέχτηκε στην πορεία ο «Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού» (ΟΑΕΔ). Μέσα σε αυτό το πλαίσιο οργανώθηκαν και λειτούργησαν οι πρώτες Σχολές Μαθητείας για νέους 14 έως 20 ετών, κατόχους απολυτηρίου της δεύτερης τουλάχιστον τάξης του γυμνασίου. Οι τάξεις αυτές αφορούσαν την παροχή διπλώματος τεχνίτη που βρίσκονταν σε αντιστοιχία με το δίπλωμα των κατώτερων τεχνικών σχολών. Στην πορεία και υπό το φως της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του 1976 οι σχολές μαθητείας όσον αφορά τους απόφοιτους τριτάξιου γυμνασίου ή τρίτης τάξης εξατάξιου γυμνασίου απέκτησαν τριετή διάρκεια και στην πορεία απέκτησαν ισοτιμία με τις Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ένας καθοριστικής σημασίας εκπαιδευτικός θεσμός είναι τα Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΔΙΕΚ). Το αφετηριακό και παράλληλα κομβικό σημείο για την ίδρυσή τους ανάγεται στην δεκαετία του '90 και συγκεκριμένα το 1992 όπου και άρχισαν να λειτουργούν ως εκπαιδευτικά ιδρύματα μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Υπάρχουν δύο είδη ΙΕΚ και συγκεκριμένα τα δημόσια και τα ιδιωτικά. Η ονομασία “Ινστιτούτα” τα διαχωρίζει τόσο από τα Πανεπιστήμια όσο και από τα ερευνητικά ιδρύματα από τη στιγμή που ουσιαστικά πρόκειται για Κέντρο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Τα ΙΕΚ έχουν ενσωματωθεί στο πλαίσιο της Τυπικής Εκπαίδευσης και η φοίτηση σε αυτά γίνεται κατ’ επιλογή του υποψηφίου και στην ειδικότητα της προτίμησής τους. (Wikipedia)

Εκτός από τη διάκριση σε δημόσια και ιδιωτικά ΙΕΚ υπάρχουν και κάποιες περαιτέρω διακρίσεις που αφορούν τη λειτουργία των δημοσίων ΙΕΚ. Κατά συνέπεια εκτός από τα Δημόσια ΙΕΚ του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων υπάρχουν και άλλα όπως τα ΙΕΚ της Σιβιτανιδείου Σχολής, τα ΙΕΚ του ΟΑΕΔ, τα ΙΕΚ του Υπουργείου Τουρισμού, το ΙΕΚ του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Καταρχάς όσον αφορά τα Δημόσια ΙΕΚ της επικράτειας, γίνεται σε αυτά ένας τοπικός διαχωρισμός ανάλογα με τη ζώνη στην οποία βρίσκονται αυτά διαχωρίζονται σε τρεις κεντρικές ζώνες.

Η πρώτη ζώνη αφορά όλα τα ΔΙΕΚ εκτός από αυτά που αφορούν τις περιοχές Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Στη δεύτερη ζώνη βρίσκονται όλα τα ΔΙΕΚ της ευρύτερης περιοχής Θεσσαλονίκης ενώ στην τρίτη ζώνη τοποθετούνται όλα τα Δημόσια ΙΕΚ της ευρύτερης περιοχής της Αττικής (<https://www.neolaia.gr/2015/09/01/dimosia-iek->

Η δεύτερη κατηγορία φορέων εκπαίδευσης όπως προαναφέρθηκε αφορά τα ΙΕΚ της Σιβιτανιδείου Δημόσιας Σχολής Τεχνών και Επαγγελμάτων (Σ.Δ.Σ.Τ.Ε) και υπηρετεί τις τεχνολογικές εξελίξεις οι οποίες διαμορφώνουν ένα νέο και παραγωγικό και οικονομικό περιβάλλον. Ο σκοπός της Σιβιτανιδείου είναι πρώτον η απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων και δεξιοτήτων, δεύτερον η πρακτική εμπειρία, τρίτον η επιστημονική κατάρτιση, τέταρτον η πιστοποίηση γνώσεων καθώς και δεξιοτήτων και στάσεων επαγγελματικής επαγγελματικής συμπεριφοράς που επιτυγχάνεται με την χορήγηση βεβαίωσης επαγγελματικής κατάρτισης (ΒΕΚ), πέμπτον η απόδοση ενισχυμένων επαγγελματικών δικαιωμάτων για τους αποφοίτους της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που συνεχίζουν την εκπαίδευσή τους στα ΙΕΚ, έκτον η ευκολότερη πρόσβαση στην αγορά εργασίας, έβδομον η επαγγελματική ενασχόληση σε ειδικότητες σύγχρονες με εξειδικευμένες απαιτήσεις καθώς και η παροχή δυνατότητας για απασχόληση σε χώρες της Ε.Ε και τέλος η επίτευξη της δια βίου μάθησης.

Η εκπαίδευση στη Σιβιτανίδειο Σχολή είναι διετής και αφορά μία ειδικότητα επιλογής του εκπαιδευομένου. Όσοι εγγεγραμμένοι σπουδαστές στην εν λόγω σχολή είναι απόφοιτοι ΕΠΑΣ - ΕΠΑΛ δικαιούνται να πραγματοποιήσουν παράλληλα εγγραφή στο τρίτο εξάμηνο σπουδών στην αντίστοιχη ειδικότητα του ΙΕΚ με δυνατότητα ολοκλήρωσης της φοίτησης σε ένα έτος. Σε περίπτωση επιλογής άλλης μη συναφούς ειδικότητας η φοίτηση είναι διετής.

Αυτό προκύπτει από τον υπολογισμό του διδακτικού έτους σε δύο αυτοτελή εξάμηνα σπουδών, που χωρίζονται στο χειμερινό και το εαρινό εξάμηνο σπουδών. Το χειμερινό εξάμηνο σπουδών αρχίζει τον Οκτώβριο και τελειώνει το Φεβρουάριο ενώ το

εαρινό ξεκινά μετά το τέλος του χειμερινού και τελειώνει τον Ιούνιο. Το κάθε εξάμηνο σπουδών αναφέρεται σε δεκαπέντε πλήρεις εβδομάδες κατάρτισης, δηλαδή σε ένα ωρολόγιο πρόγραμμα που περιλαμβάνει καθημερινή κατά βάση διεξαγωγή μαθημάτων κυρίως απογευματινών ωρών.

Μετά το πέρας των σπουδών χορηγείται δίπλωμα επαγγελματικής κατάρτισης που είναι αναγνωρισμένο τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση όπως ορίζει το 231 Προεδρικό Διάταγμα της από 29.07.98 εκδοθέν μετά από ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της ευρωπαϊκής οδηγίας 92/51 (<https://ek.sivitanidios.edu.gr/index.php/iek/iek-sivitanideiou>)

Σχετικά με την επόμενη κατηγορία εκπαιδευτικών φορέων και συγκεκριμένα των ΙΕΚ ΟΑΕΔ αξίζει να αναφερθεί ότι θεμελιώδης σκοπός του Ι.Ε.Κ είναι η παροχή υπηρεσιών αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης σε όσους είναι κάτοχοι απολυτηρίου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και απόφοιτοι Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ). Τα προαναφερόμενα ΙΕΚ βρίσκονται σε όλη την ελληνική επικράτεια και ως βασικό στόχο έχουν την παροχή αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, η οποία πραγματοποιείται μετά το Λύκειο και αφορά την παρακολούθηση τόσο θεωρητικών όσο και πρακτικών μαθημάτων.

Όπως και οι ΕΠΑΣ ΟΑΕΔ έτσι και στα ΙΕΚ ΟΑΕΔ η εποπτεία γίνεται από τη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης, η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Τα εν λόγω ΙΕΚ προσφέρουν βάσει οδηγού σπουδών ορισμένες ειδικότητες, οι οποίες βρίσκονται αναλυτικά διατυπωμένες στον οδηγό σπουδών.

Στο κείμενο του οδηγού σπουδών και βάσει της ειδικότητας στην οποία γίνεται αναφορά βρίσκεται αναλυτικά διατυπωμένο τόσο το σαφές επαγγελματικό προφίλ όσο και τα προσφερόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Με τον όρο μαθησιακά αποτελέσματα

ορίζονται οι γνώσεις, οι δεξιότητες και ικανότητες αναφορικά με το μάθημα καθώς και την ειδικότητα και παράλληλα οι πιστωτικές μονάδες, οι αντιστοιχίσεις ειδικότητας καθώς και η κατάταξη υποψηφίων. Περαιτέρω γίνεται συμπερίληψη του ωρολόγιου προγράμματος με διδακτέα ύλη τη θεωρητική ή την εργαστηριακή ενότητα, η οποία διαμορφώνεται με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα που επιδιώκονται σε κάθε μάθημα, τα εκπαιδευτικά προσόντα, τις διδακτικές μεθόδους καθώς και τον εξοπλισμό αλλά και τα μέσα διδασκαλίας.

Ο φορέας που είναι εντεταλμένος τόσο να εποπτεύει όσο και να διαμορφώνει τα προγράμματα σπουδών της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης ανά ειδικότητα σπουδών είναι η Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης.

1.2.Η ανεξάρτητη αρχή πιστοποίησης εκπαιδευτικών προσόντων (Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων)

Στο πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων και συγκεκριμένα στον χώρο της εκπαίδευσης ενηλίκων επίσημος φορέας πιστοποίησης τυπικών προσόντων στην Ελλάδα είναι ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Επαγγελματικών Προσόντων ή αλλιώς Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π, όπως χάριν συντομίας στη συνέχεια θα αναφέρεται.

Ο ΕΟΠΠΕΠ είναι διαδοχικός φορέας πιστοποίησης σε αντικατάσταση του αρχικού επίσημου εθνικού φορέα με την επωνυμία Ε.ΚΕ.ΠΙΣ (Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Διά Βίου Μάθησης), ο οποίος ήρθε με την σειρά του να αντικαταστήσει το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών. Το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ , το οποίο ιδρύθηκε σύμφωνα με το νόμο 3385/2005 (ΦΕΚ 210 19/08/2005) περιβάλλονταν τη μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου και έδρευε στην Αθήνα. Το διοικητικό

προσωπικό του αποτελείτο από το διοικητικό συμβούλιο, τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου και το γενικό διευθυντή και η εποπτεία του ανήκε στον «Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας».

Η λειτουργία του εκπαιδευτικού αυτού φορέα αποσκοπούσε στα κάτωθι περιγραφόμενα και συγκεκριμένα α)στη διασφάλιση της ποιότητας στην επαγγελματική κατάρτιση, β)στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών κατάρτισης, γ)στην ενδυνάμωση της αξιοπιστίας της επαγγελματικής κατάρτισης, δ)στη σύνδεση της επαγγελματικής κατάρτισης με την απασχόληση και τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, ε)στη διασύνδεση των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, στ)στην αναγνώριση και κατοχύρωση επαγγελματικών προσόντων και τέλος η)στην προώθηση της δια βίου μάθησης.

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π συστάθηκε καταρχήν με βάση την υπ' αριθμ. ΓΠ/20082/ΦΕΚ Β' 2844/23-10-2012 Υπουργική Απόφαση ως ανεξάρτητος φορέας πιστοποίησης προσόντων και επαγγελματικού προσανατολισμού, σεβόμενος τις αρχές και τις κατευθύνσεις της ευρωπαϊκής και εθνικής πολιτικής και με σκοπό την ανάπτυξη και εφαρμογή του συστήματος εκπαιδευτικής επάρκειας εκπαιδευτών μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων καθώς και τη συγκρότηση μητρώου εκπαιδευτών μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων με πιστοποιημένη εκπαιδευτική επάρκεια.

Παράλληλα ο ΕΟΠΠΕΠ αποτέλεσε το θεσμικό φορέα τόσο για την ανάπτυξη όσο και για την εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (εφεξής ΕΕΠ) καθώς είναι υπεύθυνος για την εκπόνηση των διαμορφωτικών εργαλείων καθώς και για τον καθορισμό των διαμορφωτικών όρων του ΕΕΠ.

1.3. Το Εθνικό πλαίσιο προσόντων στην ελληνική επικράτεια

Ο ΕΟΠΠΕΠ εκτός από εκπαιδευτικός είναι και θεσμικός φορέας από τη στιγμή που είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη και εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ). Έχει την ευθύνη για την εκπόνηση και ανάπτυξη των απαιτούμενων μεθοδολογικών εργαλείων και τον καθορισμό των όρων διαμόρφωσης και εφαρμογής του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ). Ο Οργανισμός θ' αναπτύξει το μηχανισμό που καταγράφει, θέτει προτεραιότητες και ιεραρχεί τα προς αντιστοίχιση προσόντα. Θα διενεργήσει την αντιστοίχιση των προσόντων που αποκτώνται μέσω της τυπικής εκπαίδευσης, της μη-τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης στα επίπεδα του ΕΠΠ, και θα δημιουργήσει κλαδικούς περιγραφικούς δείκτες, σε μορφή γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Παράλληλα, θα αναπτύξει μηχανισμό για την παρακολούθηση της εφαρμογής και τη διαρκή εξειδίκευσή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Ο ΕΟΠΠΕΠ είναι επίσης ο αρμόδιος φορέας για την αντιστοίχιση του ΕΠΠ με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων και αποτελεί το Εθνικό Σημείο Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Ειδικότερα, το ΕΕΠ χωρίζεται σε οκτώ επίπεδα ως προς τα μαθησιακά αποτελέσματα, τα οποία αναφέρονται στις γνώσεις, στις δεξιότητες και στις ικανότητες ενός ατόμου που βρίσκεται στην θέση του μαθητευόμενου είτε στην Πρωτοβάθμια, είτε στη Δευτεροβάθμια είτε στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Το κάθε επίπεδο αντιστοιχεί στα προσόντα που θα έχει ο μαθητευόμενος μετά την ολοκλήρωση των σπουδών του.

Το πρώτο επίπεδο αφορά τις βασικού επιπέδου γνώσεις σε σχέση με το εργασιακό περιβάλλον, ενώ ως προς τις δεξιότητες καθιστά το μαθητευόμενο εξοικειωμένο με τις βασικές γνώσεις για απλές εργασίες καθώς και τις κοινωνικές δεξιότητες. Τέλος ως προς τις ικανότητες είναι κάποιος σε θέση να επιτελέσει απλές και

επαναλαμβανόμενες εργασίες μέσω της εφαρμογής βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων πάντα κάτω υπό επίβλεψη σε δομημένο πλαίσιο.

Το δεύτερο επίπεδο αφορά τις βασικές γνώσεις όσον αφορά ένα εργασιακό ή σπουδαστικό πεδίο που επιτρέπουν την αντίληψη των διαδικασιών εφαρμογής βασικών καθηκόντων και οδηγιών, ως προς τις δεξιότητες την εφαρμογή βασικών γνώσεων σε ένα επίπεδο εργασίας και σπουδών καθώς και επικοινωνιακές δεξιότητες και τέλος ως προς τις ικανότητες και δεξιότητες έχει τη δυνατότητα επιτέλεσης εργασιών σε ένα συγκεκριμένο εργασιακό ή σπουδαστικό πεδίο που συντελείται με περιορισμένη επίβλεψη ή και με κάποια αυτονομία σε δομημένο πλαίσιο.

Όσον αφορά το τρίτο επίπεδο αυτό αναφέρεται στη χρήση των βασικών γνώσεων για την κατανόηση του συνδυασμού της θεωρητικής γνώσης και πληροφορίας με το εργασιακό ή σπουδαστικό πεδίο. Όποιος βρίσκεται σε αυτό το πεδίο έχει τη δυνατότητα να κατανοεί τις διαδικασίες εφαρμογής σύνθετων καθηκόντων και οδηγιών τόσο σε οικεία όσο και σε μη οικεία πλαίσια . Ως προς τις ικανότητες και δεξιότητες ο μαθητευόμενος θεωρείται ότι είναι σε θέση να αναπτύξει τόσο τις τεχνικές όσο και τις εξειδικευμένες σε εργασιακό ή σπουδαστικό πεδίο. Παράλληλα έχει τη δυνατότητα κατά την επίλυση προβλημάτων να διαθέτει επικοινωνιακές δεξιότητες και δυνατότητες μέσω της επιλογής καθώς και της εφαρμογής βασικών μεθόδων, εργαλείων, υλικών και πληροφοριών. Τέλος θεωρείται ότι διαθέτει την ικανότητα να επιτελέσει αυτόνομα εργασίες σε ένα συγκεκριμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής. Παράλληλα είναι σε θέση να προσαρμόζει τη συμπεριφορά του ανάλογα με τις ανάγκες επίλυσης προβλημάτων καθώς και να παίρνει πρωτοβουλίες σε καθορισμένα πεδία εργασίας ή σπουδής καθώς και να εποπτεύεται σε περιπτώσεις ανάγκης εφαρμογής διαδικασιών έλεγχου ποιότητας.

Σχετικά με το τέταρτο επίπεδο ο μαθητευόμενος μετά το πέρας των σπουδών θεωρείται ότι έχει αποκτήσει ένα ευρύ φάσμα τόσο θεωρητικών γνώσεων όσο και ανάλυσης πληροφοριών που του επιτρέπουν να κατανοεί το πεδίο εργασίας ή σπουδής καθώς και να εφαρμόζει στοιχεία καθώς και διαδικασίες σε ένα γενικό πλαίσιο. Όσον αφορά τις δεξιότητες ο καταρτισθείς είναι σε θέση να κάνει ευχερώς χρήση των γνώσεων καθώς και της ικανότητας εφαρμογής πολλών τεχνικών και εξειδικευμένων δεξιοτήτων σε επίπεδο θεωρητικής καθώς και τεχνικής πληροφόρησης. Παράλληλα θεωρείται ότι μπορεί να βρει λύση σε συγκεκριμένα προβλήματα σε εργασιακό ή σπουδαστικό περιβάλλον. Τέλος θεωρείται ικανός να επιτελέσει αυτόνομα, ποιοτικά και ποσοτικά εργασίες σε συγκεκριμένο εργασιακό ή σπουδαστικό περιβάλλον, όπου απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η ύπαρξη επαγγελματικής επάρκειας. Ταυτόχρονα θεωρείται ότι έχει τη δυνατότητα να επιβλέπει τόσο την ποιότητα όσο και την ποσότητα της εργασίας άλλων ατόμων με ποιότητα και αυτονομία. Ως τελευταία ικανότητα του εκπαιδευόμενου θεωρείται η επίδειξη σε αρκετά μεγάλο επίπεδο βασικών ικανοτήτων που μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για ανώτατες ακαδημαϊκές σπουδές.

Στο πέμπτο επίπεδο ο μαθητευόμενος θεωρείται ότι διαθέτει ευρείες, εξειδικευμένες, αντικειμενικές και θεωρητικές γνώσεις είτε σε εργασιακό είτε σε εκπαιδευτικό επίπεδο και παράλληλα θεωρείται ότι διαθέτει επίγνωση των ορίων των γνώσεων αυτών. Όσον αφορά τις δεξιότητες θεωρείται ότι είναι ικανός να εφαρμόσει τεχνικές καθώς και επικοινωνιακές δεξιότητες είτε σε εργασιακό είτε σε εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Αναφορικά με τις δεξιότητες θεωρείται ότι κατέχει αρκετές γνωστικές και πρακτικές δεξιότητες, οι οποίες κρίνονται απαραίτητες για την εύρεση δημιουργικών λύσεων σε αφηρημένα προβλήματα. Τέλος θεωρείται ικανός να διαχειρίζεται καθώς και να επιβλέπει συγκεκριμένη εργασία ή μαθησιακή διαδικασία εν μέσω απρόβλεπτων

αλλαγών. Τέλος είναι σε θέση να αναθεωρεί και να αναπτύσσει την ίδια απόδοση όσο και των τρίτων.

Ως προς το έκτο επίπεδο ο εκπαιδευτής θεωρείται ότι διαθέτει προχωρημένες γνώσεις είτε σε εργασιακό είτε σε εκπαιδευτικό περιβάλλον, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την κριτική κατανόηση θεωριών ή αρχών. Σχετικά με τις δεξιότητες πιστεύεται ότι κατέχει προχωρημένες δεξιότητες και ότι δύναται να αποδείξει την απαιτούμενη δεξιοτεχνία καθώς και νεωτερικότητα προκειμένου να επιλύσει σύνθετα και απρόβλεπτα προβλήματα σε εξειδικευμένο εργασιακό και σπουδαστικό επίπεδο. Τέλος ως προς τις ικανότητες θεωρείται ικανός προς διαχείριση σύνθετων τεχνικών ή επαγγελματικών δραστηριοτήτων καθώς και σχεδίων εργασίας αναλαμβάνοντας την ευθύνη για τη λήψη αποφάσεων υπό αντίξοες συνθήκες σε σπουδαστικά καθώς και σε εργασιακά περιβάλλοντα. Τέλος λογίζεται ικανός να διαχειριστεί την επαγγελματική ανάπτυξη ατόμων ή ομάδων.

Στο τελευταίο επίπεδο που είναι το έβδομο επίπεδο σε κλίμακα διαβάθμισης ο εκπαιδευόμενος θεωρείται ότι διαθέτει πολύ εξειδικευμένες γνώσεις, εκ των οποίων άλλες είναι ζωτικής σημασίας τόσο στο εργασιακό όσο και στο σπουδαστικό επίπεδο και κρίνονται ως θεμελιώδεις για την παραγωγή της πρωτότυπης σκέψης. Παράλληλα δύναται να κρίνει γνωστικά ζητήματα ως προς ένα θέμα και να το συσχετίσει με διάφορα άλλα. Όσον αφορά τις δεξιότητες μπορεί να επιλύει προβλήματα με εξειδικευμένο τρόπο στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας με σκοπό την περαιτέρω παραγωγή γνώσεων και διαδικασιών καθώς και την ενσωμάτωση των πρώτων σε διάφορους τομείς.

Τέλος, ο εκπαιδευτής θεωρείται ικανός τόσο να διαχειριστεί όσο και να μετασχηματίσει σύνθετα και απρόβλεπτα εργασιακά ή σπουδαστικά πλαίσια που

χρήζουν νέων στρατηγικών προσεγγίσεων. Παράλληλα διατηρεί την ευθύνη συνεισφοράς στις επαγγελματικές γνώσεις και πρακτικές και ενδεχομένως την αξιολόγηση της στρατηγικής για την απόδοση των ομάδων.

Στο όγδοο και τελευταίο επίπεδο θεωρείται ως ο πλέον γνώστης όσον αφορά τα πιο εξειδικευμένα εργασιακά ή σπουδαστικά αντικείμενα και παράλληλα θεωρείται ότι έχει την ικανότητα αλληλοσυσχετισμού τους με άλλα διαφορετικά. Σε επίπεδο δεξιοτήτων κρίνεται ως ειδήμων σε θέματα σύνθεσης και αξιολόγησης που αφορούν την επίλυση κρίσιμων προβλημάτων ως προς την έρευνα, τη διεύρυνση αλλά και τον επαναπροσδιορισμό των ήδη υπάρχοντων γνώσεων ή επαγγελματικών πρακτικών.

Αναφορικά με τις ικανότητες τέλος κρίνεται ικανός να επιδείξει ουσιαστικό κύρος, καινοτομία καθώς και αυτονομία από τη στιγμή που διαθέτει επιστημονική και επαγγελματική ακεραιότητα και προσηλώνεται με σταθερό τρόπο στη διαμόρφωση νέων ιδεών ή διαδικασιών και μπορεί να πρωτοπορήσει σε εργασιακά ή σπουδαστικά πλαίσια ακόμη και στο πλαίσιο της έρευνας.

1.4.Ο θεσμός των Δημόσιων ΙΕΚ εν μέσω των κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων

Στην ελληνική πολιτική σκηνή το ανώτατο πολιτικό όργανο ως προς την θεσμική άσκηση αρμοδιοτήτων στον τομέα της εκπαίδευσης είναι το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (εφεξής Υ.ΠΟ.ΠΑΙ.Θ) σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Στο τελευταίο με βάση τις νέα στρατηγική διάβιου μάθησης κατανέμονται οι αρμοδιότητες της πρόληψης και αντιμετώπισης της ανεργίας καθώς και της αντιμετώπισης και κοινωνικής ένταξης των ευάλωτων ομάδων. Βαρύνοντα ρόλο έχει το Υ.ΠΟ.ΠΑΙ.Θ, στο οποίο έχουν περιέλθει οι αρμοδιότητες του

Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Ο εν λόγω φορέας υποδιαιρείται σε έξι Γενικές Γραμματείες. Εν προκειμένω άξια αναφορά είναι η Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς η οποία με το Νόμο 4763/2020 μετονομάστηκε σε Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας εφεξής ΓΓΕΕΚΔΒΜ&Ν.

Η ΓΓΕΕΚΔΒΜ&Ν αποτελεί σύμφωνα με τις επιταγές της Στρατηγικής Διά Βίου Μάθησης (https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/lifelong-learning-strategy-33_el) την κατεξοχήν αρμόδια θεματική γραμματεία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ) και τη Διά Βίου Μάθηση (ΔΒΜ). Η προαναφερόμενη γραμματεία έχει ως κεντρικό στόχο την άνευ διακρίσεων άσκηση του σχεδιασμού, του συντονισμού, της εποπτείας και της αξιολόγησης των πολιτικών, των δράσεων και των προγραμμάτων στους τομείς της ΕΕΚ, της ΔΒΜ και της Νεολαίας.

Στις κύριες αρμοδιότητές της ανήκουν τα ακόλουθως αναφερόμενα α)η θωράκιση του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας με σύγχρονα προσόντα, προσαρμοσμένα στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς εργασίας, β)η αύξηση της απασχόλησης σε ποιοτικές θέσεις εργασίας, η καλύτερη οργάνωση και ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, η προσωπική ανάπτυξη και αναβάθμιση των δεξιοτήτων των πολιτών και τέλος η διασφάλιση των δικαιωμάτων και των ίσων ευκαιριών του συνόλου των νέων, συμπεριλαμβανομένων των νέων με χρόνιες παθήσεις και αναπηρία.

Το ζητούμενο με βάση τη νέα ευρωπαϊκή πολιτική χάραξη είναι η διαμόρφωση ενός νοητού τριγώνου της γνώσης που χωρίζεται σε τρία ισομερή στοιχεία, την

εκπαίδευση, την καινοτομία και την έρευνα. Το κάθε στοιχείο έχει αυτοτελή σημασία και ολοκληρώνεται μέσα από την ένωσή του με τα υπόλοιπα καθώς υπάρχει μία σχέση αλληλοσυμπλήρωσης και αλληλεξάρτησης. Οι φορείς που αποτελούν τους θεματοφύλακες αυτής της τριγωνικής σχέσης είναι ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ) και το Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης (εφεξής ΙΝΕΔΙΒΙΜ).

1.5.Το ίδρυση νεολαίας και δια βίου μάθησης ως φορέας εκπαιδευτικής πολιτικής

Στο έργο άσκησης της εκπαιδευτικής πολιτικής συντονιστικό και οργανωτικό ρόλο ασκεί το Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης. Το ΙΝΕΔΙΒΙΜ αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ), το οποίο προήλθε από τη συγχώνευση διά απορρόφησης δύο νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΙΔΕΚΕ) και του Ινστιτούτου Νεολαίας (Ι.Ν.) σε ένα. Η συγχώνευση αυτή επιτεύχθηκε με την υπ ' αριθμ. 127175/Η/4.11.2011 (Β' 2508) κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (<https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/n-4115-2013.html>).

Οι πολιτικές εξελίξεις καθώς και οι ευρύτερες κοινωνικές ανάγκες οδήγησαν το νομοθέτη στη θέσπιση ενός νέου νόμου, του ν. 4115/2013 (Α' 24), που είχε ως θέμα το ακόλουθα αναφερόμενο, «Οργάνωση και Λειτουργία του Ιδρύματος Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης και του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και άλλες διατάξεις.» .

Με βάση τις πρόσφατες νομοθετικές αλλαγές το ΙΝΕΔΙΒΙΜ ως ενιαίο και ανεξάρτητο ίδρυμα απέκτησε αυτοτελή κανονισμό λειτουργίας Αυτό βρίσκεται ρητή

αποτύπωση όταν ειδοθείσε συνάρτηση με το νομικό του χαρακτήρα από τη στιγμή που αποτελεί ΝΠΙΔ έχει την ικανότητα να διαθέτει τόσο οικονομική όσο και λειτουργική αυτοτέλεια και παράλληλα να διατηρεί κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα. Ο κατευθυντήριος άξονας ως προς την άσκηση των αρμοδιοτήτων του είναι η υλοποίηση δράσεων, προγραμμάτων και έργων για τη Διά Βίου Μάθηση, τη Νέα Γενιά με έμφαση τη στήριξη των νέων στη σταδιοδρομία τους, την ανάδειξη και τη στήριξη της νεανικής καινοτομίας και τέλος τη διαχείριση των θεμάτων που σχετίζονται με οποιονδήποτε τρόπο με τη μαθητική και τη φοιτητική μέριμνα.

Συγκεκριμένα, το εν λόγω Ίδρυμα καθίσταται αρμόδιο με βάση τον Κανονισμό Λειτουργίας του (υπ' αριθμ. 98155/Γ4 απόφαση Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων – Διοικητικής Ανασυγκρότησης) και συγκεκριμένα αποτελεί πάροχο του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για μία μεγάλη σειρά διαχειριστικών δράσεων όπως περαιτέρω αναλύονται. Αρχικά υλοποιεί όλες τις σχετικές δράσεις και τα έργα που αναφέρονται στη Διά Βίου Μάθηση και στη Νέα Γενιά. Παράλληλα ενεργεί ως ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης ή τελικός δικαιούχος προγραμμάτων χρηματοδότησης από εθνικούς πόρους, από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς ή τέλος από συγχρηματοδοτούμενα επιχειρησιακά προγράμματα. Μία περαιτέρω αρμοδιότητά που διατηρεί το εν λόγω Ίδρυμα είναι η ανάθεση και η εκπόνηση μελετών που αφορούν στην ανοικοδόμηση, στην επισκευή, στη συντήρηση, στην ανακαίνιση καθώς και οποιεσδήποτε αναγκαίες εργασίες κρίνονται αναγκαίες για την αξιοποίηση των ακινήτων του. Επιπρόσθετα, το ΙΝΕΔΙΒΙΜ μπορεί να προβεί στην προμήθεια κάθε είδους εξοπλισμού που κρίνεται απαραίτητος για την αξιοποίηση και την εκμετάλλευση της περιουσίας του.

Μία καίριας σημασίας υποχρέωση του προαναφερόμενου Ιδρύματος σύμφωνα με το ανωτέρω περιγραφόμενο νομοθετικό πλαίσιο αποτελεί η φροντίδα για την

επαγγελματική εκπαίδευση και τη συνεχή επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων. Το ανωτέρω Ίδρυμα κινούμενο προς την κατεύθυνση κατοχύρωσης βασικών συνταγματικών δικαιωμάτων λειτουργεί επίσης και ως διαχειριστής των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Κινούμενο με βάση τις κατευθύνσεις που δίνονται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων εκπονεί προγράμματα, μελέτες, σεμινάρια, συνέδρια και έρευνες καθώς και υποστηρικτικό υλικό σε συνεργασία με άλλους υποστηρικτικούς φορείς. Η μελέτη και εκτέλεση των προγραμμάτων γίνεται με γνώμονα πάντα την αναπτυξιακή διαδικασία του τόπου, την απασχόληση, την εκπαίδευση, την οργάνωση μεθόδων αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου και τέλος την αντιμετώπιση των κοινωνικών, μορφωτικών και πολιτιστικών προβλημάτων.

Από την άλλη πλευρά, το ΙΝΕΔΙΒΙΜ έχει σε συνδυασμό με τις ανωτέρω περιγραφόμενες υποχρεώσεις και καθήκοντα διευθέτησης των χώρων και των υποδομών όπου στεγάζονται τα εκάστοτε εκπαιδευτικά ιδρύματα. Κατ' αυτό τον τρόπο έχει την πρωτοβουλία για την εκτέλεση προγραμμάτων μελετών εθνικής κλίμακας σχετικών με τις δραστηριότητές του, με τη βοήθεια εθνικής, κοινοτικής ή άλλης χρηματοδότησης κατ' ανάθεση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Τα προγράμματα αυτά έχουν ως αντικείμενο την αξιοποίηση και οργάνωση των φοιτητικών και σπουδαστικών εστιών καθώς και των σχολικών κτιρίων, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού τους σύμφωνα με τη σύγχρονη εκπαιδευτική πολιτική.

Παράλληλα με αυτές τις δράσεις το προαναφερόμενο Ίδρυμα παρέχει την ενεργό συνδρομή του ακόμη και σε ενέργειες που διεξάγονται σε τεχνολογικό επίπεδο, με τη βοήθεια εθνικής, κοινοτικής χρηματοδότησης κατ' εντολή του αρμόδιου Υπουργού ή των Γενικών Γραμματειών του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργείου. Συνολικά οι

αρμοδιότητες του ΙΝΕΔΙΒΙΜ είναι αποτέλεσμα της έγκρισης ή προτροπής που δίνεται από τη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς.

Προς την επίτευξη της αποστολής του προαναφερόμενου, κρίσιμο στοιχείο αποτελεί η ύπαρξη καθώς και η διατήρηση μίας οικονομικής αυτοτέλειας. Το Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης διατηρεί ίδια περιουσία την οποία καλείται βάσει του Κανονισμού του να τη διαχειριστεί μετέχοντας σε κάποιες εμπορικές και διαχειριστικές πράξεις. Συγκεκριμένα στο συγκεκριμένο Ίδρυμα υπάγονται τα εξής αριθμητικά περιουσιακά στοιχεία: 1)Τα κάθε είδους κινητά και ακίνητα πράγματα, συμπεριλαμβανομένου και του εξοπλισμού, τα οποία έχουν απορροφηθεί στους φορείς που έχουν απορροφηθεί από το ΙΝΕΔΙΒΙΜ με την κοινή υπουργική απόφαση 127175/Η/4.11.2011 (Β' 2508) ή τελούν υπό τη διοίκηση και τη διαχείρισή τους ή έχουν μισθωθεί από αυτούς που βρίσκονται στην εκμετάλλευσή τους για οποιαδήποτε αιτία και με οποιαδήποτε νομική μορφή, 2)Οι κάθε είδους πόροι και κινητές αξίες των φορέων που έχουν απορροφηθεί από το Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης σύμφωνα με την προηγουμένως αναφερθείσα κοινή υπουργική απόφαση όπως χρήματα, καταθέσεις, ομόλογα, μετοχές και γενικά χρεόγραφα σε κάθε είδος νόμισμα, 3)Τα δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας των φορέων που έχουν απορροφηθεί από αυτό, όπως ευρεσιτεχνίες, υποδείγματα, σήματα και τα δικαιώματα σε νέες ευρεσιτεχνίες, και παράλληλα οι επωνυμίες, οι διακριτικοί τίτλοι καθώς και τα γνωρίσματα που χρησιμοποιούν.

Τέλος στην περιουσία του Ινστιτούτου ανήκουν τα περιουσιακά στοιχεία όπως κινητά, ακίνητα, πόροι, κινητές αξίες και δικαιώματα που ανήκουν ή περιέρχονται σε άλλα πρόσωπα, εφόσον και κατά το μέρος που συνεχίζουν να εξυπηρετούν άμεσα ή έμμεσα τους σκοπούς των φορέων που έχουν εξυπηρετηθεί από αυτό. Τέλος το

ΙΝΕΔΙΒΙΜ αναλαμβάνει τη διευθέτηση εκκρεμών πράξεων περιουσιακών στοιχείων όσων φορών έχουν περιέλθει με συγχώνευση σε αυτό.

Όσον αφορά τη διοίκηση, το Ίδρυμα απολαμβάνει εκτός της οικονομικής και διοικητικής αυτοτέλειας καθώς απαρτίζεται από όργανα διοίκησης με ανώτατο μορφωτικό επίπεδο, των οποίων η επιλογή γίνεται από το ανώτατο όργανο, το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Στο έργο της διοίκησης συντελούν τόσο το Διοικητικό Συμβούλιο όσο και ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου. Η σύνθεση του Συμβουλίου είναι επταμελής και αυτό επανδρώνεται από άτομα εγνωσμένου κύρους ή κοινωνικά διακεκριμένα που έχουν μορφωτική και εργασιακή εμπειρία που να συνάδει με τους σκοπούς του Ιδρύματος. Ο διορισμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου γίνεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και για διάρκεια τριών ετών. Στο ίδιο πλαίσιο γίνεται και ο διορισμός του Προέδρου και του Αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος. Στη σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου συμμετέχει και ο Εκπρόσωπος Εργαζομένων στο Ίδρυμα, ο οποίος αναδεικνύεται μέσα από τον οικείο Σύλλογο Εργαζομένων στο Ίδρυμα ή διαφορετικά μέσα από καθολική ψηφοφορία.

Το διοικητικό συμβούλιο είναι το κατεξοχήν όργανο έκφρασης της πολιτικής βούλησης του Ιδρύματος που εκφράζεται μέσα από την έγκρισή των ανατεθειμένων σε αυτό προγραμμάτων (κοινωνικό, επιστημονικό, ερευνητικό και αναπτυξιακό, ετήσιος προϋπολογισμός και απολογισμός).

Παράλληλα έχει ρόλο αποφασίζοντος οργάνου καθώς κατευθύνει το ετήσιο πρόγραμμα δράσης σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και κατ' αυτό τον τρόπο σχεδιάζει την ερευνητική, εκπαιδευτική και κοινωνική δράση. Είναι ο κύριος μοχλός ανάληψης και εκτέλεσης προγραμμάτων και δραστηριοτήτων που ανατίθενται στο

Ίδρυμα τόσο από το ΥΠ.Π.Ε.Θ όσο και από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ελλάδας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από άλλους διεθνείς οργανισμούς και ταυτόχρονα καταρτίζει τις συμβάσεις, τον προϋπολογισμό και το πλαίσιο υλοποίησής τους ορίζοντας προς τούτο και υπεύθυνους για την εκτέλεσή τους.

Μία ακόμη αρμοδιότητα που ασκεί το εν λόγω Συμβούλιο είναι η ανάθεση μελετών, ερευνών και έργων που αφορούν τις προμήθειες καθώς και την ανάληψη υποχρεώσεων έναντι τρίτων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι αγορές, οι συμβάσεις μίσθωσης κινητών ή ακινήτων καθώς και οι παροχής υπηρεσιών.

Πέρα από αποφασιστικό το Δ.Σ. έχει και αναγνωριστικό της ισχύος των δημόσιων πεπραγμένων ρόλο. Αυτό διαπιστώνεται από τη δυνατότητα που του δίνεται με βάση το άρθρο 8 της υπ' αριθμόν 98155/Γ4 της από 28.06.2018 απόφασης να εγκρίνει τις διακηρύξεις, τις προκηρύξεις που είναι σχετικές με τη διενέργεια διαγωνισμού για τη σύμβαση έργου, τις προμήθειες και τις υπηρεσίες καθώς και κάθε πρόσκληση ενδιαφέροντος για την επιλογή προσωπικού. Επιπρόσθετα έχει την ευθύνη έγκρισης του ετήσιου προϋπολογισμού, ισολογισμού και απολογισμού όπως και τροποποίησης του κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης και ανάληψης όποιας έκτακτης ή αναγκαίας εκτός προϋπολογισμού δαπάνης.

Παράλληλα με τις αποφασιστικές και αναγνωριστικές αρμοδιότητες το ανωτέρω Συμβούλιο είναι αρμόδιο για τη συγκρότηση επιτροπών, ομάδων εργασίας και ομάδων διοίκησης έργου, αποτελούμενες από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, από στελέχη του Ιδρύματος ή από τρίτους με σκοπό την ανάθεση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων. Επίσης λειτουργεί ως όργανο ανάθεσης αρμοδιοτήτων από την στιγμή που εξουσιοδοτεί τον Αντιπρόεδρο ή και άλλα μέλη του Δ.Σ να προβούν σε συγκεκριμένες δραστηριότητες. Εκτός από τον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ εξουσιοδοτεί και τους

εργαζόμενους να προβούν σε εκτέλεση έργων που είναι εκτός της σφαίρας καθηκόντων τους.

Πέραν των προαναφερόμενων ασκεί απολογιστικό έλεγχο στις πράξεις τόσο του Προέδρου του Δ.Σ όσο και άλλων εξουσιοδοτημένων από αυτό οργάνων. Είναι υπεύθυνο για την άσκηση πειθαρχικής εξουσίας στο προσωπικό του Ιδρύματος σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και αποφασίζει για την αποδοχή ή αποποίηση δωρεών, κληρονομιών ή κληροδοσιών καθώς και για τη διάθεση, ανταλλαγή ή μεταβολή των περιουσιακών του στοιχείων καθώς και για την εκποίηση, ανταλλαγή ή διάθεση μη αναλώσιμου εξοπλισμού ή υλικού.

Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι καθοριστικός καθώς είναι αυτό που αποφασίζει για τη σύναψη ή τη λύση οποιασδήποτε σύμβασης εκτός αν υπάρχει αντίθετη ρητή πρόβλεψη από τον Κανονισμό του Ιδρύματος. Μία ακόμη σημαντική λειτουργία που επιτελεί είναι να ορίζει πληρεξούσιους και αντίκλητους δικηγόρους, όποτε υπάρχει επιτακτική ανάγκη προκειμένου να το εκπροσωπήσουν νόμιμα ενώπιον των Ελληνικών Δικαστηρίων και των Δημόσιων Διοικητικών Αρχών.

Όσον αφορά την εσωτερική οργάνωση του ΙΝΕΔΙΒΙΜ η δομή του διαρθρώνεται εσωτερικά σε Οργανωτικές Μονάδες, οι οποίες διαιρούνται σε αυτές που βρίσκονται σε επίπεδο ανώτατης διοίκησης, σε αυτές που βρίσκονται σε επίπεδο διευθύνσεων και τέλος σε αυτές που σε αυτές που αφορούν το επίπεδο τμημάτων. Όσον αφορά το επίπεδο ανώτατης διοίκησης οι οργανωτικές μονάδες διαρθρώνονται με βάση το δέκατο άρθρο του Κανονισμού που το διέπει και είναι οι ακόλουθες: το διοικητικό συμβούλιο και οι αυτοτελείς οργανωτικές μονάδες καθώς και οι σύμβουλοι που υπάγονται σε αυτό το συμβούλιο. Αυτοί αναλύονται στις ακόλουθες κατηγορίες: α) υπεύθυνος εσωτερικού ελέγχου, β) τμήμα γραμματείας διοικητικού συμβουλίου, γ) νομική υπηρεσία, δ) τμήμα

γραμματείας νομικής υπηρεσίας, ε)σύμβουλοι διοίκησης, στ)τμήμα δημοσιότητας και προβολής, η)τμήμα πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και θ)τμήμα διαχείρισης ποιότητας.

Σχετικά με το επίπεδο διευθύνσεων αυτό διαρθρώνεται σε τρεις διευθύνσεις, την διεύθυνση Προγραμμάτων, Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης, τη Διεύθυνση Τεχνικής Μέριμνας και Τεχνικών Υπηρεσιών και τέλος τη Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών. Τέλος, με βάση την υπ αριθμ. αριθμ. 98155/Γ4 της από 28.06.2018 απόφαση, σε επίπεδο τμημάτων στις δύο διευθύνσεις (Διεύθυνση Προγραμμάτων Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης και Διεύθυνση Εκπαιδευτικής Μέριμνας και Τεχνικών Υπηρεσιών) λειτουργούν διαρθρωτικά πολλά διαφορετικά τμήματα. Τα τμήματα που ανήκουν στη Διεύθυνση Προγραμμάτων Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης είναι το Τμήμα Σχεδιασμού Δράσεων, το Τμήμα Διαχείρισης Έργων Προγραμμάτων Νεολαίας και το Τμήμα Διαχείρισης Έργων Προγραμμάτων Διά Βίου Μάθησης. Στην αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Εκπαιδευτικής Μέριμνας και Τεχνικών Υπηρεσιών υπάγονται το Τμήμα Προγραμματισμού Υποδομών και Δομών, το Τμήμα Μελετών και Τυποποίησης, το Τμήμα Κατασκευών, το Τμήμα Διαχείρισης Ειδικών Δράσεων και το Τμήμα Διαχείρισης Περιουσίας. Τέλος, στη Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών ανήκουν το Τμήμα Κεντρικής Γραμματείας, το Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης – Λογιστήριο, το Τμήμα Διοίκησης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και το Τμήμα Προμηθειών και Διοικητικής Μέριμνας.

Σύμφωνα με τις επιταγές της νέας εκπαιδευτικής πολιτικής το ΙΝΕΔΙΒΙΜ είναι ο φορέας εκείνος που είναι υπεύθυνος τόσο για τη διαχείριση όσο και για τη λειτουργία των δημοσίων ΙΕΚ με βάση ανάθεση που του έχει δοθεί από τη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης.

Σε γενικές γραμμές το εν λόγω Ίδρυμα διαχειρίζεται μία σειρά θεμάτων που άπτονται της ορθής λειτουργίας των δημοσίων ΙΕΚ. Συγκεκριμένα, διαχειρίζεται την πρόσληψη των εκπαιδευτών των δημοσίων ΙΕΚ και άλλων δομών εκπαίδευσης, την καταβολή της ωριαίας αντιμισθίας διδασκαλίας των εκπαιδευτικών, τις δαπάνες για τη λειτουργία των δημοσίων ΙΕΚ όπως και κάθε άλλη σχετική δαπάνη κατόπιν έγκρισης από τη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης. Επίσης αναλαμβάνει τη συντήρηση, επισκευή και αναβάθμιση των κτιριακών υποδομών των (Δ)ΙΕΚ. Τέλος, διατηρεί την ευθύνη για τη διαχείριση του πάγιου εξοπλισμού στα ΙΕΚ.

1.6.Τα Δημόσια ΙΕΚ ως φορείς επαγγελματικής κατάρτισης

Ο θεσμός των ΙΕΚ ως εκπαιδευτικών φορέων δεν είναι καινοφανής στην Ελλάδα αλλά αναπτύχθηκε μέσα από την διαδοχική θέσπιση ειδικών νομοθετημάτων. Τα κυριότερα στοιχεία που μπορούν να αντληθούν προκύπτουν από το νόμο 4186/2013 ΦΕΚ 193/Α/7-09-2013 όπου ρητά αναφέρονται στο Κεφάλαιο Δ' «Οργάνωση και Λειτουργία Φορέων μη τυπικής Εκπαίδευσης» και συγκεκριμένα στο δέκατο έβδομο άρθρο, ως φορείς μη τυπικής εκπαίδευσης. Ως μη τυπική εκπαίδευση νοείται εκείνη που παρέχεται σε οργανωμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο που βρίσκεται εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος και δίνει τη δυνατότητα απόκτησης πιστοποιητικών που είναι αναγνωρισμένα σε εθνικό επίπεδο. Ο νόμος αυτός διαδέχτηκε το νόμο 2009/1992 που ήταν ο ιδρυτικός νόμος τόσο των δημοσίων όσο και των ιδιωτικών ΙΕΚ, τα οποία τελούσαν τότε υπό την εποπτεία από τον Ο.Ε.Ε.Κ. (Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης).

Τα ΙΕΚ κατ' αυτό τον τρόπο θεωρούνται ως φορείς μη τυπικής εκπαίδευσης είτε είναι δημόσια είτε είναι ιδιωτικά. Οι εν λόγω φορείς είναι υπεύθυνοι για την παροχή αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης (ΑΕΚ) και αναφέρονται κατά κύριο λόγο σε όσους έχουν αποφοιτήσει από το δεύτερο κύκλο της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ή από Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ) έχοντας ως απώτερη επιδίωξη την ένταξη τους στην αγορά εργασίας. Παράλληλα με τις προαναφερόμενες κατηγορίες δεκτοί γίνονται και απόφοιτοι των Επαγγελματικών Λυκείων εφόσον έχουν ολοκληρώσει το τρίτο εξάμηνο της συναφούς ειδικότητας εκτός αν από το πρώτο εξάμηνο σπουδών έχουν επιλέξει διαφορετική ειδικότητα σπουδών. Τέλος, γίνονται αποδεκτοί όσοι έχουν αποφοιτήσει από το Γενικό Λύκειο καθώς και οι αλλοδαποί φοιτητές εφόσον είναι κάτοχοι βεβαίωσης που να πιστοποιεί τη γλωσσομάθεια.

Η παρακολούθηση των μαθημάτων στα δημόσια ΙΕΚ παρέχεται δωρεάν και είναι εφικτή η ίδρυση Πειραματικών ΙΕΚ που είναι καθ' ολοκληρίαν δημόσια καθώς και ειδικής αγωγής που είναι τόσο δημόσια όσο και ιδιωτικά, τα οποία λειτουργούν σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσής τους (ά.23Ν 4681/2013). Όσον αφορά το χρονικό διάστημα φοίτησης, αυτό αναλογεί σε πέντε εξάμηνα, τα οποία υποδιαιρούνται σε δύο εξάμηνα θεωρητικής και δύο εξάμηνα πρακτικής κατεύθυνσης.

Στα προαναφερόμενα εξάμηνα περιλαμβάνεται και η πραγματοποίηση μίας ειδικότητας που αντιστοιχεί σε χίλιες διακόσιες διδακτικές ώρες καθώς και η ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης, η οποία αντιστοιχεί σε εννιακόσιες εξήντα ώρες πρακτικής ή μαθητείας. Έτσι παρέχεται στους απόφοιτους δευτεροβάθμιας μη υποχρεωτικής τυπικής εκπαίδευσης είτε στους απόφοιτους ανώτερης αυτών βαθμίδας ή ΣΕΚ η δυνατότητα έναρξης της μαθητείας είτε κατά την έναρξη του χειμερινού είτε κατά την έναρξη του εαρινού εξαμήνου σπουδών.

Καθίσταται εφικτή η εναλλαγή των εξαμήνων και κατ' αυτό τον τρόπο φοίτηση στο πέμπτο εξάμηνο σπουδών να μπορεί να πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια του τρίτου καθώς και του τέταρτου εξαμήνου. Σε κάθε περίπτωση όταν παραδίδονται εργαστηριακά, θεωρητικά ή μεικτά μαθήματα δεν θα πρέπει ο μέγιστος αριθμός εκπαιδευομένων ανά καθηγητή να υπερβαίνει τους τριάντα εκπαιδευόμενους.

Ανάλογα με τις κρατούσες τοπικές κι ευρύτερες κοινωνικές συνθήκες προκηρύσσονται διάφορες ειδικότητες σε κάθε Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, οι οποίες εντάσσονται με τη σειρά τους σε κάποιον τομέα που ανήκει σε μία ευρύτερη κατηγορία, την αποκαλούμενη ομάδα προσανατολισμού. Συγκεκριμένα βάσει του άρθρου 24 του Ν. 4186/2013 υπάρχουν οι ακόλουθες οκτώ ομάδες προσανατολισμού. Πρώτον η ομάδα προσανατολισμού τεχνολογικών εφαρμογών, δεύτερον η ομάδα προσανατολισμού διοίκησης και οικονομίας, τρίτον η ομάδα προσανατολισμού γεωπονίας, τεχνολογίας τροφίμων και διατροφής, τέταρτον η ομάδα προσανατολισμού εφαρμοσμένων τεχνών και καλλιτεχνικών σπουδών, πέμπτον η ομάδα επαγγελματών επικοινωνίας και μέσων μαζικής ενημέρωσης, έκτον η ομάδα προσανατολισμού επαγγελματών τουριστικών επιχειρήσεων και φιλοξενίας, έβδομον η ομάδα προσανατολισμού υγείας και πρόνοιας και τέλος οι επιμέρους τομείς και επαγγέλματα.

2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΩΝΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

2.1. Το μητρώο εκπαιδευτών ενηλίκων

Στο σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα επήλθαν ουσιώδεις μεταβολές ως προς την κρίση του Κράτους για την ικανότητα καθώς και την καταλληλότητά τους και παράλληλα ως προς την αξιολόγηση τους για την εκτέλεση του εκπαιδευτικού τους έργου. Μέσα από τις ιστορικές εξελίξεις που έλαβαν χώρα για τη συγκρότηση τόσο της εθνικής όσο και της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού διαμορφώθηκαν από το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΚΕΠΙΣ) Μητρώα Εκπαιδευτών Ενηλίκων με κύριο έργο την εφαρμογή του Συστήματος Εκπαιδευτών Ενηλίκων. (ΥΑ 113172/2005 - ΦΕΚ 1593/Β/17.11.2005)

Σύμφωνα με το πρώτο άρθρο της προαναφερόμενης Υπουργικής Απόφασης το Σύστημα Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων έχει ως κατευθυντήρια γραμμή την αναβάθμιση του συστήματος της Διά Βίου Κατάρτισης, τη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών κατάρτισης καθώς επίσης και την ουσιαστική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού δυναμικού των προγραμμάτων κατάρτισης.

Η έννοια που έχει προεξάρχουσα σημασία στα πλαίσια της εκπαιδευτικής αυτής πρωτοβουλίας είναι η Δια Βίου κατάρτιση. Με τον όρο Διά Βίου Κατάρτιση εννοούμε το σύστημα εκείνο που έχει ως στόχο την κατάρτιση ή την επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, η οποία παρέχει τις βασικές επαγγελματικές γνώσεις καθώς και δεξιότητες που αποτελούν απόκτηση των άλλων συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης ή κατάρτισης καθώς και επαγγελματικής εμπειρίας με στόχο την

επαγγελματική επανένταξη, την εργασιακή ασφάλεια, την επαγγελματική ανέλιξη και τέλος την προσωπική ανάπτυξη.

Μέσα σε αυτό το εκπαιδευτικό σύστημα καταλυτικό ρόλο διαδραματίζει ο εκπαιδευτής ενηλίκων, ο οποίος σκιαγραφείται στο άρθρο 2 παράγραφος 2, υποστοιχείο 2. Ο εκπαιδευτής ενηλίκων είναι ο επαγγελματίας εκείνος, ο οποίος διαθέτει τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που απαιτούνται για την άσκηση του επαγγέλματός του. Παράλληλα θεωρείται ότι θα πρέπει να κατέχει τις απαιτούμενες παιδαγωγικές γνώσεις και δεξιότητες προκειμένου να είναι σε θέση να προσεγγίσει τους ενήλικους καταρτιζόμενους. Με την επίτευξη των προαναφερθέντων στόχων θεωρείται ότι δύναται να συμμετέχει στον καθορισμό των μαθησιακών στόχων των προγραμμάτων κατάρτισης, στη σύζευξη των στόχων με τις μαθησιακές ανάγκες καθώς και στη διευκόλυνση των καταρτιζόμενων ως προς την απόκτηση γνώσεων και ικανοτήτων. Τέλος, υπολογίζεται ως ικανός προς επιλογή των κατάλληλων εκπαιδευτικών μεθόδων, τη διασφάλιση της ενεργού συμμετοχής των εκπαιδευόμενων στην εκπαιδευτική διεργασία καθώς και στην εκπλήρωση των συμφωνημένων στόχων.

Ο εκπαιδευτής ενηλίκων ακολουθεί μία επίσημα προδιαγεγραμμένη πορεία προκειμένου να αξιολογηθεί ως κατάλληλος προς την επιτέλεση του εκπαιδευτικού του έργου. Το πρώτο βήμα που πρέπει να ακολουθήσει προκειμένου να αποδείξει τις παιδαγωγικές του γνώσεις καθώς και τη διδακτική του εμπειρία είναι να εγγραφεί στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων. Το εν λόγω μητρώο αποτελεί τον επίσημο κατάλογο εγγραφής των επαγγελματιών εκπαιδευτών ενηλίκων μέσω του οποίου αποτυπώνονται τα τυπικά προσόντα, η επαγγελματική καθώς και ενίοτε η διδακτική τους εμπειρία. Παράλληλα, η εγγραφή στο Μητρώο αποτελεί προαπαιτούμενο προκειμένου να μπορεί ένας εκπαιδευτής να είναι κοινωνός στην εκπαίδευση και να λάβει μέρος στην εξέταση της πιστοποίησης.

Μετά την έκδοση της υπ' αριθμ. 15128/8.1.2001 υπουργικής απόφασης το Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Α') και συγκεκριμένα το Γενικό Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων ή ενίοτε και το Μητρώο Εκπαιδευτών Πληροφορικής και Βασικών Δεξιοτήτων Πληροφορικής αποτελεί πλέον τον κατάλογο, στον οποίο προσχωρούν οι Εκπαιδευτές που αποτελούν το Μητρώο Σ.Ε.Κ του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ ανάλογα με την κατηγορία και τα προσόντα που είχαν από πριν καταγεγραμμένα. Παράλληλα με το Μητρώο Α' υπάρχει και το Μητρώο Β' που αποτελεί τον κατάλογο που αποτελεί τον κατάλογο εγγραφής των πιστοποιημένων πλέον εκπαιδευτών του Εισαγωγικού Μητρώου.

Για την ένταξη των εκπαιδευτών στα μητρώα θα πρέπει να συντρέχουν ορισμένα κριτήρια όπως ακολούθως περιγράφονται: α) Η κατοχή πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είτε εναλλακτικά Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ή Διδακτορικού Τίτλου Σπουδών που αποκτήθηκε στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή και τυγχάνει αναγνωρισμένος και ταυτόχρονα η ύπαρξη αποδεδειγμένης τριετούς επαγγελματικής εμπειρίας, συναφής με το αντικείμενο σπουδών εντός της επταετίας από τη λήψη του πτυχίου.

β) Άλλος τίτλος σπουδών συναφής προς την εργασιακή εμπειρία και παράλληλη τριετής επαγγελματική εμπειρία που να αποκτήθηκε μέσα στην επταετία από τη λήψη του τίτλου εφόσον τότε δεν υπήρχε άλλος συναφής τίτλος της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

γ) Αναφορικά με τους τομείς δημοσιότητας και τέχνης, όπου δεν υπάρχει αντίστοιχος τίτλος σπουδών της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης θα πρέπει να υφίσταται η ανάλογη άδεια άσκησης επαγγέλματος παράλληλα με αυτήν εφόσον κρίνεται

απαραίτητο κα διακεκριμένα προσφορά ως προς το αντικείμενο πέραν της επταετίας εντός της τελευταίας δεκαπενταετίας.

δ) Δίπλωμα Ι.Ε.Κ που αφορά τμήματα μεταδευτεροβάθμιας επαγγελματικής κατάρτισης που να έχει πιστοποιηθεί από τον Ο.Ε.Ε.Κ με την ταυτόχρονη ύπαρξη συναφούς με το αντικείμενο τετραετούς επαγγελματικής εμπειρίας είτε στον ιδιωτικό είτε στο δημόσιο τομέα, η οποία να αποκτήθηκε κατά την τελευταία εννιαετία.

ε) Πτυχίο ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου ή διαφορετικά Τεχνικού Λυκείου ή Τεχνικής Επαγγελματικής Σχολής ή τέλος οποιουδήποτε άλλου τύπου επαγγελματικού λυκείου που έχει θεσμοθετηθεί από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας ή Θρησκευμάτων ή από Σχολή Μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ ή τέλος από ισότιμη σχολή του εσωτερικού ή του εξωτερικού που έχει αναγνωριστεί από το τμήμα ισοτιμιών και επαγγελματικών δικαιωμάτων της Διεύθυνσης κατάρτισης του Ο.Ε.Ε.Κ ή από άλλο φορέα. Παράλληλα θα πρέπει να συντρέχει αποδεδειγμένη πενταετής συναφής επαγγελματική εμπειρία που να έχει αποκτηθεί εντός της τελευταίας δεκαετίας από τη λήψη του τίτλου σπουδών.

στ) Απολυτήριο Γενικού Λυκείου ή εξατάξιου γυμνασίου με την παράλληλη ύπαρξη συναφούς επταετούς επαγγελματικής στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα, η οποία αποκτήθηκε εντός δώδεκα ετών από τη λήψη του τίτλου σπουδών.

η) Απολυτήριο θετούς υποχρεωτικής εκπαίδευσης και ταυτόχρονη δεκαπενταετής επαγγελματική εμπειρία από τη λήξη του κύκλου σπουδών.

θ) Απολυτήριο δημοτικού (το οποίο αποκτήθηκε πριν το 1977) καθώς και παράλληλη ύπαρξη οκταετούς συναφούς επαγγελματικής εμπειρίας, η οποία αποκτήθηκε εντός της τελευταίας δεκαπενταετίας.

Εκτός από τα Μητρώα Α΄ και Β΄ υπάρχουν και τα Υπομητρώα. Το κάθε υπομητρώο υποδιαιρείται σε ορισμένες κατηγορίες εκπαιδευτικού προσωπικού τεχνικής κατάρτισης. Ενδεικτικά τα υπομητρώα τα οποία υπάρχουν σύμφωνα με τον κανονισμό φέρουν την ονομασία τους από τον κλάδο που κάθε φορά αφορούν και είναι το Υπομητρώο Εκπαιδευτών Πληροφορικής και βασικών δεξιοτήτων πληροφορικής, το «Μητρώο Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε», το μητρώο εκπαιδευτών Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α Δήμητρα, το μητρώο υποεκπαιδευτών Ελληνικής ΕΝΩ.ΣΗΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ και τέλος το υπομητρώο εκπαιδευτών.

Η ένταξη στα υπομητρώα του ΕΚΕΠΠΣ επιτυγχάνεται μέσω της πιστοποίησης των εκπαιδευτών ενηλίκων με τον τρόπο που προβλέπει το άρθρο 7 της απόφασης 113172/2005. Για την επιτυχή ένταξη τους στα μητρώα οι εκπαιδευτές θα πρέπει να αναπτύξουν τις απαραίτητες παιδαγωγικές γνώσεις και δεξιότητες

Μεταγενέστερα και εν μέσω νομοθετικών εξελίξεων έγινε επίσημα η τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας του ΕΟΠΠΕΠ από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και δημοσιεύτηκε στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με τη μορφή απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού (Απόφαση αριθμ. 336/20/12.10.2018ΦΕΚ 1345/Β/19-4-2019). Με την εν λόγω απόφαση άλλαξαν τόσο οι όροι όσο και οι προϋποθέσεις κατάρτισης και τήρησης των μητρώων του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π και παράλληλα δόθηκε η δυνατότητα τήρησης επιπλέον μητρώων του άρθρου 21 του Ν. 4115/2013.

Υπό το πρίσμα αυτής της νομοθετικής αλλαγής κατέστη δυνατή η τήρηση των Μητρώων Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π σύμφωνα με τις βασικές αρχές αρχειοθέτησης ηλεκτρονικών και εντύπων εγγράφων που αφορούν στα μητρώα, ανεξάρτητα αν τηρείται ειδικό πληροφοριακό σύστημα ηλεκτρονικής αρχειοθέτησης και αποθήκευσης εγγράφων.

Επίσης, η κατάρτιση Μητρώων του Οργανισμού περιβλήθηκε ευρωπαϊκού κύρους καθώς για την κατάρτιση μητρώων του Οργανισμού λήφθηκαν υπόψη οι αρμοδιότητες, οι υποχρεώσεις και δεσμεύσεις του ως εθνικής δομής Ευρωπαϊκών Δικτύων που διαχειρίζονται θέματα προσόντων και ευρωπαϊκών εργαλείων διαφάνειας και κινητικότητας, τα εγκεκριμένα Τεχνικά Δελτία Πράξεων συγχρηματοδοτούμενων έργων, οι επιχειρησιακοί στόχοι καθώς και οι λειτουργικές ανάγκες του ΕΟΠΠΕΠ.

Κατ' αυτό τον τρόπο καταρτίστηκαν τα Μητρώα του ΕΟΠΠΕΠ τα οποία ήταν το Μητρώο Αδειοδοτημένων – Πιστοποιημένων Φορέων Παροχής Διά Βίου Μάθησης και Συμβουλευτικού Προσανατολισμού(ΣΥΕΠ), στο οποίο εντάχθηκαν τα Κέντρα Διά Βίου Μάθησης Επιπέδου 1 και Επιπέδου 2.

Τα προαναφερθέντα μητρώα έτυχαν αδειοδότησης κατόπιν σχετικών αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΟΠΠΕΠ έως και την 31.08.2018 και ακολούθησαν τα Κέντρα Ξένων Γλωσσών, και τέλος οι φορείς παροχής υπηρεσιών Συμβουλευτικής Επαγγελματικού Προσανατολισμού βάσει απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΟΠΠΕΠ.

Οι εκπαιδευτές που θεωρήθηκαν ως επιλεκτέοι από το Τμήμα Εκπαιδευτικού Πλαισίου της Διεύθυνσης Αδειοδότησης Παροχών Διά Βίου Μάθησης και ικανοί να ενταχθούν στο Μητρώο ήταν οι εξής κατηγορίες: α) οι επιτυγχόντες καθώς και οι επιτυχούσες στις εξετάσεις πιστοποίησης των εκπαιδευτών ενηλίκων μετά την επικύρωση της επιτυχούς προσπάθειάς τους από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΠΕΠ, β) οι εκπαιδευτές των εκπαιδευτών ενηλίκων, οι οποίοι είναι πτυχιούχοι του τμήματος εκπαίδευσης ενηλίκων ή της Διά Βίου Μάθησης ή της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και Κατάρτισης ή της Συνεχούς Εκπαίδευσης και εκπαιδευτικής πολιτικής από Ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της ημεδαπής ή από αντίστοιχο αναγνωρισμένο

Ίδρυμα της αλλοδαπής, με την προϋπόθεση ότι κατά τη διάρκεια των σπουδών τους έχουν πραγματοποιήσει Μικροδιδασκαλίες γ) οι ήδη πιστοποιημένοι και όσοι πιστοποιούνται σύμφωνα με την ΓΠ/20082/2012 υπουργική απόφαση που έχει δημοσιευτεί στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Β'2844/23.10.2012).

Η ακολουθούμενη διαδικασία που προτάθηκε με την εν λόγω απόφαση ήταν η υποβολή σχετικής αίτησης συνοδευόμενης από δήλωση συναίνεσης προς επεξεργασία και χρήση των προσωπικών δεδομένων των εκπαιδευτών, κατά τις επιταγές του νόμου 2472/1997 (α'50) καθώς και του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (υπ αριθμ. 2016/679 Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου).

Η αξιολόγηση των ανωτέρω αιτήσεων γίνονταν από την εκάστοτε Επιτροπή όπου εντάσσονταν το Μητρώο μετά από απόφαση συγκρότησης αυτής με εντολή του Προέδρου ή του Διευθύνοντος/Διευθύνουσας Συμβούλου του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π, από υπαλλήλους του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π ή και εμπειρογνώμονες ενταγμένους στο εκάστοτε Μητρώο του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. Το έργο διεκπεραίωσης των αιτήσεων εκπληρώνονταν από την αρμόδια κάθε φορά για το Μητρώο Διεύθυνση του Οργανισμού στην οποία καταθέτονταν τα αποτελέσματα αξιολόγησης.

Το αρμόδιο όργανο για τη λήψη απόφασης περί ένταξης ή μη των εκπαιδευτών στο αντίστοιχο Μητρώο ήταν το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. Εφόσον καθίστατο δυνατή η ένταξη στο Μητρώο το επόμενο βήμα ήταν η υπογραφή της Δήλωσης Αποδοχής Συνεργασίας, η οποία είχε περιεχόμενο σύμφωνα με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης και υπεύθυνης δήλωσης περί μη ύπαρξης κωλύματος.

Η λύση της σχέσης συνεργασίας με τον ανωτέρω φορέα και η επικείμενη διαγραφή από τα Μητρώα επέρχονταν σύμφωνα με το άρθρο 12 της ανωτέρω

απόφασης με αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου σε περίπτωση παραβίασης του ασυμβίβαστου ή των οριζόμενων προϋποθέσεων στα επιμέρους Μητρώα του ΕΟΠΠΕΠ. Επίσης η διαγραφή ήταν δυνατή όταν αποδεικνύονταν πλημμελής εκτέλεση καθηκόντων, που ήταν τεκμηριωμένη από αναφορές Προϊσταμένων Τμημάτων και Διευθύνσεων του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π ή Υπευθύνων Εξεταστικών ή Βαθμολογικών Κέντρων ή ακόμη και από εκθέσεις ελέγχου διασφάλισης ποιότητας εξετάσεων πιστοποίησης.

Ως τελευταίο κώλυμα για τη συμμετοχή προσώπων στα Μητρώα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π τέθηκε από την ανωτέρω απόφαση η ύπαρξη εμφανούς ή αφανούς οικονομικής σχέσης και η όποιας μορφής συνεργασία με τον ελεγχόμενο φορέα, η ύπαρξη συζυγικής σχέσης ή συμβίωσης κατ' άρθρο 1 Ν. 4356/2015 ή η εξ αίματος ή εξ αγχιστείας πρώτου βαθμού συγγενική σχέση με τους ιδιοκτήτες, τους εταίρους, τους μετόχους, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ή τα διευθυντικά στελέχη και τέλος τους εκπροσώπους των ελεγχόμενων φορέων.

Μετά την παρέλευση ενός περίπου έτους με πρωτοβουλία του Ινστιτούτου Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 6331/380/02.08.2019 απόφαση που είχε ως αντικείμενο την έγκριση πρόκλησης για την απασχόληση εκπαιδευτών στα δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) για δύο εξάμηνα, το χειμερινό (2019β') και το εαρινό (2020α'), τη συνακόλουθη αποδοχή κριτηρίων μοριοδότησης καθώς και διαδικασίας επιλογής και εκπαιδευτών. Παράλληλα η εν λόγω απόφαση ενέκρινε το συνοδευτικό κείμενο με τις διευκρινιστικές ερωτήσεις – απαντήσεις που εμπερικλείονταν σε αυτήν.

Κατ' αυτό τον τρόπο η ακολουθητέα διαδικασία επιλογής άλλαξε και βασίζονταν στις επιταγές του αρχικού άρθρου 27 παρ. 14 και 15 του Νόμου

4186/2013/Α', όπως αυτό δημοσιεύτηκε στο πρώτο τεύχος του Φύλλου της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ, Αρ. Φύλλου 193, 17 Σεπ.2013.

(https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2018/N_4186_2013_fek193.pdf).

Η επιλογή των εκπαιδευτών ΔΙΕΚ γίνονταν κατά προτεραιότητα και αφορούσε τους πιστοποιημένους και εγγεγραμμένους στα μητρώα εκπαιδευτών ενηλίκων του ΕΟΠΠΕΠ. Επιπρόσθετα ρητά υπαγορεύτηκε η εξαίρεση των συνταξιούχων και η παράλληλη ένταξή τους στους πίνακες σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 10 του Νόμου 3685, του άρθρου 16 του Νόμου 3863/2010 και τέλος της υπ' αριθμ. 157363 από 1-11-2010 Εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Εκτός των συνταξιούχων ασυμβίβαστο τέθηκε και στους διευθυντές, υποδιευθυντές καθώς και διοικητικό προσωπικό των δημοσίων ΙΕΚ, οι οποίοι εξαιρέθηκαν από την διδασκαλία μαθημάτων με την επιφύλαξη του άρθρου 27 παράγραφος 10 τελευταίο εδάφιο του Νόμου 4186/2013 μετά την τροποποίηση και θέση του σε ισχύ με βάση το άρθρο 47 παρ.6 του Νόμου 4264/2014 (Α118). Τέλος απαγορεύτηκε στα μέλη της ομάδας έργου των Δημοσίων ΙΕΚ (Δ.ΙΕΚ) του Ι.ΝΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ η εργασία στα ΙΕΚ ως εκπαιδευτές ενηλίκων.

Αναφορικά με το ωρολόγιο πρόγραμμα των εκπαιδευτών ενηλίκων αυτό κατανεμήθηκε σε ισόποσες ώρες διδασκαλίας με ανώτατο εβδομαδιαίο όριο ανά εκπαιδευτή τις είκοσι διδακτικές ώρες, σε όλες ανεξαρτήτως τις δομές της Διά Βίου Μάθησης σύμφωνα με τις επιταγές της υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 5954/23.06.2014, άρθρο 8 παράγραφος 3, (ΦΕΚ/ Β'/1807), απόφασης που αφορούσε τον Κανονισμό Λειτουργίας Δ.Ι.Ε.Κ της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης. Η δήλωση ενδιαφέροντος των υποψηφίων γίνεται με την κατάθεση του φακέλου που περιέχει τα

απαιτούμενα δικαιολογητικά και την κατάθεση της αίτησης στη γραμματεία του ΙΕΚ της αρχικής προτίμησής τους. Το επόμενο στάδιο είναι αυτό της διοικητικής επαλήθευσης και της επικύρωσης των δικαιολογητικών με βάση το Νόμο 4250/2014.

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνταν σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση του Ιδρύματος Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης ήταν κατά πρώτον πλήρες βιογραφικό σημείωμα, κατά δεύτερον αντίγραφο της αστυνομικής ταυτότητας και τέλος αντίγραφο τίτλουσπουδών. Σχετικά με τους τίτλους σπουδών αυτοί διακρίνονταν σε δύο κατηγορίες, σε αυτούς που αποκτήθηκαν στην ημεδαπή και σε αυτούς που αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή.

Ως τίτλοι σπουδών που αποκτήθηκαν στην ημεδαπή θεωρούνταν το βασικό πτυχίο ανάλογα με την ειδικότητα στην οποία προκηρύσσονταν, ο μεταπτυχιακός καθώς και ο διδακτορικός τίτλος σπουδών, ο οποίος αφορούσε θέμα συναφές με το αντικείμενο διδασκαλίας, ο παιδαγωγικός τίτλος σπουδών όπως ΑΣΕΤΕΜ/ΣΕΛΕΤΕ ή Α.Σ.ΠΑΙ.ΤΕ, δίπλωμα Ι.Ε.Κ., πτυχίο Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου, Τεχνικού – Εκπαιδευτικού Λυκείου ή Τεχνικού Επαγγελματικού Εκπαιδευτηρίου ή Τεχνικής Επαγγελματικής Σχολής.

Κατά τη γνώμη της γράφουσας θα έπρεπε το Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης να λάβει υπόψη τη συνάφεια του αντικειμένου σπουδών και συγκεκριμένα να ορίσει και τις διαφοροποιήσεις που υπάρχουν στους διάφορους κλάδους σπουδών όσον αφορά συγκεκριμένα μαθήματα τα οποία αποτελούν θέματα ειδικού επιστημονικού ενδιαφέροντος.

Όσον αφορά την παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια, η οποία χορηγούνταν από την ΑΣΠΑΙΤΕ, με βάση τις προϋποθέσεις εισαγωγής με τον θεσμό της επετηρίδας, θα έπρεπε αυτή σε συνδυασμό με έναν συναφή μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών να οδηγεί

απευθείας σε ανάθεση ωρών διδασκαλίας τόσο σε Επαγγελματικά Λύκεια όσο και σε Επαγγελματικές Σχολές ΕΠΑΣ ΟΑΕΔ. Παράλληλα κρίνεται σκόπιμο για την επαγγελματική πορεία ήδη εξειδικευμένων επιστημόνων να διδάσκουν και σε Φορείς Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης καθώς σε μία πολυπολιτισμική κοινωνία είναι αδιανόητο να παραθεωρείται το μορφωτικό και πολυπολιτισμικό κεφάλαιο.

Η δεύτερη κατηγορία αφορούσε όσους τίτλους έχουν αποκτηθεί σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ως επακόλουθο είχε το διαχωρισμό των πτυχιούχων εξωτερικού με βάση δύο εναλλακτικές. Η πρώτη εναλλακτική αφορούσε τη άδεια άσκησης επαγγέλματος που είχε χορηγηθεί κατά τη διαδικασία της επαγγελματικής αναγνώρισης, σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν τα επαγγελματικά προσόντα (89/48/Ε.Ο.Κ., 99/51/Ε.Ο.Κ, 99/42/Ε.Κ. Ευρωπαϊκές και Τομεακές Οδηγίες). Σε περίπτωση που υπήρχε επαγγελματική αναγνώριση αντί της άδειας άσκησης επαγγέλματος υπήρχε η δυνατότητα κατάθεσης αντιγράφου της Πράξης Αναγνώρισης από το αρμόδιο όργανο ή από την αρμόδια επιτροπή, όπως την Σ.Ε.Α.Ι, Σ.Ε.Α.Τ.Ε.Κ ή τέλος το Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων ή αντίγραφο της Απόφασης Αναγνώρισης, ενώ η δεύτερη εναλλακτική αναφέρονταν στο Πιστοποιητικό Χορήγησης Ισοτιμίας από το πρώην ΔΙ.ΚΑΤ.ΣΑ πλέον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π, τον Ο.Ε.Ε.Κ, τον Ε.Ο.Π.Π ή τέλος άλλη αρμόδια προς τούτο υπηρεσία. Εν προκειμένω κρίνονταν ως απαραίτητη προϋπόθεση η επισύναψη επίσημα μεταφρασμένων των πρωτότυπων εγγράφων των βασικών τίτλων σπουδών από τις αρμόδιες υπηρεσίες (https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/lifelong-learning-strategy-33_el).

3. ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η ελληνική οικονομία έχει υποστεί αλληπάλληλους κλυδωνισμούς με αφετηριακό γεγονός, την οικονομική ύφεση του 2008, μετά την οποία, εντάθηκαν οι οικονομικοκοινωνικές αλληλεξαρτήσεις των κρατών-μελών. Η δια βίου εκπαίδευση στην Ελλάδα, λειτούργησε και εξακολουθεί να λειτουργεί σε αλληλεπίδραση, με την ανωτέρω κατάσταση, με αποτέλεσμα να είναι έρμαιο των ευρωπαϊκών κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων.

Είναι αδύνατον να εξετάσουμε ξεχωριστά την Ελλάδα από τις υπόλοιπες χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τις οποίες βρίσκεται σε διαρκή αλληλεξάρτηση. Το ίδιο ισχύει και με την επιρροή που δέχεται από την διεθνή οικονομική συγκυρία. Όπως επεσήμανε χαρακτηριστικά, ο καθηγητής του συνταγματικού δικαίου της Νομικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Βενιζέλος Ε., υπάρχουν δύο διαφορετικά είδη κρίσης του Κράτους Δικαίου στην Ευρώπη. Το πρώτο είναι η διακηρυγμένη διαφοροποίηση των κυβερνήσεων κάποιων κρατών-μελών και της κοινοβουλευτικής τους πλειοψηφίας, από την κοινή ευρωπαϊκή αντίληψη περί Κράτους Δικαίου. Είναι μία πολιτική επιλογή, για την οποία δηλώνουν υπερήφανοι, και την συνδέουν με την εθνική ταυτότητα και εν τέλει με την κυριαρχία τους. Υπάρχει και μία δεύτερη κρίση στην Ευρώπη που σχετίζεται με την αποτελεσματική λειτουργία των εγγυήσεων του Κράτους Δικαίου και τα οποία είναι διάχυτα σε όλα τα Κράτη - Μέλη, υπό οποιαδήποτε Συνθήκη και πολύ περισσότερο υπό την πίεση της πανδημίας ή μιας τρομοκρατικής επίθεσης, ή μιας κατάστασης οικονομικής κρίσης.

Στα πλαίσια των πολιτικών που ακολουθήθηκαν όσον αφορά την Δια Βίου Εκπαίδευση, μπορούμε να αναφερθούμε σε τρεις περιόδους, όπως αυτές καθορίστηκαν

από το πλαίσιο των στρατηγικών της «Λισσαβόνας» και της «Ευρώπης 2020». Αναφορικά με την δεύτερη πενήκονταετία του 20ου αιώνα, κατά την οποία μεσολάβησαν δύο παγκόσμιοι πόλεμοι και παγιώθηκε ως ιδέα ο φιλελεύθερος καπιταλισμός, ως αποτέλεσμα της οικονομικής θεωρίας του AdamSmith, σύμφωνα με την οποία, το κράτος θα έπρεπε να έχει την ελάχιστη δυνατή ανάμειξη στην οικονομία.

Κατά την περίοδο αυτή, υπήρξε έντονο το φαινόμενο της ανεργίας. Σ' αυτό συνετέλεσε ο ελλιπής συντονισμός και η εποπτεία τόσο των φορέων, όσο και των εκπαιδευτών, καθώς και των δραστηριοτήτων, όσον αφορά την εκπαιδευτική πολιτική. Παράλληλα, θεσμοθετήθηκε με βάση τον νόμο 3789/2010 το συμβούλιο Δια Βίου Μάθησης και Σύνδεσης με την απασχόληση και η διαρκής διάσκεψη γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και το εθνικό σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, με την απασχόληση (ΕΣΣΕΕΚΑ) .

Στην αύξηση της ανεργίας συντέλεσε και η παγκόσμια οικονομική ύφεση, που έλαβε χώρα στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, καθώς επίσης και στην Ιαπωνία, με αψότερη συνέπεια την υπογραφή της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα η εκπαίδευση αποτελεί τον θεμέλιο λίθο για την αρμονική διαβίωση των λαών και την ομαλή συνύπαρξή τους, όπως αυτό καταγράφεται στη συνθήκη της Ρώμης. Ο οικονομικός αντίκτυπος της εκπαίδευσης αποτυπώνεται επίσης και στις στρατηγικές του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας. Προς αυτή την κατεύθυνση υιοθετήθηκε και ο όρος Δια Βίου Προσανατολισμός που συνέβαλλε στην μείωση τόσο των ζητημάτων που αφορούν την πολυπολιτισμικότητα όσο και αυτών που αφορούν την εθνική ταυτότητα.

Η Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική χρονολογικά χωρίζεται σε τρεις ιστορικές περιόδους. Αυτές είναι κατά σειράν οι εξής:

1) 1957-1976: Στην διάρκεια αυτής της περιόδου, δεν πραγματοποιήθηκε κάποια αξιοσημείωτη εξέλιξη, όσον αφορά την εκπαίδευση, καθώς επίσημα αναγνωρίστηκε ότι αυτή υπάγεται στην αρμοδιότητα του εθνικού κράτους. Παράλληλα, καταλυτική ήταν η σημασία της απόφασης του ευρωπαϊκού δικαστηρίου με βάση την οποία η επαγγελματική εκπαίδευση εντάχθηκε στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μέσω της θέσπισης στόχων συνεργασίας μεταξύ των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, της εναρμόνισης των συστημάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης των χωρών-μελών, της προώθησης της κινητικότητας των φοιτητών και της αμοιβαίας αναγνώρισης των διδακτικών μονάδων μεταξύ ευρωπαϊκών ακαδημαϊκών ιδρυμάτων (Κελπανίδης Μιχάλης, καθηγητής ΑΠΘ).

2) 1992-1999: Η δεύτερη περίοδος Συνθήκη του Maastrich. Κατά την περίοδο αυτή γίνεται προσπάθεια να καταστούν τόσο η εκπαίδευση όσο και η επαγγελματική κατάρτιση, βασικές στρατηγικές της Ευρωπαϊκής Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Αρχίζει ο διάλογος σε σχέση με έναν νέο «ευρωπαϊκό» τρόπο σκέψης, που θα αφορά τόσο την εκπαίδευση και θα την καθιστά, υπόλογο για την αύξηση της ανεργίας εφόσον αδυνατεί να προετοιμάσει το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό. Σ' αυτή την περίοδο, η Δια Βίου Μάθηση εμφανίζεται ως δρόμος μείωσης της ανεργίας και όχι τόσο ως εκπαιδευτική πολιτική. Αυτό συνάγεται από το γεγονός ότι καθιστά τον καθένα υπεύθυνο για την εκπαίδευση και την περαιτέρω επιμόρφωσή του. Με αυτό τον τρόπο, μπορεί πλέον να γίνεται λόγος για υγιή ανταγωνισμό καθώς επίσης και για εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό, που είναι σε θέση να προσφέρει σε μία ανταγωνιστική αγορά εργασίας, υπεύθυνα χωρίς την αρωγή της επιδοματικής πολιτικής (Ιωαννίδου Γ., «Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη εκπαίδευση. Από τις “ντιρεκτίβες” του κεφαλαίου στα “προαπαιτούμενα”»).

3) 2000-2012: Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας. Η εκπαίδευση κατοχυρώθηκε ως αναπόσπαστο μέρος τόσο των οικονομικών όσο και των κοινωνικών πολιτικών, αποτέλεσε καταλυτικό παράγοντα για την ανταγωνιστικότητα μίας παγκόσμιας ευρωπαϊκής πολιτικής και το εχέγγυο για την ομαλή συνύπαρξη των κοινωνιών, καθώς και της πλήρους προσωπικής ολοκλήρωσης των πολιτών. Η βασικότερη στρατηγική της Ευρώπης είναι πλέον (να γίνει η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Παράλληλα, κρίθηκε απαραίτητη η ανάπτυξη ενός ευρύτερου προβληματισμού, ο οποίος θα επικεντρώνεται σε κοινά μελήματα και υποχρεώσεις σχετικά με τους συγκεκριμένους, μελλοντικούς στόχους των εκπαιδευτικών συστημάτων.

4) 2012 και εντεύθεν: Η στρατηγική της Λισσαβόνας που αποτέλεσε προϊόν πολλών ευρωπαϊκών συμβουλίων που διεξήχθησαν μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας, βασίζεται σε τρεις πυλώνες. Αυτοί είναι ο οικονομικός, ο κοινωνικός και ο περιβαλλοντικός. Ο οικονομικός είναι αυτός ο οποίος αφορά την προετοιμασία της μετάβασης προς μία ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης. Σε αυτόν προτεραιότητα δίνεται στην ανάγκη για συνεχή προσαρμογή στις εξελίξεις της κοινωνίας της πληροφορίας και στις προσπάθειες για συναίνεση στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης.

Ακολουθεί ο κοινωνικός, ο οποίος αφορά τον εκσυγχρονισμό του κοινωνικού μοντέλου μέσω επενδύσεων σε ανθρώπινους πόρους και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Προωθείται η επένδυση στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης καθώς και η διεξαγωγή της ενεργούς πολιτικής απασχόλησης, με απώτερο στόχο την ομαλή μετάβαση στην οικονομία της γνώσης.

Τέλος, υπάρχει ο περιβαλλοντικός πυλώνας, που αποτέλεσε προσθήκη στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Γκέτενμποργκ (Ιούνιος 2001) και όχι ως κύρια επιδίωξη την απόσπαση της οικονομικής ανάπτυξης από την χρήση των φυσικών πόρων. Ο περιβαλλοντικός πυλώνας αφορά την άσκηση της ευρωπαϊκής πολιτικής ως προς την αναβάθμιση του περιβάλλοντος και την ποιοτική χρήση των φυσικών πόρων μέσω της χρήσης των κατάλληλων μέτρων και τεχνικών. Η υιοθέτηση των μέτρων αυτών σύμφωνα με την ανωτέρω Συνθήκη στόχο έχει την αειφόρο ανάπτυξη.

4. ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα κυριαρχεί το νέο μοντέλο ρύθμισης της εκπαίδευσης που επικεντρώνεται σε τρία διαφορετικού τύπου εκπαιδευτικά συστήματα, τα οποία είναι το βρετανικό, το σουηδικό και το φινλανδικό. Ξεκινώντας την ανάλυση μας από το βρετανικό σύστημα εκπαίδευσης κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι η διεθνής νεοφιλελεύθερη και νεοσυντηρητική πολιτική εμπειρία από τις αρχές της δεκαετίας του '80 στηρίχθηκε σε αυτό το μοντέλο. Παράλληλα συντελέσθηκε τόσο από τις νεοφιλελεύθερες όσο και από τις νεοσυντηρητικές δυνάμεις μέσα από τις ακόλουθες πρακτικές η διεθνής αποδοχή του σε πολιτικό επίπεδο. Οι πρακτικές αυτές, οι οποίες υιοθετήθηκαν στη Μεγάλη Βρετανία, σε ευρωπαϊκό επίπεδο 3 ήταν η γονική επιλογή σχολείου, το σύστημα σχολικών αγορών και ανταγωνιστικές μορφές χρηματοδότησης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Οι εν λόγω αλλαγές υπήρξαν καθοριστικές τόσο ως προς το περιεχόμενο όσο και ως προς τον προσανατολισμό της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης όχι μόνο για την διεθνή κοινωνική συγκυρία αλλά και για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Όσον αφορά την δεκαετία του '90 επικράτησαν μετά από μετασχηματισμό λόγω των κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων και της εμπόλεμης κατάστασης τόσο το σουηδικό όσο και το φινλανδικό εκπαιδευτικό σύστημα τα οποία προτάθηκαν ως ενδεδειγμένα μοντέλα εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας. Τα εν λόγω οικονομικά μοντέλα θεωρήθηκαν ως πλέον αποτελεσματικά για την εθνική οικονομική ανασυγκρότηση. Σύμφωνα με τον Καλημερίδη Γεώργιο «Κράτος, αγορά και εκπαίδευση. Η νεοφιλελεύθερη καπιταλιστική αναδιάρθρωση του σχολείου, Εισαγωγή» η σύγχρονη εκπαιδευτική πολιτική που ακολουθείται στηρίζεται στα σκανδιναβικά πρότυπα

Ένα άλλο εκπαιδευτικό ρεύμα ήταν ο Τεϊλορισμός (Teilorism) που προήλθε από τον μηχανικό και οικονομολόγο Τεϊλορ. Όσον αφορά την κίνηση του κεφαλαίου στην αγορά εργασίας αφορούσε τον διαχωρισμό ανάμεσα στο κεφάλαιο και στο “management”. Το βασικό περιεχόμενο του Τεϊλορισμού είναι ότι η προσφορά της συστηματικής γνώσης στους εργάτες είναι δυνατό να οδηγήσει τόσο στην αύξηση της παραγωγής όσο και στην βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων.

Όσον αφορά την επιρροή του Τεϊλορισμού στην εκπαίδευση κρίνεται σκόπιμο να γίνει μία διαφοροποίηση διδασκαλίας τόσο ως προς τη χρήση μεθόδων όσο ως προς τη χρήση πρακτικών ανάμεσα στην ανώτατη εκπαίδευση και στην επιχειρηματική εκπαίδευση. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι υπάρχει μεγάλη διαφοροποίηση στο διδακτικό αντικείμενο ανάμεσα στα δύο είδη εκπαίδευσης. Στην επιχειρηματική διδάσκεται η δημιουργία νέων επιχειρήσεων και θέσεων εργασίας, το επιχειρηματικό πνεύμα καθώς και η κινητοποίηση των επιχειρηματικών δεξιοτήτων.

Στον αντίποδα βρίσκεται ο Φορντισμός ή αλλιώς Οργανωμένος Καπιταλισμός (Fordism) που αποτελεί μία επιστημονική μεθοδολογία που ξεκίνησε από τις αρχές του αιώνα στον χώρο της αυτοκινητοβιομηχανίας με τη δημιουργία της πρώτης γραμμής παραγωγής. Τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά της μεθοδολογίας είναι η στιγμιαία εργασία του εργαζόμενου καθώς και η άμεση παράδοση του προϊόντος με την ταυτόχρονη αποφυγή επιπλέον κόπου του εργαζόμενου (Wikipedia).

Όσον αφορά τις ψυχολογικές θεωρίες που αναπτύχθηκαν σε σχέση με την εκπαίδευση, μία θεωρία που άσκησε καταλυτική επιρροή στην εκπαίδευση ήταν η θεωρία του Γκεσταλισμού (GestaltTheory). Η ονομασία της θεωρίας αυτής προέρχεται από την ομώνυμη γερμανική λέξη Γκεστάλτ που σημαίνει σχέδιο ή μορφή. Η θεωρία του Γκεσταλισμού έχει ρίζες στη φιλοσοφία και συγκεκριμένα στο φιλοσοφικό ρεύμα

Γκεστάλτ με ιδρυτή το φιλόσοφο MaxWertheimer, ο οποίος πρέσβευε την ιδέα της ολιστικής αντίληψης των πραγμάτων. Η ολιστική αντίληψη μας οδηγεί να σκεφτούμε ότι η αναγωγή των επιμέρους στοιχείων ενός προβλήματος σε ένα μεγαλύτερο σύνολο είναι ο δρόμος που θα μας οδηγήσει στην νοηματοδότηση μίας έννοιας.

Η θεωρία του γκεσταλισμού αναπτύχθηκε ως απάντηση στην επικρατούσα τότε θεωρία του στρουκτουραλισμού και έχει ως σκοπό να ομαδοποιεί αντικείμενα που έχουν κοινά στοιχεία, παρόμοιο σχήμα ή μορφή να συμπληρώσουν ένα σχήμα ήδη αναγνωρίζουμε. Η θεωρία αυτή στηρίχτηκε στο γεγονός ότι οι άνθρωποι τείνουν να απλοποιούν τη σύλληψή τους για τον κόσμο.

Ο ChristianvonEhrefels υποστηρίζει ότι η εν λόγω θεωρία αποτελεί κλάδο της ψυχολογίας με αφετηρία τις αρχές του 20ου αιώνα από τη Μορφολογική Σχολή της Ψυχολογίας του Βερολίνου και με κύριους εκφραστές τους MaxWertheimer, WolfgangKohler και τέλος τον KurtKoffka. Γεγονός αποτελεί ότι η ανωτέρω περιγραφείσα ψυχολογική σχολή έχει ως στόχο να προσδώσει ανθρωπιστικό περιεχόμενο στην ανάλυση της ψυχικής κατάστασης. Για τη θεμελίωση του περιεχομένου της στηρίζεται σε νόμους για την αντίληψη οι οποίοι μπορούν να βρουν εφαρμογή και στις διαδικασίες μάθησης και μνήμης. Οι εν λόγω νόμοι κατά το πέρασμα των ετών αναπροσαρμόστηκαν από ειδικούς επιστήμονες της Μορφολογικής Ψυχολογίας. Οι νόμοι αυτοί ήταν οι ακόλουθοι:

1)Ο Νόμος της Ειδοτροπίας ή με άλλα λόγια της εγκυμονούσας προδιάθεσης: Ο νους τείνει να ολοκληρώνει τα κενά και τις ελλείψεις με αποτέλεσμα το πεδίο να αποκτήσει μία πλήρη και κλειστή μορφή.

2)Ο Νόμος της Μορφής και του Βάθους: Ανάλογα με το σημείο όπου εστιάζεται η προσοχή, ο εγκέφαλος τείνει να αντιδιαστέλλει τη μορφή από το αντιληπτικό της βάθος.

3)Ο Νόμος της Εγγύτητας: Τα αντικείμενα τα οποία έχουν τοπική και χρονική εγγύτητα είναι δυνατό να συνδέονται ευκολότερα.

4)Ο Νόμος της ομοιότητας: η τάση του ανθρώπινου νου είναι να πραγματοποιεί ομαδοποιήσεις των μερών ή των αντικειμένων ενός πεδίου που έχουν κοινά χαρακτηριστικά όπως χρώμα, μέγεθος, σχήμα καθώς και διάκρισης των κοινών χαρακτηριστικών τους και διάκρισης της ομοιογένειας τους.

5)Ο Νόμος της καλής συνέχειας ή της κοινής κατεύθυνσης: Η συνύπαρξη οπτικοακουστικών ερεθισμάτων, τα οποία βρίσκονται σε οπτικοακουστική συνάφεια οδηγεί σε μία συνολική εικόνα όπως ενός οργανωμένου συνόλου.

6)Ο Νόμος της καλής συμμετρίας ή της «μορφικής απλότητας»: η οπτική αντίληψη των σχημάτων απομνημονεύεται και καθίσταται πιο εύκολα αντιληπτή μέσα από απλά και συμμετρικά σχήματα.

Το όποιο φαινόμενο αν ειδωθεί ως σύνολο διαφέρει σε σχέση με αυτό που βλέπουμε όταν αντικρίζουμε τα επιμέρους στοιχεία του ξεχωριστά. Κατά συνέπεια με βάση τη θεωρία Gestalt (Θεωρία της Μορφολογικής Ψυχολογίας) τα επιμέρους στοιχεία συνθέτουν μία άρτια και οργανωμένη ενότητα.

Κατά τον Ehrenfels υπάρχουν δύο θεμελιώδη κριτήρια ως προς την ποιότητα των μορφών. Το πρώτο αφορά την ολότητα και υποστηρίζει ότι το όλον είναι περισσότερο από το άθροισμα των μερών του ενώ το δεύτερο αφορά την αντίληψη της αρχικής μορφής του αντικειμένου. Η αντίληψη της αρχικής μορφής παραμένει

αναλλοίωτη ακόμη κι αν συντελεστεί αλλαγή των στοιχείων της, με προϋπόθεση να παραμένει ίδια η μεταξύ τους σχέση.

Μέσα από την θεώρηση της μορφολογικής ψυχολογίας γίνεται ευκολότερος ο συνδυασμός της εν λόγω ψυχολογικής θεωρίας με τις γνωστικές θεωρίες μάθησης που ασχολούνται με την ανάλυση τόσο των γνωστικών όσο και των νοητικών διεργασιών του ανθρώπου.

4.1.Γνωστικές Θεωρίες Μάθησης

Οι γνωστικές θεωρίες μάθησης είναι αποτέλεσμα έρευνας πολλών δεκαετιών έρευνας και ειδικά στον τομέα της ακαδημαϊκής επίδοσης. Οι θεωρίες αυτές δεν είναι καινούργιες είναι προϊόν πολυετούς έρευνας σε παγκόσμιο επίπεδο. Στις μέρες μας η παραδοσιακή μαθητοκεντρική θεωρία λογίζεται ως αναχρονιστική και ότι επιφέρει άσχημες συνέπειες στην ψυχολογία του μαθητή. Σε αυτές τις θεωρίες συγκαταλέγονται πολλά μοντέλα καθώς και θεωρίες εκπαίδευσης όπως αυτές του Butler & Winne (1995), Zimmerman (1998,2000), Pintrich και De Groot. Το πλέον κατανοητό μοντέλο του Pintrich είναι αυτό που θεωρεί ότι στο πεδίο της γνώσης υπάγονται όλα τα γνωστικά και μεταγνωστικά στοιχεία της γνώσης.

Στην εποχή του Covid - 19 η αυτοκατευθυνόμενη μάθηση θεωρείται ως καταλυτικός παράγοντας στην εκπαίδευση ενηλίκων καθώς δεν υπάρχει η φυσική επαφή ανάμεσα στον εκπαιδευτή και στον εκπαιδευόμενο (Sedigheh Abbasnasab Sardareh, Mohd Rashid Mohd Sasd και Reza Booroomad) Τα χαρακτηριστικά που αποδίδονται τους σπουδαστές που επιλέγουν την αυτοκατευθυνόμενη μάθηση σε σχέση με αυτούς που δεν την επιλέγουν έχουν αναλυθεί τόσο από τον Pintrich, που πιστεύει ότι ο αυτοκαθορισμός του ατόμου δεν διαρκεί για πάντα στην ζωή ούτε επίσης είναι

ένα προσωπικό χαρακτηριστικό που βασίζεται στη γενετική προδιάθεση όσο και από τον Zimmermann (1998, 2001) ο οποίος υποστηρίζει ότι οι σπουδαστές διδάσκονται τον αυτοκαθορισμό μέσω της εμπειρίας και του αναστοχασμού.

Οι σπουδαστές που επιλέγουν την αυτοκατευθυνόμενη μάθηση

1)Είναι εξοικειωμένοι και έχουν γνώση της χρήσης γνωστικών στρατηγικών προκειμένου να μπορούν να τροποποιήσουν, ή να οργανώσουν ή να επεξεργαστούν πληροφορίες.

2)Έχουν γνώση του σχεδιασμού, του ελέγχου και της κατεύθυνσης της διανοητικής διεργασίας που ακολουθούν προς την επίτευξη των στόχων τους (μεταγνώση) (Corno, 2001)

3)Έχουν μία κινητήρια δύναμη και δείχνουν μία προσαρμοστικότητα που εκφράζεται μέσα από την ακαδημαϊκή αυτοϊκανοποίηση, την υιοθέτηση μαθησιακών στόχων, την ανάπτυξη θετικών συναισθημάτων απέναντι στα καθήκοντα που εκτελούν καθώς και την ικανότητα να τους μετατρέψουν σε προϋποθέσεις της προεργασίας καθώς και της κύριας μαθησιακής διεργασίας (Weinstein, Husman & Deirking,2000, Zimmermann 2002).

4)Έχουν την ικανότητα σχεδιασμού και ελέγχου του χρόνου καθώς και της προσπάθειας που πρέπει να διατεθεί σε ένα καθήκον. Επίσης γνωρίζουν πώς να διαμορφώσουν ένα ιδανικό περιβάλλον εργασίας, για παράδειγμα η εύρεση του κατάλληλου μέρους για διάβασμα καθώς και βοήθειας από εκπαιδευτές και από εκπαιδευόμενους για την αντιμετώπιση προβλημάτων. (Corno, 2001; Winne, 1995, Zimmermann, 2001)

5)Ανάλογα με το περιβάλλον στο οποίο βρίσκονται καταβάλλουν προσπάθεια να συμμετέχουν στον έλεγχο και την διοίκηση ακαδημαϊκών καθηκόντων, του μαθησιακού κλίματος όπως και της δομής της τάξης.

6)Μπορούν να επηρεάσουν διάφορες στρατηγικές θέλησης που στοχεύουν στην αποφυγή τόσο εσωτερικών όσο και εξωτερικών περισπασμών ώστε να διατηρήσουν την αυτοσυγκέντρωσή τους, την προσπάθεια καθώς και το κίνητρο για την εκτέλεση καθηκόντων.

4.2.Το προφίλ του εκπαιδευτή ενηλίκων

Η παρουσία του εκπαιδευτή ενηλίκων στο χώρο της εκπαίδευσης ξεκινά από την εποχή του Σωκράτη. Ο Σωκράτης ήταν αυτός που πρώτος εισήγαγε τις καταγιστικές ερωτήσεις και την καταρριπτική διαλεκτική προκειμένου να ανατρέψει τις παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας που έκαναν χρήση του προφορικού – μιμητικού ποιητικού λόγου καθώς και του σύγχρονου σοφιστικού τύπου πολιτισμού. Συγκεκριμένα, με την καταρριπτική διαλεκτική επεδίωκε να δοκιμάσει εις βάθος την ψυχή για να την ελευθερώσει και από τα σφάλματα και να την προετοιμάσει για την κατανόηση της αλήθειας. (Giovani Reale, Προς ανακάλυψη της αρχαίας σοφίας). Παράλληλα, με τη χρήση των καταγιστικών ερωτήσεων έθετε το ερώτημα “τι είναι” και “γιατί είναι” θέτοντας έτσι υπό αμφισβήτηση τον τρόπο διάνοησης μέσω των εικόνων καθώς και τον τρόπο αναφοράς σε εξιδανικευμένες μυθικές μορφές, με άλλα λόγια σε καθαρές μεταφορές και αφορισμούς.

Μέσα από τη πνευματική αυτή διεργασία καθιερώθηκε στη θέση της ποίησης και του μύθου οριστικά το πνεύμα της επιστήμης και του καθαρού λόγου πάνω στη βάση μίας σχετικής πεποίθησης ότι μέσα από αυτή την οδό θα μπορούσε γίνει η επίτευξη αυτού που δυνητικά θεωρούνταν ως το πιο σπουδαίο για τον άνθρωπο. Η

προσπάθειά του λοιπόν αυτή βασίζονταν σε έναν τρόπο σκέψης που βασίζονταν στον τρόπο διανόησης μέσω εννοιών και στο συλλογισμό ως μέθοδο σκέψης σε συνάρτηση πάντα με τις αρχές και τις συνέπειες. Αυτή η προσπάθειά του έβρισκε πρόσφορο έδαφος σε έναν ενεργό αντίλογο που υπήρχε με τους σοφιστές και την ηθικοπολιτική αντίληψη που πρέσβευαν αυτοί καθώς παράλληλα και με τις γενικότερες ηθικές και πολιτικές αξίες της εποχής (<http://www.ekivolos.gr/sofistes-sokratis.htm>).

Αξιοσημείωτο είναι ότι ο τελικός στόχος του Σωκράτη δεν ήταν η γνώση αλλά η επιμέλεια εαυτού, η ηθική βελτίωση του ατόμου καθώς και η ευδαιμονία ως ψυχική και συναισθηματική κατάσταση. Αυτό που συνάγεται από κάποιους από τους διαλόγους Λάχης και Πρωταγόρας είναι ότι ο Σωκράτης δεν διέθετε μία συγκεκριμένη άποψη για τα θέματα που φέρεται ότι συζητούσε αλλά ότι μετέβαλε την άποψή του με συνεπεία να μην φτάνει ούτε στο τέλος του διαλόγου σε σαφείς τοποθετήσεις. Σε αυτό συντελούσε και η χρήση της σωκρατικής άγνοιας, ως μίας αφορμής για να διεξαχθεί έρευνα σε μία έννοια για την οποία αποδεικνύονταν ότι ο συνομιλητής την αγνοεί. (www.neapolisnews.gr:” Σύγχρονος πολιτικός διάλογος και σωκρατική διαλεκτική και nl.intelibility.com/ime/lyceum/index.php).

Στην πλατωνική φιλοσοφία το διακύβευμα αποτέλεσε η ύπαρξη του διαλόγου ως πραγματικής κατάστασης και το κεντρικό ερώτημα που ταλάνιζε τον αρχαίο κόσμο ήταν το “τι εστί;”. Η φιλοσοφική έρευνα του τι εστί στο πρώιμο στάδιο των πλατωνικών έργων αφορούσε τα ζητήματα της καθημερινής ζωής των πολιτών. Στην πράξη οι συνδιαλεγόμενοι πραγματοποιούσαν μία φιλοσοφική συζήτηση, η οποία περιοριζόταν σε αυτό το θέμα. Το ερώτημα “τι εστί;” καθορίζει λοιπόν την πλατωνική διαλεκτική καθώς δηλώνει την αναζήτηση ενός νοηματικού κέντρου ή με άλλα λόγια μίας έννοιας. Όσον αφορά στα μορφολογικά χαρακτηριστικά της διαλεκτικής αυτά είναι οι σύντομες ερωτοαποκρίσεις, οι οποίες εξασφαλίζουν την

ομαλή ροή της σκέψης του ομιλούντος, τον οποίο υποβοηθά η διαλογική μορφή, καθώς ανά τακτά διαστήματα λαμβάνει τη συγκατάθεση του συνομιλητή του προκειμένου να συνεχίσει τη διατύπωση της σκέψης του. Το αποτέλεσμα της διεργασίας αυτής ήταν ότι ο μακρύς λόγος αποτελούσε τροχοπέδη στη φιλοσοφική συζήτηση καθώς όχι μόνο οδηγούσε τον αποκρινόμενο σε πνευματική σύγχυση αλλά εμπόδιζε και το έργο του λόγου στο πλαίσιο της διαλεκτικής συζήτησης. (Maxwell M., 2014, Introduction to the Socratic Method and its effects on critical thinking). Έχει υποστηριχθεί ότι η συνεισφορά του Σωκράτη ως παιδαγωγού στην εκπαίδευση ενηλίκων επιτεύχθηκε με την ακόλουθη πορεία σκέψης, με τη λογική διαδρομή του νου μέσω της μετάβασης από μία έννοια γενικότερη σε μία έννοια ειδικότερη (διαίρεση) καθώς και την αντίστροφη πορεία (συναγωγή) (Ξανθόπουλος Νίκος, ΕΑΠ, Οι παιδαγωγικές αντιλήψεις του Σωκράτη και η συνεισφορά τους στην εκπαίδευση ενηλίκων). Κατά συνέπεια κατά την άποψη της γράφουσας ο Σωκράτης ήταν ο πρώτος που αναφέρθηκε στο ρόλο του δασκάλου ως διευκολυντή στη διεργασία της μάθησης και αρωγό στο πνευματικό έργο του εκπαιδευόμενου.

Η σύγχρονη εκπαιδευτική πρακτική υπέστη ζυμώσεις που ήταν απόρροια των διαρκών αλλαγών στο εκπαιδευτικό σύστημα. Ο ρόλος του εκπαιδευτή ενηλίκων που αρχικά εισήγαγε ο Σωκράτης ως συγκοινωνού στη διαδικασία της μάθησης εμπλουτίστηκε μέσα από τις νέες θεωρίες που ήρθαν στο προσκήνιο από διάφορους επιστημονικούς τομείς. Στις αρχές του εικοστού πρώτου αιώνα η βιωματική μάθηση απέκτησε σημαίνουσα θέση στην εκπαιδευτική πραγματικότητα. Ως άμεσο αποτέλεσμα ανέκυψε η χρήση διαφορετικών μεθόδων μάθησης όπως η μάθηση μέσα από τον εθελοντισμό, η μάθηση που βασίζεται στο πρόβλημα, η βιωματική μάθηση, η μάθηση μέσα από την δράση και την αναψυχή και η μάθηση με χρήση της προσομοίωσης και παιχνιδιώδους τρόπου. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία ως πρωτεύουσας σημασίας μέθοδος

στη μάθηση μέσω της προσομοίωσης και παιγνιώδους τρόπου καθιερώθηκε η συζήτηση. (Kolb AY, Kolb DA, Passarelli A, Sharma G. On Becoming an Experiential Educator: The Educator Role Profile. *Simulation & Gaming*. 2014;45(2):204-234. doi:10.1177/1046878114534383).

Η συζήτηση θεωρήθηκε ως η πλέον πρόσφορη μέθοδος για την εμπέδωση της γνώσης από τον εκπαιδευόμενο καθώς μπορούσε να μετατρέψει το παιχνίδι σε εργαλείο μάθησης (Crookall, 2011 όπως αναφέρεται παραπάνω).

Η Alice Kolb σε συνεργασία με τον David Kolb αναφέρθηκαν στον εκπαιδευτή ως κινητήριο μοχλό μάθησης μέσα από την επικρατούσα εκείνη την εποχή θεωρία της βιωματικής μάθησης. Το προφίλ του εκπαιδευτή που αντλήθηκε μέσα από την εν λόγω θεωρία ήταν του διευκολυντή στο έργο της μάθησης. Η θεωρία αυτή ήταν διαμετρικά αντίθετη με τη δασκαλοκεντρική προσέγγιση, όπου ο εκπαιδευτής θεωρούνταν ως ένα δοχείο γνώσης που μεταδίδει στείρα γνώση στον εκπαιδευόμενο και έδινε μία διαφορετική χροιά στην εκπαιδευτική πραγματικότητα. Το βασικό περιεχόμενο της ήταν ότι ο πραγματικός ρόλος του εκπαιδευτή ενηλίκων είναι να διευκολύνει το “άδειασμα” του εκπαιδευόμενου μέσα από τη δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος για τον εκπαιδευόμενο, όπου θα έχει τη δυνατότητα να αναστοχαστεί και να συνδέσει τη θεωρία με την πράξη. Ως “διευκολυντής” θεωρείται ο εκπαιδευτής εκείνος που έχει την ισχυρή πεποίθηση ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να μάθει με τις δικές του δυνάμεις και ότι ο δικός του ρόλος του περιορίζεται στον περιορισμό των τυχόν εμποδίων που παρουσιάζονται καθώς και στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών. Κατ’ επέκταση ο ρόλος του δεν περιορίζεται αποκλειστικά στη διδασκαλία ή στην παροχή απαντήσεων και προσωπικών υποδείξεων. Η προσπάθειά τους αυτή συγκροτήθηκε μέσα από τη δημιουργία ενός οργανισμού, του επονομαζόμενου EBLS (Συστήματα βασισμένα στη βιωματική μάθηση) που συστάθηκε το 1981 με απώτερο

στόχο την προηγμένη έρευνα και εφαρμογή της βιωματικής μάθησης. Ο εν λόγω οργανισμός έχει εκπονήσει βιωματικές ασκήσεις καθώς και εργαλεία αυτοαξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων τωνερωτηματολογίων Kolb Learning Style Inventory 4.0 και του Kolb Educator Role Profile, ένα ερωτηματολόγιο που έχει βοηθητική χρήση για την εφαρμογή των βιωματικών μεθόδων στην πράξη.

Οι ρίζες της μεθόδου αυτής βρίσκονται στη θεωρία του Lewin για την ομαδική δυναμική εκπαίδευση, στο μοντέλο του εκπαιδευτή (Kolb, 1984, Κεφάλαιο 1), στην προσωποκεντρική θεωρία του Carl Rogers, στην επαγωγική προσέγγιση της διδασκαλίας που βασίστηκε στη θεωρία κονστρουκτιβισμού του Piaget. Το πνευματικό δημιούργημα που προέκυψε από τη συνεργασία της Alice Kolb και του David Kolb ήταν μία συντονισμένη προσπάθεια κατανόησης των τεσσάρων λειτουργιών του εκπαιδευτή που προκύπτουν μέσα από τους ρόλους του κατά την διαδικασία της διδασκαλίας. Ο εκπαιδευτής είναι διευκολυντής (Facilitator), ειδικός (Subject Expert), αξιολογητής (Standart Setter Evaluator) και καθοδηγητής (Coach). Στη διδακτική πράξη όταν λειτουργεί ως διευκολυντής είναι προσηνής και καθησυχαστικός, ενώ όταν δρα ως ειδικός είναι στοχαστικός, επιτακτικός και αναλύει συστηματικά το διδακτικό αντικείμενό του μέσα από την πρακτική των διαλέξεων και των κειμένων. Όταν κατά την διάρκεια της διδακτικής πράξης δρα ως αξιολογητής τότε συμπεριφέρεται με αντικειμενικό τρόπο, είναι επικεντρωμένος στο αποτέλεσμα, θέτει στόχους ως προς την απόδοση που θα έχει και ως προς το αποτέλεσμα της αξιολόγησης ενώ όταν είναι καθοδηγητής τότε εφαρμόζει τη συνεργατική μάθηση, συνεργάζεται με τους εκπαιδευόμενους ως ίσος προς ίσο και παρέχει ανατροφοδότηση και έδαφος για περαιτέρω ανάπτυξη.

Εκτός της ανωτέρω περιγραφείσας διανοητικής αναζήτησης ο David Kolb συνεργάστηκε με τον Roger Fry με σκοπό την παραγωγή ενός θεωρητικού

κατασκευάσματος, του αποκαλούμενου “μοντέλου του βιωματικού κύκλου της μάθησης και του μοντέλου των τεσσάρων μαθησιακών τρόπων”. Το μοντέλο αυτό αποτέλεσε σημείο αναφοράς για την εκπαίδευση ενηλίκων και ειδικότερα για την ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση και την ανάπτυξη διευθυντικών στελεχών. Η θεωρία του KolbD. στηρίχτηκε στο θεωρητικό οικοδόμημα των Piaget, Dewey και Lewing που αναφέρονταν στη συμβολή της εμπειρίας στη μάθηση. Το μοντέλο αυτό στηρίχτηκε στη θεώρηση ότι όσο συχνότερα στηριζόμαστε στην εμπειρία ή στο έργο τόσο περισσότερες πιθανότητες έχουμε να βελτιώσουμε και να τελειοποιήσουμε τις μελλοντικές μας επιδόσεις. Προς την επίτευξη αυτού του στόχου συντελούν τέσσερα διαφορετικά στάδια: α) η εμπειρία (βιώνω ένα συγκεκριμένο γεγονός, β) ο στοχασμός (εντοπίζω συγκεκριμένα σημεία της εμπειρίας, τα επεξεργάζομαι και ασκώ κριτική), γ) η θεωρητικοποίηση (ερμηνεύω και κατανοώ τα σημεία αυτά) και τέλος ο πειραματισμός (προγραμματίζω περαιτέρω ενέργειες, τις οποίες στο τέλος θα επεξεργαστώ) (http://www.adulteduc.gr/images/04_david_kolb.pdf).

Το εν λόγω μοντέλο θεωρείται ως βασικό εργαλείο αλλαγών που επήλθαν στην επαγγελματική κατάρτιση και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος διάφορων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Παράλληλα θεωρείται ως κατά βάση αυτό που θα οδηγήσει στην επεξεργασία καθώς και σχεδίαση νέων εκπαιδευτικών και μαθησιακών δραστηριοτήτων. Στηριζόμενος σε αυτό το μοντέλο ο Kolb επέκτεινε το μοντέλο του κύκλου της βιωματικής μάθησης σχεδιάζοντας μία θεωρία για τους τέσσερις διαφορετικούς τρόπους μάθησης. Αυτή στηρίχτηκε στην άποψη ότι καθένα από τα στάδια του κύκλου μάθησης απαιτεί διαφορετικές μαθησιακές προσεγγίσεις και αναφέρεται σε διαφορετικά είδη ανθρώπων. Κάθε άτομο αναπτύσσει μέσω της εμπειρίας του έναν ή περισσότερους διαφορετικούς τρόπους που προτιμά. Κατ’ αυτό τον τρόπο γίνεται μία διάκριση των εκπαιδευόμενων σε τέσσερις κατηγορίες, οι οποίες

είναι οι εξής: α) οι ενεργητικοί, β) οι στοχαζόμενοι, γ) οι πραγματιστές και δ) οι θεωρητικοί. Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία, οι ενεργητικοί είναι αυτοί που προτιμούν την μάθηση μέσω της πρακτικής εφαρμογής της γνώσης. Η προσπάθειά τους είναι ατομική και στηρίζεται αποκλειστικά στη δική τους πρωτοβουλία κι όχι στη λήψη οδηγιών. Έχουν την τάση να είναι ηγέτες σε όποια δραστηριότητα και να θέτουν βραχυπρόθεσμους στόχους.

Από την άλλη οι στοχαζόμενοι αποστασιοποιούνται και παρατηρούν τους άλλους να εκτελούν πρώτοι την εργασία. Γι' αυτό το λόγο πριν τη λήψη μίας απόφασης διατηρούν επιφυλάξεις. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τους αποτελεί το ομαδικό πνεύμα. Σχετικά με την τρίτη κατηγορία τους θεωρητικούς, θέτουν ως κεντρικό στόχο την κατανόηση των γενικών αρχών και γι' αυτό προβαίνουν στη διαμόρφωση γενικών και καθολικών κανόνων. Στην προσπάθειά τους να είναι αντικειμενικοί αποφεύγουν τη διχογνωμία.

Τέλος, όσον αφορά τους πειραματιζόμενους εκπαιδευόμενους επιδεικνύουν ζήλο και αισιοδοξία ως προς την πρακτική εφαρμογή των ήδη αποκτηθέντων γνώσεων και γι' αυτό προσπαθούν να εφαρμόσουν άμεσα όσα διδάχτηκαν μέσω της εφαρμογής νέων και πιο αποτελεσματικών τρόπων. Ως συνέπεια προκύπτει η ικανότητά τους προς επίλυση προβλημάτων καθώς επίσης και η υπακοή τους στη παροχή συμβουλών.

Ένας μεγάλος παιδαγωγός που επηρέασε σε μεγάλο βαθμό την εκπαίδευση ενηλίκων μέσα από το έργο του ήταν ο Paulo Reglus Neves Freire, ο οποίος έζησε και δραστηριοποιήθηκε πνευματικά στην Βραζιλία κατά τη διάρκεια της κατοχής της από τους Πορτογάλους (1930 – 1960). Παρόλο που δέχτηκε ποικίλες επιρροές από επιστήμονες προγενέστερους και της εποχής του (Hegel, KarlMarx, AnisioTeixeira, JohnDewey, AlbertMemmi, ErichFromm, FrantzFannon, AntonioGramsci) καταλυτικό

παράγοντα στην παραγωγή του έργου του διαδραμάτισαν οι ιστορικοκοινωνικές συνθήκες της εποχής του. Συγκεκριμένα η εποχή κατά την οποία σπούδασε και εργάστηκε ως δάσκαλος χαρακτηρίζονταν από κοινωνικές αναταραχές και αναλφαβητισμό. Έτσι μέσα από τις επιρροές που δέχτηκε κυρίως από τον εργασιακό του χώρο, εργαζόμενος ως δημόσιος υπάλληλος σε κυβερνητικό φορέα της Βραζιλίας (SESI) ως υπεύθυνος για θέματα εκπαίδευσης, υγείας και αναψυχής αποφάσισε να δημιουργήσει ένα παιδαγωγικό πρόγραμμα.

Όπως αναλύθηκαν ανωτέρω τα διάφορα είδη των εκπαιδευόμενων έτσι θα αναλυθούν και στη συνέχεια τα διάφορα είδη εκπαιδευτών καθώς σε καθένα στυλ εκπαιδευόμενου αντιστοιχεί κι ένας ιδανικός τύπος εκπαιδευτή. Με βάση λοιπόν τη θεωρία του P. Freire, η κινητοποίηση καθώς και η προστασία των ενήλικων εκπαιδευόμενων θεωρούνταν το μέγιστο πνευματικό επίτευγμα για τον εκπαιδευτή ενηλίκων. Αυτό προέκυπτεως λογικό επακόλουθο της θεώρησης του για τον εκπαιδευτή ενηλίκων και καθίστατο εφικτό μέσα από την κατανόηση του ρόλου του εκπαιδευτή ενηλίκων καθώς παράλληλα και από την επιδεικνυόμενη αφοσίωση στο διδακτικό του έργο. Το ζητούμενο σε κάθε περίπτωση ήταν η ηθικοπνευματική βελτίωση της κοινωνίας. Σε επίπεδο δικαιωμάτων η κινητοποίηση των εκπαιδευόμενων μεταφράστηκε με βάση τον ανωτέρω θεώρηση σε θετικά δικαιώματα ενώ η προστασία τους σε αρνητικά δικαιώματα.

Ιδιαίτερα σημαντική για την εξέλιξη της παιδαγωγικής επιστήμης είναι και η μελέτη του Freire P. με τίτλο “Παιδεία ή κριτική Συνείδηση”. Μέσα από την εν λόγω μελέτη εξήχθησαν κάποια σημαντικά συμπεράσματα όπως η αρνητική σχέση του βερμπολισμού με τον θεωρητικό προσανατολισμό του εκπαιδευτικού συστήματος. Η θεωρία του P. Freire όπως αυτή αναπτύχθηκε και αναλύθηκε από τον Θεόφραστο Γέρο ήταν διαμετρικά αντίθετη προς αυτό το δόγμα. Συγκεκριμένα μέσα από την επιλογή

των σημαντικών έξι στοιχείων αυτής, ο Θ. Γέρος υποστήριξε ότι η απουσία της θεωρίας και της ερμηνείας καθώς και η έλλειψη επέμβασης στην πραγματικότητα είναι οι κύριες συνιστώσες του βερμπαλισμού. Ένα ακόμη συμπέρασμα ήταν ότι το παραδοσιακό πρόγραμμα των σχολείων ήταν μη αντιπροσωπευτικό της πραγματικότητας καθώς ήταν αποσυνδεδεμένο από τη ζωή ενώ παράλληλα λόγω του φαινομένου της λογοκλοπής υπήρχε ανεπαρκής διάλογος και έρευνα. Ένα ακόμη σημείο που θεωρήθηκε ως κοινό ήταν ότι η δημοκρατία και η δημοκρατική παιδεία θεμελιώνονται με την εμπιστοσύνη στους ανθρώπους και με την πίστη πως όχι μόνο μπορούν αλλά και οφείλουν να συζητούν τα προβλήματα τα χώρας τους, του κόσμου τους γενικά της δουλειάς τους καθώς και τα προβλήματα της ίδιας της δημοκρατίας. Η παιδεία είναι μία πράξη αγάπης, και κατά συνέπεια, μία πράξη θάρρους. Η παιδεία δεν πρέπει να αποφεύγει την ανάλυση της πραγματικότητας, ούτε να φοβάται τη δημιουργική συζήτηση. Σημαντικό παράμετρο στο ανωτέρω έργο του P. Freire αποτελεί ακόμη ότι η παράδοση της παιδείας στην Ελλάδα όπως ακριβώς και στη Βραζιλία δεν βοηθάει στην ανταλλαγή ιδεών γιατί περιορίζεται στο να τις υπαγορεύει.

Όσον αφορά τους εκπαιδευτές, και εν προκειμένω τους δάσκαλους στα σχολεία, αυτοί δεν συζητούν και δεν διαλέγονται στα σχολεία πάνω σε θέματα, αλλά περιορίζονται σε διαλέξεις. Επίσης, αυτοί δεν συνεργάζονται με τον μαθητή, αλλά του επιβάλλουν τη δική τους τάξη πραγμάτων και απαιτούν απ' αυτόν να προσαρμοστεί. Δίνουν στο μαθητή τύπους και του αποζητούν να τους αποστηθίσει και παράλληλα δεν του προσφέρουν τα μέσα για αληθινή σκέψη. Η αφομοίωση έρχεται μόνο ως αποτέλεσμα έρευνας, μέσα από την προσπάθεια να ξαναδημιουργήσεις και να ανακαλύψεις εκ νέου την πραγματικότητα και τον εαυτό σου. Τέλος από την στιγμή που η πολιτιστική ιστορία της Βραζιλίας δεν τους μετέδωσε συνήθειες πολιτικής και κοινωνικής αλληλεγγύης, οι Έλληνες όπως ακριβώς και οι Βραζιλιάνοι απευθύνονται

στο σχολείο (Πάουλο Φρεϊρε, Η αγωγή του καταπιεζόμενου, Προβλήματα του Καιρού
μας, Θεόφραστου Γέρου, Εκδόσεις Ράππα.)

5. ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Οι συμμετοχικές τεχνικές διδασκαλίας αποτελούν τεχνικές που έχουν ως απώτερο στόχο την διευκόλυνση της μετάδοσης της γνώσης από τους εκπαιδευτές στους εκπαιδευόμενους. Η συμμετοχική εκπαίδευση είναι «συμμετοχική» γιατί η μάθηση πραγματοποιείται μέσω της ενεργούς συμμετοχής των εκπαιδευομένων και είναι οι ίδιοι που αναπτύσσουν και τις απαντήσεις. Μέσω της συμμετοχικής εκπαίδευσης δημιουργούνται ευκαιρίες μάθησης με την παρουσίαση νέων πληροφοριών μαζί με αναλυτικές μεθοδολογίες για να συζητήσουν και να εξετάσουν οι εκπαιδευόμενοι υπό το πρίσμα των δικών τους εργασιακών εμπειριών. Η συμμετοχική εκπαίδευση είναι εντελώς διαφορετική από την παραδοσιακή διδασκαλία.

Αξίζει να επισημανθεί πως πολλές από τις αρχές της συμμετοχικής εκπαίδευσης βασίζονται σε θεωρίες της εκπαίδευσης ενηλίκων. Επειδή οι ενήλικες κατέχουν ήδη κάποιες γνώσεις, μαθαίνουν καλύτερα βασιζόμενοι στις δικές τους εμπειρίες. Η θεωρία της μάθησης ενηλίκων τονίζει ότι οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι χρειάζονται ευκαιρίες για σκέψη, κατανόηση και εφαρμογή. Οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να έχουν την ευθύνη να βγάλουν τα συμπεράσματά τους, να συσχετίσουν τη μαθησιακή εμπειρία με τις δικές τους αξίες, πεποιθήσεις και προηγούμενες εμπειρίες, να χρησιμοποιήσουν και να δοκιμάσουν μια νέα δεξιότητα και να λάβουν ανατροφοδότηση για την απόδοσή τους. Η μάθηση αποδεικνύεται από τις αλλαγές που λαμβάνουν χώρα στη συμπεριφορά, τη γνώση, την κατανόηση, τις δεξιότητες, τα ενδιαφέροντα, τις αξίες, την επίγνωση ή τις στάσεις. συμπεράσματα (Wilde & Vainio-Mattila, 1996).

Για να διευκολυνθούν αυτές οι αλλαγές στους ενήλικες μαθητές, οι βιωματικές δραστηριότητες, κατά τις οποίες οι συμμετέχοντες επεξεργάζονται τα συμπεράσματά

τους, είναι πιο αποτελεσματικές από τις διαλέξεις. Έτσι, οι εκπαιδευτές πρέπει να αντιστοιχίσουν τις μαθησιακές δραστηριότητες με τα μαθησιακά αποτελέσματα. Η συμμετοχική διδασκαλία περιλαμβάνει μια ευρεία ποικιλία μαθησιακών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων παρουσιάσεων, παιχνιδιών και ομαδικών εργασιών, το καθένα με τα δικά του πλεονεκτήματα και χρήσεις, όπως θα αναλυθεί στη συνέχεια. Κατά τη συμμετοχική εκπαίδευση, οι δραστηριότητες επιλέγονται ειδικά για να ενθαρρύνουν τους εκπαιδευόμενους να ασχοληθούν με το υλικό και να γίνουν δραστήριοι και ζωντανοί. Οι εκπαιδευόμενοι προσφέρουν ιδέες, θέτουν ερωτήσεις, βασίζονται ο ένας στις δηλώσεις του άλλου και αμφισβητούν ο ένας τις απόψεις του άλλου. Μαθαίνουν από και με άλλους συμμετέχοντες και συνεργάζονται σε μια συλλογική ανάλυση. Οι εκπαιδευτές είναι επίσης ενεργοί.

Κατά τη συμμετοχική εκπαίδευση, ο ρόλος των εκπαιδευτών είναι να δομούν και να διευκολύνουν αντί να παρέχουν πληροφορίες, να εξηγούν ή να δίνουν απαντήσεις. Οι εκπαιδευτές για παράδειγμα ξεκινούν τη συζήτηση και στη συνέχεια προσελκύουν τους εκπαιδευόμενους. Ενισχύουν τα σχόλια ορισμένων εκπαιδευομένων και συνοψίζουν άλλα, συγκρίνουν και συνδέουν ξεχωριστές παρατηρήσεις και επισημαίνουν αντίθετες απόψεις. Η συμμετοχική εκπαίδευση δομείται γύρω από την ικανότητα των εκπαιδευομένων να συλλογίζονται, να αναλύουν προβλήματα και να βρίσκουν τις δικές τους λύσεις. Δίνει επίσης έμφαση στη διαδικασία της διερεύνησης και, ως εκ τούτου, τα συμμετοχικά εκπαιδευτικά εργαστήρια συχνά τελειώνουν με ερωτήσεις καθώς και με συμπεράσματα (Wilde & Vainio-Mattila, 1996).

Οι συγκεκριμένες λοιπόν τεχνικές είναι απαραίτητο να εφαρμόζονται στα Δημόσια Ι.Ε.Κ., αφού οι εκπαιδευόμενοι που τα απαρτίζουν είναι άτομα ενήλικα, με υπάρχουσες γνώσεις, ικανότητες και χαρακτηριστικά που με τα απαραίτητα μέσα και εργαλεία θα έχουν μια ευχάριστη διαδικασία μάθησης. Οι ενήλικες έρχονται στη

μαθησιακή κατάσταση με μια καλά καθορισμένη αντίληψη για τον εαυτό τους. Η χαμηλή αυτοαντίληψη εμποδίζει τη νέα μάθηση και μπορεί να οφείλεται στην αντίληψή τους για τις προηγούμενες εμπειρίες περιθωριοποίησης τους. Η οικοδόμηση της αυτοαντίληψης τους μπορεί να διευκολύνει τη μάθησή τους. Η εκπαίδευση ενηλίκων είναι μια συναισθηματική εμπειρία. Η πράξη της μάθησης δημιουργεί άγχος, στρες, φόβο, απογοητεύσεις ή αδυναμία. Αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό και να αντιμετωπιστεί με ευαισθησία. Οι ενήλικες συνήθως έρχονται με την πρόθεση να μάθουν. Εάν αυτό το κίνητρο δεν υποστηρίζεται, θα αποσυρθούν. Η μάθηση βελτιώνεται όταν ενθαρρύνεται η αυτοκατεύθυνση, όταν εντοπίζουν τι πρέπει να μάθουν και να κάνουν. Επομένως, το μαθησιακό περιεχόμενο πρέπει να προέρχεται από τις ανάγκες τους και οι μέθοδοι πρέπει να βασίζονται στον αμοιβαίο σεβασμό μεταξύ του εκπαιδευόμενου και του εκπαιδευτή (Wilde & Vainio-Mattila, 1996).

Οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι λαμβάνουν μέρος σε προγράμματα μάθησης για να αναζητήσουν λύσεις στις άμεσες και προσωπικές τους ανάγκες και να επιτύχουν πράγματα για να βελτιώσουν τη ζωή τους. Οι λύσεις στα προβλήματά τους πρέπει να προέρχονται από την κατανόηση και την ανάλυσή τους και πρέπει να είναι σύμφωνες με τον τρόπο ζωής και τη λειτουργία τους. Οι ενήλικες μαθαίνουν καλύτερα σε μια ατμόσφαιρα ενεργούς συμμετοχής. Η μάθηση δεν αποτελεί απλώς τη συμμετοχή σε ένα προκαθορισμένο πρόγραμμα. Αντίθετα, οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν σε κάθε στάδιο από τον σχεδιασμό έως την αυτοαξιολόγηση (Pant, 2006).

Η εκπαίδευση ενηλίκων βοηθά τις ομάδες να οργανωθούν, να παραμείνουν μαζί και να αναπτυχθούν. Οι άνθρωποι αναπτύσσουν τη δημιουργικότητα και τις γνώσεις τους όταν εργάζονται με άλλους για να εντοπίσουν και να λύσουν προβλήματα. Συλλογικά αναγνωρίζουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες, τα ενδιαφέροντα και την ικανότητά τους να ενεργούν. Η επιτυχία ενισχύει τη μάθηση. Όταν οι άνθρωποι

πετυχαίνουν στη δραστηριότητά τους, η ικανοποίησή τους τους παρακινεί να ασχοληθούν περισσότερο. Συχνά είναι καλύτερο να ξεκινήσουν με ένα μικρό και άμεσο πρόβλημα. Οι επιτυχείς λύσεις των προβλημάτων θα τους δώσουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν προβλήματα και να διευρύνουν το όραμά τους για το μέλλον (Pant, 2006).

Η συμμετοχή είναι δύσκολη όταν υπάρχουν οικονομικοί, φυσικοί ή κοινωνικοπολιτικοί περιορισμοί. Η μάθηση λαμβάνει χώρα όταν οι εκπαιδευόμενοι δεν είναι υπό πίεση και όταν το μαθησιακό περιβάλλον είναι ασφαλές και υποστηρικτικό. Διαφορετικοί ενήλικες μαθαίνουν διαφορετικά. Αυτό απαιτεί τη χρήση διαφορετικών μεθόδων μάθησης για να λειτουργήσει αποτελεσματικά η μαθησιακή διαδικασία. Η μάθηση ενηλίκων εφαρμόζει τις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων σε προγράμματα συμμετοχικής κατάρτισης. Οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν ενεργά όταν οι αρχές και οι πρακτικές της εκπαίδευσης ενηλίκων αποτελούν τη βάση του προγράμματος κατάρτισης (Pant, 2006).

Τα κύρια χαρακτηριστικά των αρχών της συμμετοχικής εκπαίδευσης είναι (Ciobanu, 2018):

- ✓ Η συμμετοχική εκπαίδευση επικεντρώνεται στους συμμετέχοντες. Η εκπαίδευση προέρχεται από συγκεκριμένες ανάγκες των συμμετεχόντων όπως διατυπώνονται από αυτούς.
- ✓ Η μάθηση όχι μόνο μεταδίδει νέα γνώση, αλλά δημιουργεί επίσης συνειδητοποίηση και χτίζει δεξιότητες.
- ✓ Η μάθηση προέρχεται από τις εμπειρίες των εκπαιδευόμενων. Η βιωματική μάθηση είναι ζωτικής σημασίας για τη συμμετοχική εκπαίδευση.

- ✓ Η συμμετοχική εκπαίδευση απαιτεί ένα περιβάλλον μάθησης όπου οι εκπαιδευόμενοι και οι εμπειρίες τους εκτιμώνται και αισθάνονται ψυχολογικά ασφαλείς να δοκιμάσουν τις νέες ιδέες τους και να μοιραστούν τις εμπειρίες τους.
- ✓ Η συμμετοχή των εκπαιδευόμενων σε όλη τη διαδικασία εκπαίδευσης εκτιμάται. Κατά συνέπεια αναπτύσσουν τους δικούς τους κανόνες, αξίες και αναλαμβάνουν την ευθύνη για τη μάθησή τους.
- ✓ Ο ρόλος του εκπαιδευτή είναι πολύ κρίσιμος. Ο εκπαιδευτής πιστεύει όχι μόνο στις συμμετοχικές αρχές, αλλά το δείχνει ως τρόπο ζωής.

Αντίστοιχα, τα χαρακτηριστικά Σύγχρονων Συμμετοχικών Μεθόδων συνοψίζονται ακολούθως (Ciobanu, 2018):

- ✓ Είναι ελκυστικά
- ✓ Διεγείρουν την ενεργό συμμετοχή στη διδακτική εργασία
- ✓ Διεγείρουν την πρωτοβουλία
- ✓ Εξασφαλίζουν καλύτερη εφαρμογή γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων
- ✓ Παρέχουν μια διαδραστική προσέγγιση διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης
- ✓ Διεγείρουν το δημιουργικό δυναμικό και την πρωτοτυπία των εκπαιδευόμενων
- ✓ Δρουν ευεργετικά στην κριτική σκέψη των εκπαιδευόμενων
- ✓ Αυξάνουν την υπευθυνότητα των εκπαιδευόμενων
- ✓ Προώθουν τη συνεργατική μάθηση
- ✓ Διδάσκουν στους εκπαιδευόμενους να επικοινωνούν μεταξύ τους και να ακούν τις απόψεις των άλλων.

Οι μέθοδοι διδασκαλίας είναι σήμερα πιο διαδραστικές, συμμετοχικές και συνεργατικές, μαθητοκεντρικές και όχι δασκαλοκεντρικές, όπως παλαιότερα. Αν και φαίνεται να είναι μια δημοκρατική, έντιμη στρατηγική από την άποψη της εκπαίδευσης

για όλους, υπάρχουν αντικειμενικοί παράγοντες που εμποδίζουν κάποιες φορές την εκπαίδευση εστιάζοντας στον εκπαιδευόμενο. Στη φάση της διδασκαλίας και της μάθησης, το αυστηρό, καθοδηγούμενο επιστημονικό περιεχόμενο κατευθύνεται προς τον καθηγητή και μόνο σε καταστάσεις με επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο. Επίσης, η διάδοση των επιστημονικών πληροφοριών ανήκει στην ευθύνη και τη δραστηριότητα του εκάστοτε εκπαιδευτικού και των ικανοτήτων και εμπειριών που ο ίδιος κατέχει.

Σκόπιμο θα ήταν ο εκάστοτε εκπαιδευτής να γνωρίζει και να εφαρμόζει όσο το δυνατόν περισσότερες μεθόδους διδασκαλίας για να αποφύγει την απαξίωση της μεθόδου με την επανάληψη. Τα στοιχεία της δημιουργικότητας πρέπει να είναι πάντα παρόντα. Οι συμμετοχικές μέθοδοι παρά τα αδιαμφισβήτητα πλεονεκτήματά τους είναι πιο κουραστικές, σε αντίθεση με τις κλασικές μεθόδους διδασκαλίας που είναι πιο παθητικές και χαλαρωτικές. Ακόμη και στις συμμετοχικές δραστηριότητες, όταν οι εκπαιδευόμενοι εργάζονται σε ομάδες, χαλαρώνουν αμέσως μετά την αναφορά εργασιών ως απάντηση στην προσπάθεια και δεν αποδέχονται πλέον τις πληροφορίες των άλλων ομάδων. Επιπλέον, οι συμμετοχικές μέθοδοι απαιτούν μεγάλο αριθμό μαθημάτων από την κατάρτιση των εκπαιδευτικών, την προσπάθεια σχεδιασμού, καθώς και ειδικά μέτρα για τον μετριασμό του κινδύνου απρόβλεπτων καταστάσεων που μπορούν να καταστρέψουν ολόκληρη τη δραστηριότητα. Γι' αυτό το λόγο ο εκπαιδευτής χρειάζεται να έχει πολλές εναλλακτικές για να προσεγγίσει το μάθημα. Το ίδιο το μάθημα μπορεί να θεωρηθεί πολύ σύντομο για τη σωστή ανάπτυξη του διδακτικού σεναρίου (Ciobanu, 2018).

Σε αντίθεση με τη συμμετοχική διδασκαλία, η αξιολόγηση είναι κλασική, διότι είναι ιεραρχημένη και περαιτέρω εγκεκριμένη, έχει κοινωνική αξία και περιεχόμενο και όχι δεξιότητες παιχνιδιού και συμμετοχικής ολοκλήρωσης. Η μετάφραση περιεχομένου σε παιχνίδια και διαδραστικές προσεγγίσεις μπορεί να τονίσει πληροφορίες που δεν

είναι πολύ σημαντικές, αλλά μπορεί να χαθούν πληροφορίες λόγω αδυναμίας ενσωμάτωσης στο μάθημα. Ο χρόνος σκέψης των εκπαιδευτών όταν εργάζονται σε ομάδες είναι 3-4 λεπτά για κάθε εργασία, ο οποίος δεν θα γίνει ποτέ σεβαστός από τους εκπαιδευόμενους και σχεδόν πάντα θα έχει ως αποτέλεσμα ελλιπή αποτελέσματα ή επιφανειακές αξιολογήσεις (Ciobanu, 2018).

Επομένως, οι ενεργές-συμμετοχικές μέθοδοι συνεπάγονται σύνεση στη χρήση. Φυσικά οι συμμετοχικές μέθοδοι, παρά τα μειονεκτήματά τους, δεν πρέπει να αγνοούνται. Αντιθέτως πρέπει να ενισχύονται καθώς παρέχουν αδιαμφισβήτητα πλεονεκτήματα στον εκπαιδευόμενο. Στη συνέχεια ακολουθεί μια αναλυτική περιγραφή των ειδών των συμμετοχικών τεχνικών στην εκπαιδευτική διαδικασία.

5.1.Ομαδική εργασία

Η τεχνική της ομαδικής εργασίας είναι μια τεχνική ενεργούς συμμετοχής με βασικό χαρακτηριστικό τη δόμηση δραστηριοτήτων. Οι εκπαιδευόμενοι χωρίζονται σε ομάδες, μελετούν και αναλύουν ένα συγκεκριμένο θέμα, καταλήγουν στην επίλυσή του και διεξάγουν ανάλογα συμπεράσματα. Εφόσον οι ομάδες λειτουργούν σωστά επιτυγχάνεται ένα κλίμα ομαδικότητας και αλληλοστήριξης και αποφεύγεται ο ανταγωνισμός. Ο εκ νέου διαχωρισμός των ομάδων σε υποομάδες παίζει καθοριστικό ρόλο στην επιπρόσθετη ανάπτυξη της απαραίτητης οικειότητας μεταξύ των εκπαιδευόμενων. Οι ομάδες, οι οποίες χαρακτηρίζονται είτε από ομοιογένεια είτε από ανομοιογένεια, παρουσιάζουν τους στόχους τους με βάση τις οδηγίες που έχουν λάβει από τον εκπαιδευτή, ορίζουν το χρονικό πλαίσιο πάνω στο οποίο θα εργαστούν, κάνουν καταμερισμό εργασιών και παρουσιάζουν την εργασία τους (Jaques, 2001).

Ο ρόλος του εκπαιδευτή είναι καθοριστικός, αφού οφείλει να βάλει σαφείς στόχους και να προετοιμάσει τις δραστηριότητες των εκπαιδευομένων που θα λάβουν χώρα. Στα καθήκοντα του εκπαιδευτή συμπεριλαμβάνονται επίσης η παρακολούθηση, ο συντονισμός και η ομαλή διεξαγωγή της τεχνικής μάθησης. Ο ρόλος του είναι περισσότερο διευκρινιστικός και εμπνευστικός και σε καμία περίπτωση πιεστικός. Η τεχνική αυτή ολοκληρώνεται με το σημαντικό στάδιο της παρουσίασης των αποτελεσμάτων των εργασιών (Jaques, 2001).

5.2.Συζήτηση

Αποτελεί μια τεχνική κατάρτισης στην οποία η μάθηση προέρχεται κυρίως από τους ίδιους τους συμμετέχοντες και όχι από έναν εκπαιδευτή. Συνήθως αναγνωρίζεται ότι είναι τριών κύριων τύπων: α) Κατευθυνόμενη συζήτηση, β) Αναπτυξιακή συζήτηση και γ) Συζήτηση επίλυσης προβλημάτων. Χρησιμοποιείται κυρίως για τη διαμόρφωση στάσεων, για την τόνωση του ενδιαφέροντος, ως ευκαιρία για εποικοδομητική σκέψη καθώς και συμπληρωματικά με άλλες μεθόδους. Τα βασικά της πλεονεκτήματα είναι η υψηλή δραστηριότητα και συμμετοχή των εκπαιδευομένων και η κέντριση του ενδιαφέροντος. Από την άλλη, η τεχνική αυτή απαιτεί σημαντικές δεξιότητες του εκπαιδευτή καθώς και εκπαιδευόμενους που να γνωρίζουν ή να έχουν απόψεις για το θέμα συζήτησης (Ciobanu, 2018).

5.3.Ερωτήσεις - Απαντήσεις

Η τεχνική των ερωτήσεων-απαντήσεων αποτελεί συναφή τεχνική της συζήτησης, αφού και αυτή με τη σειρά της έχει ως απώτερο στόχο τη μάθηση μέσω του διαλόγου. Το χαρακτηριστικό εκείνο που αποτελεί την ειδοποιό διαφορά τους είναι πως στη συζήτηση ο εκπαιδευτής έχει οργανώσει τη σειρά των ερωτήσεων που θα τεθούν,

ενώ η τεχνική των ερωτήσεων-απαντήσεων λαμβάνει χώρα αυθόρμητα. Στόχος του εκπαιδευτή μέσω των ερωτήσεων είναι η άντληση των απόψεων των εκπαιδευόμενων και η συνεχόμενη αναζωπύρωση του ενδιαφέροντός τους(Ciobanu, 2018).

5.4.Καταιγισμός ιδεών

Αυτή είναι μια τεχνική που χρησιμοποιείται για την εύρεση λύσεων μέσω ερεθισμάτων. Μια μικρή ομάδα ανθρώπων με ή χωρίς συνειδητή γνώση του θέματος συνεισφέρει οποιαδήποτε πρόταση ή ιδέα, όσο φανταστική ή αδύνατη κι αν ακούγεται. Όλες οι προτάσεις ενθαρρύνονται και δεν επιτρέπεται η κριτική σε αυτό το στάδιο, αν και αργότερα οι συμμετέχοντες καλούνται να εξηγήσουν τις ιδέες τους. Στη συνέχεια, όλες οι ιδέες που υποβάλλονται αξιολογούνται.

Τα πλεονεκτήματα της τεχνικής αυτής αποτελούν η πολύ ενεργή συμμετοχή, η χρήση των εμπειριών και ιδεών των εκπαιδευόμενων, η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας και η επίτευξη της ελεύθερης έκφρασης. Στα μειονεκτήματα της μεθόδου περιλαμβάνονται οι αρκετά υψηλές δεξιότητες εκπαιδευτή και η μη συμμετοχή ορισμένων μαθητών (Ciobanu, 2018).

5.5.Παιχνίδι ρόλων

Το παιχνίδι ρόλων αποτελεί μια ενεργή μέθοδο, η οποία βασίζεται στην προσομοίωση πραγματικών καταστάσεων και στην εξάσκηση διαφορετικών εργασιών. Το παιχνίδι ρόλων είναι χρήσιμο όταν οι μαθητές μοιράζονται παρόμοιες εμπειρίες, οι οποίες είναι δύσκολο αποδοθούν λόγω της συναισθηματικής τους φύσης. Με την τεχνική αυτή η μάθηση λαμβάνει χώρα με την αναπαράσταση προηγούμενων εμπειριών. Αποτελεί μια ισχυρή μέθοδο εκπαίδευσης εάν το επίκεντρο της μάθησης

είναι η δημιουργία συνειδητοποίησης. Το παιχνίδι ρόλων αποτελεί επίσης μια χρήσιμη τεχνική καθώς βοηθά τους εκπαιδευόμενους να αξιοποιήσουν τις εμπειρίες τους από καταστάσεις της πραγματικής ζωής. Μέσω του παιχνιδιού ρόλων γίνεται ευκολότερο να συζητηθούν σύνθετα κοινωνικά ζητήματα σε ένα μη απειλητικό περιβάλλον (Kucharčíková & Tokarčíková, 2016).

Προκειμένου να χρησιμοποιηθεί αποτελεσματικά το παιχνίδι ρόλων, πρέπει ο εκπαιδευτής να επιλέξει ένα κατάλληλο «παιχνίδι» ανάλογα με το σκοπό της μάθησης και να εντοπίσει τους αντίστοιχους εκτελεστές ρόλων. Στη συνέχεια, πρέπει να προετοιμάσει σύντομες πληροφορίες και να εξηγήσει την κατάσταση στους εκπαιδευόμενους τονίζοντας τους όλα τα σημεία που πρέπει να τονιστούν. Μετά το παιχνίδι σημαντικό ρόλο έχει ο τελικός απολογισμός. Στα παιχνίδια ρόλων, οι εκπαιδευόμενοι χρησιμοποιούν τις δικές τους εμπειρίες για να παίξουν μια πραγματική κατάσταση ζωής. Η τεχνική αυτή θεωρείται αποτελεσματική εάν αυξηθεί η αυτοπεποίθηση των συμμετεχόντων, τους δοθεί η ευκαιρία να κατανοήσουν ή ακόμα και να αποκτήσουν ενσυναίσθηση για τις απόψεις ή τους ρόλους των άλλων ανθρώπων και αποκομίσουν πρακτικές απαντήσεις και λύσεις (Kucharčíková & Tokarčíková, 2016).

Ωστόσο, τα παιχνίδια ρόλων μπορεί να είναι χρονοβόρα και η επιτυχία τους εξαρτάται από την προθυμία των συμμετεχόντων να λάβουν ενεργό μέρος. Μερικοί εκπαιδευόμενοι μπορεί να αισθάνονται ότι ένα παιχνίδι ρόλων είναι πολύ εκτεθειμένο, απειλητικό ή ενοχλητικό. Ορισμένα μάλιστα παιχνίδια ρόλων μπορούν να δημιουργήσουν έντονα συναισθήματα μεταξύ των συμμετεχόντων. Αυτή η απροθυμία μπορεί να ξεπεραστεί στην αρχή με προσεκτική επεξήγηση των στόχων και του αποτελέσματος.

Επομένως, είναι σημαντικό ένα παιχνίδι ρόλων να ακολουθείται από ενδεδειγμένη ενημέρωση. Αυτό παρέχει την ευκαιρία στον εκπαιδευτή και στους συμμετέχοντες να εγείρουν και να αξιολογήσουν νέα θέματα. Τα παιχνίδια ρόλων είναι χρήσιμα για την εξερεύνηση και τη βελτίωση των τεχνικών συνεντεύξεων και την εξέταση της πολυπλοκότητας και των πιθανών συγκρούσεων των ομαδικών συναντήσεων, βοηθώντας τους συμμετέχοντες/εκπαιδευόμενους να ενοποιήσουν διαφορετικά μαθήματα σε ένα περιβάλλον (Kucharčíková & Tokarčíková, 2016).

5.6.Προσομοίωση

Ακολουθώντας την τεχνική της προσομοίωσης, οι εκπαιδευόμενοι εισέρχονται σε μια ρεαλιστική αναπαράσταση μιας κατάστασης. Μέσω της τεχνικής αυτής ξεδιπλώνουν αξίες, συναισθήματα και γνώσεις. Ευθύνη του εκάστοτε εκπαιδευτή αποτελεί η αρχική διατύπωση των στόχων καθώς και η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης με απώτερο σκοπό να αναδυθούν όλες οι ιδέες, ικανότητες και πεποιθήσεις των εκπαιδευόμενων. Η διαφορά της προσομοίωσης με το παιχνίδι ρόλων έγκειται στο γεγονός ότι οι εκπαιδευόμενοι δεν παίρνουν μέρος σε μία θεατρική κατάσταση υποδυόμενοι πως είναι κάποιος άλλος, αλλά σε μια αναπαράσταση της πραγματικότητας προσπαθώντας να λειτουργήσουν όπως θα λειτουργούσαν τα πραγματικά πρόσωπα (Τσιμπουκλή & Φίλλιπς, 2010).

5.7.Μελέτη περίπτωσης

Αποτελεί μια τεχνική μάθησης κατά την οποία μια πραγματική κατάσταση ή μια σειρά γεγονότων παρουσιάζεται στους εκπαιδευόμενους για ανάλυση και εξέταση πιθανών λύσεων στα προβλήματα που έχουν εντοπιστεί. Τα ευρήματά της μπορούν να συγκριθούν στη συνέχεια με αυτό που πραγματικά συνέβει. Χρησιμοποιείται κυρίως

για την επίλυση προβλημάτων, την ανάπτυξη αναλυτικών δεξιοτήτων, τον προσδιορισμό μεταβλητών, την απόκτηση εμπιστοσύνης στη λήψη αποφάσεων, την αλλαγή/τροποποίηση στάσεων, την εμπέδωση της μάθησης και την ομαδική εργασία. Ο εκπαιδευτής, κατά την παρουσίαση της μελέτης περίπτωσης πρέπει να περιγράφει με λεπτομέρεια τα γεγονότα και τα στοιχεία της συγκεκριμένης περίπτωσης εφοδιάζοντας παράλληλα τους εκπαιδευόμενους του με το απαραίτητο υλικό που θα χρειαστούν. Κύριο λοιπόν προαπαιτούμενο θεωρείται η εμπειρία του εκπαιδευτή σε αυτήν την τεχνική.

Βασικά πλεονεκτήματα της τεχνικής αποτελούν η εμβάθυνση των εκπαιδευόμενων σε ένα θέμα μέσα από την πράξη, η παροχή συγκεκριμένων θεμάτων για συζήτηση, η αξιοποίηση των εμπειριών των εκπαιδευόμενων, η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας και οι ευκαιρίες που παρέχονται για ενεργό συμμετοχή. Στα μειονεκτήματα της τεχνικής αυτής είναι ο χρόνος που απαιτείται για την παραγωγή καλών υποθέσεων, η δυσκολία στο να βρεθούν περιπτώσεις όπου όλοι οι εκπαιδευόμενοι που λαμβάνουν μέρος να έχουν παρόμοιες εμπειρίες, η δυσκολία στην επικύρωση όταν δεν υπάρχει ποσοτικοποιήσιμη λύση και η δυσκολία στην επίτευξη στενής σχέσης με την πραγματικότητα (Ciobanu, 2018).

5.8.Εκδρομή στο πεδίο

Η εκδρομή στο πεδίο αποτελεί μια μέθοδο εκπαίδευσης που παρέχει ένα δυναμικό περιβάλλον κοντά ή μέσα σε καταστάσεις πραγματικής δράσης για να συμμετέχουν οι εκπαιδευόμενοι. Είναι μια μέθοδος εκπαίδευσης στην οποία παρέχονται ευκαιρίες στους εκπαιδευόμενους να επισκέπτονται οργανισμούς, χώρους εργασίας και κοινότητες με σκοπό να παρατηρήσουν, να γίνουν μέρος και να συλλέξουν

πληροφορίες για προβληματισμό, ανάλυση και μάθηση. Οι εκπαιδευόμενοι χρησιμοποιούν την εμπειρία που έχουν βιώσει για μάθηση κατά τη διάρκεια και μετά την εκδρομή. Οι επιτόπιες εκδρομές συμβάλλουν έτσι στη δημιουργία ενός δυναμικού περιβάλλοντος για μάθηση καθώς χρησιμοποιούνται για την εξοικείωση με την εργασιακή κουλτούρα, τις εργασιακές πρακτικές, τις συνθήκες εργασίας και τους περιορισμούς σε οργανισμούς. Έτσι, διασφαλίζεται η πρακτικότητα των νέων ιδεών. Αυτό με τη σειρά του μπορεί να δημιουργήσει σκέψεις σχετικά με τις διάφορες πτυχές που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εφαρμογή αυτών των ιδεών. Αυτές οι ιδέες θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες τόσο για τους εκπαιδευόμενους όσο και για τους οργανισμούς υποδοχής (Ciobanu, 2018).

Κύριο πλεονέκτημα αυτής της τεχνικής είναι πως οι βασικές πραγματικότητες του μαθησιακού περιβάλλοντος αυξάνουν τρομερά την εμπιστοσύνη στη μάθηση. Έτσι, καθώς η μάθηση κατά τη διάρκεια εκδρομών γίνεται σε καταστάσεις που σχετίζονται με την εργασία, καταλήγει να είναι πιο αποτελεσματική σε σύγκριση με άλλες μεθόδους. Μπορεί επίσης να συνεισφέρει εξίσου στη μάθηση από τους εκπαιδευόμενους και τον οργανισμό υποδοχής, ωφελώντας και τα δύο. Στο συγκεκριμένο είδος τεχνικής η συμμετοχή συμμετοχή των εκπαιδευομένων είναι πολύ υψηλή. Ο εκπαιδευόμενος μπορεί να εξασφαλίσει πληροφορίες από πρώτο χέρι από έμπειρα άτομα για τη δουλειά και τον οργανισμό, να αναπτύξει δεξιότητες για τη διαχείριση αβεβαιοτήτων και να αμφισβητήσει προσχεδιασμένες απόψεις/αντιλήψεις.

Στα μειονεκτήματα της τεχνικής αυτής είναι ο χρόνος που απαιτείται από τον εκπαιδευτή για τον προγραμματισμό και την προετοιμασία. Επιπλέον, υπάρχει μεγάλη εξάρτηση από εξωτερικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών υποδοχής και το κόστος της τεχνικής είναι υψηλό σε σύγκριση με άλλες μεθόδους. Η αβεβαιότητα είναι πολύ υψηλή αφού απαιτούνται πολύ υψηλές δεξιότητες του

εκπαιδευτή προκειμένου να μετατραπούν αυτές οι αβέβαιες καταστάσεις σε ευκαιρίες μάθησης (Ciobanu, 2018).

B' ΜΕΡΟΣ: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ

6. ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

6.1.Ερευνητικός σκοπός-ερωτήματα

Οι στόχοι που εξετάζονται μέσα από την διεξαγωγή ποιοτικής έρευνας είναι η αποσαφήνιση του έργου του εκπαιδευτή ενηλίκων στα ΔΙΕΚ, η αξιοποίηση των ενεργητικών εκπαιδευτικών τεχνικών στη διδασκαλία στην μεταδευτεροβάθμια τεχνική και τεχνολογική εκπαίδευση και η πρακτική εφαρμογή της έννοιας της βιωματικής μάθησης. Ακόμη μελετάται η σημασία της επιμόρφωσης αναφορικά με το γνωστικό αντικείμενο σπουδών και η συμβολή των επιμορφωτικών προγραμμάτων στη διδακτική πράξη και οι ευεργετικές τους συνέπειες στη μελλοντική πορεία του εκπαιδευτή ενηλίκων. Με βάση τα ανωτέρω διατυπώνονται παρακάτω τα ερευνητικά ερωτήματα:

- 1) Με ποιον τρόπο αποσαφηνίζεται το έργο του εκπαιδευτή ενηλίκων στα ΔΙΕΚ;*
- 2) Πώς αξιοποιούνται οι ενεργητικές εκπαιδευτικές τεχνικών στη διδασκαλία στην μεταδευτεροβάθμια τεχνική και τεχνολογική εκπαίδευση;*
- 3) Πώς προσδιορίζεται η έννοια της βιωματικής μάθησης και την πρακτική εφαρμογή αυτής;*
- 4) Ποια η σημασία των επιμορφωτικών προγραμμάτων, η συμβολή τους στη διδακτική πράξη και ποιες οι ευεργετικές τους συνέπειες στη μελλοντική πορεία του εκπαιδευτή ενηλίκων;*

6.2.Σχεδιασμός έρευνας

Η έρευνα που επιλέχθηκε είναι η ποιοτική. Η ποιοτική έρευνα εστιάζει στην ανακάλυψη των ανθρώπινων σκέψεων, της κατανόησης και των αντιλήψεων για τον

έξω κόσμο, είναι ολιστική, εμπειρική και ερμηνευτική και εντυπωσιακή (Corlin, Surland, 2011). Οι ποιοτικές μέθοδοι χρησιμοποιούνται όταν στόχος της έρευνας είναι να εξαχθούν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το αντικείμενο της έρευνας, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις τους. Μεγάλο πλεονέκτημα της ποιοτικής έρευνας είναι ότι μη προβλεπόμενα φαινόμενα μπορούν να αναδειχθούν (Willing, 2014). Για όλους τους ανωτέρω λόγους επιλέχτηκε η ποιοτική έρευνα με χρήση ημιδομημένων συνεντεύξεων. Η συνέντευξη είναι ένα ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιείται ως μέσο συλλογής πληροφοριών, ελέγχου και ερμηνείας των ερευνητικών ερωτημάτων μίας πρότασης. Οι συνεντεύξεις «φωτίζουν», δηλαδή επιτρέπουν την πρόσβαση στον τρόπο που βλέπουν οι άλλοι τα πράγματα, στις σκέψεις τους, στις στάσεις, και τις απόψεις που κρύβονται πίσω από τη συμπεριφορά τους (Ιωσηφίδης, 2003).

6.3.Δείγμα

Ο Πίνακας 1 παρουσιάζει τα αποτελέσματα σχετικά με τα δημογραφικά στοιχεία των συνεντευξιαζόμενων, τα οποία είναι το φύλο, η ηλικία, η ειδικότητα, το επίπεδο σπουδών, η διδακτική εμπειρία σε χρόνια και το ΔΙΕΚ στο οποίο οι ίδιοι διδάσκουν. Οι εκπαιδευτικοί για λόγους διευκόλυνσης εμφανίζονται αντίστοιχα ως Σ1, Σ2, Σ3, Σ4, Σ5, Σ6, Σ7, Σ8, Σ9, Σ10, Σ11, Σ12.

Παρατηρείται ότι οι ερωτηθέντες είναι ισόποσα κατανομημένοι ως προς το φύλο με το δείγμα να αποτελείται από 6 άντρες και 6 γυναίκες. Επίσης, οι συνεντευξιαζόμενοι είναι άτομα ηλικίας 37-49 ετών, με την πλειοψηφία να είναι 42 ετών και άνω. Πρόκειται για εκπαιδευτικούς με ειδικότητες στη διοίκηση επιχειρήσεων, την αισθητική-ποδολογία-μακιγιάζ, την αρχιτεκτονική, την εκπαίδευση κομμωτικής τέχνης, τον θρησκευτικό

τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, την υγιεινολογία, την ειδικότητα του μηχανολόγου μηχανικού, του ιατροδικαστή-διδάσκοντα στοιχείων νευρολογίας (βοηθού φυσικοθεραπείας), του μουσειολόγου, του φυσικοθεραπευτή (2 άτομα) και στην οικονομία.

Όσον αφορά το επίπεδο σπουδών τους, 6 άτομα είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού, 2 εκπαιδευτικοί διαθέτουν δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας ΙΕΚ, 2 άτομα είναι κάτοχοι πτυχίου ΤΕΙ, 1 άτομο είναι απόφοιτος ΑΕΙ και 1 άτομο αναφέρει πως διαθέτει πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης με σπουδές 5-6 ετών σε στρατιωτικές σχολές. Ακόμα, η διδακτική εμπειρία των ερωτηθέντων κυμαίνεται από 1-24 χρόνια, με την πλειοψηφία των 9 ατόμων να έχουν εμπειρία έως και 10 χρόνια. Τέλος, αναφορικά με το ΔΙΕΚ στο οποίο οι συνεντευξιαζόμενοι διδάσκουν, από 5 άτομα αναφέρεται εκείνο της Τριανδρίας, ένα άτομο από τα οποία επιπροσθέτως διδάσκει και στη Σίνδο και ένα άλλο στην Επανομή. Επιπλέον, 2 εκπαιδευτικοί διδάσκουν στο ΔΙΕΚ Θέρμης, ενώ το ΔΙΕΚ Κουφαλιών, Νεάπολης, Ευόσμου και στο Κιλκίς αναφέρονται έκαστο από έναν/μία εκπαιδευτικό. Να σημειωθεί πως ένα άτομο δεν προσδιόρισε το ΔΙΕΚ στο οποίο διδάσκει.

Πίνακας 1: Δημογραφικά στοιχεία

Ερωτηθέντες	Φύλο	Ηλικία	Ειδικότητα	Επίπεδο σπουδών	Διδακτική εμπειρία (σε χρόνια)	(Σε ποιο ΔΙΕΚ διδάσχετε
Σ1	Γυναίκα	49	Διοίκηση επιχειρήσεων	Μεταπτυχιακό Δίπλωμα	24	Κιλκίς
Σ2	Γυναίκα	42	Αισθητικός, Ποδολόγος, Μακιγιέζ	Επαγγελματικής Ειδικότητας ΙΕΚ	6	Θέρμης
Σ3	Αντρας	42	Αρχιτέκτων	Μεταπτυχιακό Δίπλωμα	10	Θέρμης
Σ4	Γυναίκα	47	Εκπαιδύτρια κομμωτικής τέχνης	Επαγγελματικής Ειδικότητας ΙΕΚ	5	Κουφαλιών
Σ5	Γυναίκα	37	Θρησκευτικός Τουρισμός και Προσκυνηματικές Περιηγήσεις	Πτυχίο ΤΕΙ	9	-
Σ6	Αντρας	41	Υγιεινολόγος	Πτυχίο ΑΕΙ	1	Τριανδρίας & Σίνδου
Σ7	Αντρας	40	Μηχανολόγος Μηχανικός	Μεταπτυχιακό	5	Νεάπολης Θεσσαλονίκης
Σ8	Αντρας	49	Ιατροδικαστής- Διδάσκω Στοιχεία Νευρολογίας (Βοηθός Φυσικοθεραπείας)	Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης (5ετείς ή βετείς σπουδές, στρατιωτικές σχολές)	13	Τριανδρίας
Σ9	Γυναίκα	46	Μουσειολόγος	Μεταπτυχιακό	2	Τριανδρίας
Σ10	Αντρας	48	Φυσικοθεραπευτής	Πτυχίο ΤΕΙ	3	Τριανδρίας
Σ11	Αντρας	43	Οικονομίας	Μεταπτυχιακό	15	Ευόσμου Θεσσαλονίκης
Σ12	Γυναίκα	42	Φυσικοθεραπεία	Μεταπτυχιακό	6	Επανομής & Τριανδρίας

6.4.Ερωτηματολόγιο έρευνας

Ως ερευνητικό εργαλείο επιλέχτηκε το είδος της ημιδομημένης συνέντευξης ως πλέον αποτελεσματικό για την εις βάθος εξέταση του θέματος και την τροποποίηση του κατά την πορεία της έρευνας (Παρασκευόπουλος, 1993). Παράλληλα δόθηκαν συμπληρωματικές ερωτήσεις για την κάλυψη τυχόν κενών γνώσης των ερωτώμενων. Για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο 12 ερωτήσεων το οποίο είναι χωρισμένο σε 4 θεματικούς άξονες οι οποίοι αντιστοιχούν στα 4 ερευνητικά ερωτήματα. Ο Πίνακας 2 παρουσιάζει τους 4 θεματικούς άξονες που αντιστοιχούν στα ερευνητικά ζητήματα καθώς επίσης και τις αντίστοιχες ερωτήσεις του κάθε άξονα. Συγκεκριμένα μελετήθηκαν οι άξονες: Αποσαφήνιση του εκπαιδευτικού έργου του εκπαιδευτή ενηλίκων στα (Δ)ΙΕΚ, Αξιοποίηση των συμμετοχικών τεχνικών

στο χώρο των (Δ)ΙΕΚ, Προσδιορισμός της έννοιας της βιωματικής μάθησης και Προσδιορισμός της έννοιας και του ρόλου των επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Πίνακας 2: Θεματικοί άξονες και ερωτήσεις

Θεματικοί άξονες	Ερωτήσεις
1) Αποσαφήνιση του εκπαιδευτικού έργου του εκπαιδευτή ενηλίκων στα (Δ)ΙΕΚ	1) Ποιος θεωρείτε πως είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ; 2) Πέραν του διδακτικού ρόλου, ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει; 3) Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και οι δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;
2) Αξιοποίηση των συμμετοχικών τεχνικών στο χώρο των (Δ)ΙΕΚ	1) Εσείς χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Αν ναι, με ποιους τρόπους; 2) Θεωρείτε πως οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές; 3) Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;
3) Προσδιορισμός της έννοιας της βιωματικής μάθησης	1) Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση; Αν ναι, αναφέρετε ποιες. 2) Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης; 3) Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο των ΔΙΕΚ;
4) Προσδιορισμός της έννοιας και του ρόλου των επιμορφωτικών προγραμμάτων	1) Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων; Αν ναι, γιατί; 2) Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν; Αν ναι, ποιο ήταν; 3) Σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;

6.5.Ανάλυση συνεντεύξεων

Η ανάλυση των συνεντεύξεων πραγματοποιήθηκε με χρήση της θεματικής ανάλυσης προκειμένου να αναδειχτούν τα θέματα των απαντήσεων (Willig, 2014).

Γενικότερα στην θεματική ανάλυση ο ερευνητής

- 1)Εξοικειώνεται με τα δεδομένα, με προσεκτική ανάγνωση
- 2) Κωδικοποιεί τα δεδομένα δίνοντας ονομασίες στις απαντήσεις
- 3) Αναζητά θέματα για κωδικούς με κοινό περιεχόμενο

4) Προβεί σε αναθεώρηση των θεμάτων, προκειμένου να αποτυπωθεί μία ξεκάθαρη και ορθότερη δομή έτσι ώστε τα θέματα να είναι διακριτά μεταξύ τους, περιλαμβάνοντας κωδικούς σχετικούς με το περιεχόμενο των θεμάτων.

5) Ορίζει και δίνει ονόματα στα θέματα

6) Αναλύει τα δεδομένα συγγράφοντας την ερευνητική αναφορά (Braun & Clarke, 2006).

6.6.Αξιοπιστία και εγκυρότητα

Στην ποιοτική έρευνα, οι απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων ερμηνεύονται σύμφωνα με την υποκειμενική κρίση του ερευνητή. Για τον λόγο αυτό, προκειμένου να αυξηθεί η εγκυρότητα και αξιοπιστία των απαντήσεων, ο ερευνητής συζήτησε σε 2^ο επίπεδο με κάθε έναν από τους συνεντευξιαζόμενους, προκειμένου να διαπιστωθεί αν η ερμηνεία των απαντήσεων που δόθηκε από τον ερευνητή, ταυτίζεται με την άποψη τους (Fives & Buehl, 2012).

6.7.Ηθικά Ζητήματα

Ο ερευνητής μερίμνησε να τηρήσει όλα τα απαραίτητα ηθικά ζητήματα τα οποία έχουν σχέση με την ψυχολογία των εκπαιδευτών ενηλίκων που συμμετείχαν στην έρευνα αλλά και με την ίδια την φύση διεξαγωγής της (BPS, 2014). Συγκεκριμένα,

- ✓ Ο Ιδρυματικός φορέας του ερευνητή έδωσε την έγκριση του για διεξαγωγή της έρευνας.
- ✓ Καθηγητής του Ιδρυματικού φορέα επέβλεψε την διεξαγωγή της έρευνας, υποστηρίζοντας και συμβουλευόντας τον ερευνητή.

- ✓ Πραγματοποιήθηκε τηλεφωνική επαφή με την διεύθυνση των ΔΙΕΚ και δόθηκε η απαιτούμενη άδεια. Η ανταπόκριση ήταν άμεση και καθολική.
- ✓ Οι εκπαιδευτές ενηλίκων ενημερώθηκαν για τον σκοπό της έρευνας και ότι οι απαντήσεις τους θα χρησιμοποιηθούν μόνο για ερευνητικούς λόγους.
- ✓ Οι εκπαιδευτές ενηλίκων ενημερώθηκαν ότι συμμετέχουν στην έρευνα με την δική τους συγκατάθεση.
- ✓ Τηρήθηκαν οι κανόνες εμπιστευτικότητας και ανωνυμίας.
- ✓ Οι εκπαιδευτές ενηλίκων ενημερώθηκαν ότι έχουν το δικαίωμα να αποχωρήσουν από την έρευνα, όποτε και αν το θελήσουν κατά την διάρκεια των συνεντεύξεων ή και μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, μέχρι και 1 εβδομάδα μετά.
- ✓ Ο ερευνητής γνωστοποίησε τα προσωπικά του στοιχεία στους εκπαιδευτές ενηλίκων σε περίπτωση που εκείνοι θελήσουν να επικοινωνήσουν για οποιοδήποτε λόγο.

7. ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

7.1.1^{ος} Θεματικός άξονας

Ο Πίνακας 3 παρουσιάζει τα αποτελέσματα για τον 1^ο θεματικό άξονα «Αποσαφήνιση του εκπαιδευτικού έργου του εκπαιδευτή ενηλίκων στα (Δ)ΙΕΚ».

Πίνακας 3: Αποτελέσματα 1^{ου} θεματικού άξονα «Αποσαφήνιση του εκπαιδευτικού έργου του εκπαιδευτή ενηλίκων στα (Δ)ΙΕΚ»

«1^{ος} Θεματικός άξονας Αποσαφήνιση του εκπαιδευτικού έργου του εκπαιδευτή ενηλίκων στα (Δ)ΙΕΚ»		
1) Ποιος θεωρείτε πως είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ;		
Θέματα	Κατηγορίες	N
Επιμορφωτικός- Ρόλος ενημέρωσης προοπτικών	Παροχή κατάρτισης (1,2,3,5,6,12)	6
	Μετάδοση γνώσης και εμπειρίας (1,2,4,5,8,9,11,12)	8
	Εκπαιδευτής-καθοδηγητής (7,10)	2
	Παροχή πλήρους επαγγελματικής προετοιμασίας και ενημέρωσης προοπτικών για το αντικείμενο σπουδών (2)	1
Ενθαρρυντικός	Ανάδειξη δεξιοτήτων, επιβράβευση συμβολή στη διαμόρφωση κριτικής σκέψης (9)	1
	Συμβουλευτικός, παροχή λύσεων σε προβλήματα με δυσκολίες, να μην εστιάζει σε αξιολόγηση μόνο μέσω εξετάσεων (11)	1
2) Πέραν του διδακτικού ρόλου, ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει;		
Θέματα	Κατηγορίες	N
Ενημερωτικός	Παρέχει πλήρη εικόνα αγοράς εργασίας- επαγγελματικού προσανατολισμού/αποκατάστασης (1,10,11)	3
Συμβουλευτικός- Εμπνευστικός	Ρόλος του συμβούλου- καθοδηγητή σε επαγγελματικό και προσωπικό επίπεδο, να είναι διαλλακτικός και συζητήσιμος-πηγή έμπνευσης (2,4,5,6,7,8,11,12)	8
	Να εμπνεύσει τους σπουδαστές στη βελτίωση επαφής με το αντικείμενο, στην απόκτηση γνώσεων και εμπειριών και στη διαχείριση αποτυχίας εύρεσης εργασίας (11)	1
Κοινωνικός	Συμβολή στην κοινωνικοποίηση (3)	1
	Συμβολή στη διαμόρφωση ολοκληρωμένης προσωπικότητας, στάσεων και συμπεριφορών (9)	1
3) Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και οι δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;		
Θέματα	Κατηγορίες	N
Γνωστικά προσόντα και δεξιότητες	Εκπαίδευση, επιμόρφωση, επαγγελματική και εκπαιδευτική εμπειρία (1,2,3,4,6,7,8,9,10,11)	10
	Δεξιότητες σχετικά με την τεχνολογία (1)	1
	Επαγγελματική καταξίωση προς μεταφορά ρεαλιστικής εικόνας για την αγορά εργασίας (6)	1
Παιδαγωγικά προσόντα και δεξιότητες	Μεταδοτικότητα, ευελιξία προσαρμογής σε κάθε συνθήκη, μη επιβολή παρωχημένων γνώσεων και δεξιοτήτων-αποτελεσματικότητα (2,5,7,8,9,11,12)	7
	Επαρκές αξιακό σύστημα (3)	1
Κοινωνικά-ψυχικά προσόντα και δεξιότητες	Να είναι κοινωνικός με ομαδικό πνεύμα-επικοινωνιακός (2,3,7,8,9)	5
	Αγάπη για το επάγγελμά του-ταλέντο-ενσυναίσθηση, κατανόηση (2,4,5,9)	4

*Στις παρενθέσεις οι συνεντευξιαζόμενοι, N: συχνότητα

- Στην ερώτηση «**Ποιος θεωρείτε πως είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ;**» δημιουργήθηκαν 2 θέματα: Επιμορφωτικός-Ρόλος ενημέρωσης προοπτικών και Ενθαρρυντικός.

Αναλύοντας το 1^ο θέμα «Επιμορφωτικός- Ρόλος ενημέρωσης προοπτικών», στις κατηγορίες του, οι μισοί εκπαιδευτικοί (N=6) ανέφεραν την παροχή κατάρτισης: «*Θεωρώ πως ο βασικός ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ είναι η στοχευμένη παροχή κατάρτισης σε ενήλικες καταρτιζόμενους.*» (Σ3), οι περισσότεροι (N=8) τη μετάδοση γνώσης και εμπειρίας: «*Θεωρώ πως ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ είναι να προσφέρει γνώση..., αλλά κυρίως να μεταφέρει την εμπειρία του στο αντικείμενο!*» (Σ1), δύο άτομα (N=2) ανέφεραν το ρόλο του εκπαιδευτή-καθοδηγητή: «*Ο ρόλος του εκπαιδευτή.... Κυρίως τον αντιλαμβάνομαι σαν εκπαιδευτικό - καθοδηγητή.*» (Σ7) και ένα άτομο (N=1) ανέφερε την παροχή πλήρους επαγγελματικής προετοιμασίας και ενημέρωσης προοπτικών για το αντικείμενο σπουδών: «*Ακόμα πιστεύω πως ένας εκπαιδευτής σε ΔΙΕΚ οφείλει... να τους προετοιμάσει για τη μελλοντική τους επαγγελματική αποκατάσταση. Χρειάζεται συνεχώς να τους ενημερώνει για τις προοπτικές και τις δυνατότητες επαγγελματικής αποκατάστασης που προσφέρει το συγκεκριμένο αντικείμενο σπουδών.*» (Σ2).

Αναλύοντας το 2^ο θέμα «Ενθαρρυντικός», ένα άτομο (N=1) ανέφερε την ανάδειξη δεξιοτήτων, η επιβράβευση και τη συμβολή στη διαμόρφωση κριτικής σκέψης: «*...είναι η εμπύχωση και η ανάδειξη δεξιοτήτων και ταλέντων που διαθέτουν οι εκπαιδευόμενοι, η επιβράβευση για την προσπάθεια τους (πολλοί από αυτούς σε πιο προχωρημένη ηλικία με αυξημένες υποχρεώσεις), η συμβολή του στη διαμόρφωση κριτικής σκέψης ...*» (Σ9) και ένα άτομο (N=1) ανέφερε το συμβουλευτικό ρόλο, την παροχή λύσεων σε προβλήματα με δυσκολίες και ο εκπαιδευτικός να μην εστιάζει σε αξιολόγηση μόνο μέσω εξετάσεων: «*Για μένα ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ πρέπει*

να ναι πρώτα απ' όλα Συμβουλευτικός. Να παρέχει λύσεις και απόψεις για προβλήματα του σπουδαστή σχετικά με δυσκολίες που αντιμετωπίζει ή θα αντιμετωπίσει στο μέλλον στον εργασιακό του χώρο, αλλά και ... να μην εστιάζει μόνο στην αξιολόγηση των γνώσεων του σπουδαστή μέσω των εξετάσεων.» (Σ11).

- Στην ερώτηση «**Πέραν του διδακτικού ρόλου, ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει;**» δημιουργήθηκαν 3 θέματα: Ενημερωτικός, Συμβουλευτικός-Εμψυχωτικός, Κοινωνικός.

Αναλύοντας το 1^ο θέμα «Ενημερωτικός» τρία άτομα (N=3) ανέφεραν το ρόλο του να παρέχει πλήρη εικόνα αγοράς εργασίας- επαγγελματικού προσανατολισμού/αποκατάστασης: «*Ο ρόλος του εκπαιδευτή πέραν του διδακτικού έργου είναι, να δώσει στους καταρτιζόμενους την πλήρη εικόνα που επικρατεί στην αγορά εργασίας!*» (Σ1).

Αναλύοντας το 2^ο θέμα «Συμβουλευτικός-Εμψυχωτικός», στις κατηγορίες του, η πλειοψηφία των εκπαιδευτών (N=8) ανέφεραν το ρόλο του συμβούλου- καθοδηγητή σε επαγγελματικό και προσωπικό επίπεδο, να είναι διαλλακτικός και συζητήσιμος-πηγή έμπνευσης: «*Σαφώς ο εκπαιδευτής δεν έχει μόνο διδακτικό ρόλο. Πρέπει ταυτόχρονα να επιτελεί τους ρόλους του συμβούλου, του καθοδηγητή, ... και συνάμα να είναι διαλλακτικός και συζητήσιμος, να ακούει τους προβληματισμούς και τις απόψεις των σπουδαστών του.*» (Σ2) και ένα άτομο (N=1) ανέφερε το ρόλο του να εμψυχώνει τους σπουδαστές στη βελτίωση επαφής με το αντικείμενο, στην απόκτηση γνώσεων και εμπειριών και στη διαχείριση αποτυχίας εύρεσης εργασίας: «*Ο εκπαιδευτής οφείλει να εμψυχώνει τους σπουδαστές να βελτιώνουν συνεχώς τις μεθόδους επαφής τους με το αντικείμενο, να αναζητούν παντού γνώσεις και εμπειρίες, σε περιπτώσεις αποτυχίας και δυσκολίας εύρεσης θέσεως εργασίας να μην το βάζουν κάτω.*» (Σ11).

Αναλύοντας το 3^ο θέμα «Κοινωνικός», στις κατηγορίες του, ένα άτομο (N=1) ανέφερε τη συμβολή στην κοινωνικοποίηση: «*Ο εκπαιδευτής στα ΔΙΕΚ θα μπορούσε επιπλέον να συμβάλει στην κοινωνικοποίηση των σπουδαστών.*» (Σ3) και ένα άτομο (N=1) τη συμβολή στη διαμόρφωση ολοκληρωμένης προσωπικότητας, στάσεων και συμπεριφορών: «*Ρόλους στη διαμόρφωση ώριμης και ολοκληρωμένης προσωπικότητας, Ρόλο στη διαμόρφωση στάσεων και συμπεριφορών.*» (Σ9).

➤ Στην ερώτηση «**Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και οι δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;**» δημιουργήθηκαν 3 θέματα: Γνωστικά προσόντα και δεξιότητες, Παιδαγωγικά προσόντα και δεξιότητες, Κοινωνικά-ψυχικά προσόντα και δεξιότητες.

Αναλύοντας το 1^ο θέμα «Γνωστικά προσόντα και δεξιότητες», στις κατηγορίες του, η συντριπτική πλειοψηφία (N=10) ανέφεραν την εκπαίδευση, την επιμόρφωση, την επαγγελματική και εκπαιδευτική εμπειρία: «*Η εκπαίδευση, η επιμόρφωση, ... και φυσικά η επαγγελματική και η εκπαιδευτική εμπειρία!*» (Σ1), ένα άτομο (N=1) τις δεξιότητες σχετικά με την τεχνολογία: «*...οι δεξιότητες σχετικά με την τεχνολογία...*» (Σ1) και ένα άτομο (N=1) την επαγγελματική καταξίωση προς μεταφορά ρεαλιστικής εικόνας για την αγορά εργασίας: «*Ένας εκπαιδευτής σε ΔΙΕΚ χρειάζεται ... να έχει γνωρίσει προσωπική καταξίωση και επιτυχία στον επαγγελματικό του κλάδο ώστε να μεταδίδει στους εκπαιδευόμενους μια ρεαλιστική εικόνα για την αγορά εργασίας και τις δυσκολίες της αλλά και τις επικρατούσες τάσεις στον κλάδο.*» (Σ6).

Αναλύοντας το 2^ο θέμα «Παιδαγωγικά προσόντα και δεξιότητες», στις κατηγορίες του, πολλοί εκπαιδευτές (N=7) ανέφεραν την μεταδοτικότητα, την ευελιξία προσαρμογής σε κάθε συνθήκη και τη μη επιβολή παρωχημένων γνώσεων και δεξιοτήτων-αποτελεσματικότητα: «*...Ακόμα πρέπει να έχει μεταδοτικότητα, ευελιξία για προσαρμογή σε κάθε είδους συνθήκη του επιβληθεί από το εργασιακό του περιβάλλον, ...*

να μην αναλώνεται στην επιβολή παρωχημένων γνώσεων και δεξιοτήτων ...» (Σ2) και ένα άτομο (N=1) το επαρκές αξιακό σύστημα: «...επαρκές αξιακό σύστημα.» (Σ3).

Αναλύοντας το 3^ο θέμα «Κοινωνικά-ψυχικά προσόντα και δεξιότητες», στις κατηγορίες του, αρκετά άτομα (N=5) απάντησαν το να είναι κοινωνικός με ομαδικό πνεύμα-επικοινωνιακός: «...να έχει επικοινωνιακή ευχέρεια ώστε να μεταδίδει αυτή τη γνώση, να έχει αμεσότητα και να μπορεί να διαμορφώσει ένα κλίμα «ομάδας/οικογένειας» μέσα στην τάξη.» (Σ8), και τέσσερα άτομα (N=4) ανέφεραν την αγάπη για το επάγγελμά του-ταλέντο-ενσυναίσθηση, κατανόηση: «*Ενσυναίσθηση, αγάπη για τη δουλειά του...*» (Σ5).

7.2.2^{ος} θεματικός άξονας

Ο Πίνακας 4 παρουσιάζει τα αποτελέσματα για τον 2^ο θεματικό άξονα «Αξιοποίηση των συμμετοχικών τεχνικών στο χώρο των (Δ)ΙΕΚ».

Πίνακας 4: Αποτελέσματα 2^{ου} θεματικού άξονα «Αξιοποίηση των συμμετοχικών τεχνικών στο χώρο των (Δ)ΙΕΚ»

«2^{ος} θεματικός άξονας Αξιοποίηση των συμμετοχικών τεχνικών στο χώρο των (Δ)ΙΕΚ»		
1) Εσείς χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Αν ναι, με ποιους τρόπους;		
Θέματα	Κατηγορίες	N
Ναι, με έμμεσους τρόπους	Δημιουργία ομάδων, ομαδικών εργασιών-δραστηριοτήτων (1,2,3,4,5,8,9,11,12)	9
	Μελέτη περίπτωσης (7,10)	2
Ναι, με άμεσους τρόπους	Παιχνίδια ρόλων (4,5,7,12)	4
	Προσομοιώσεις (2,7)	2
	Επίδειξη (4,5,8)	3
	Προσωπικό διάλογο και/ή διάλογο μεταξύ ομάδων εκπαιδευόμενων (6,8)	2
	Καταιγισμός ιδεών (brain-storming) (7,9,11)	3
2) Θεωρείτε πως οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές;		
Θέματα	Κατηγορίες	N
Ναι, μέχρι ενός σημείου	Που δεν υπερκαλύπτουν την μοναδική και ιδιαίτερη ατομικότητα κάθε σπουδαστή (3)	1
	Προκύπτει καλύτερο αποτέλεσμα (1)	1
Ναι αρκετά/πολύ	Για την επαγγελματική κατάρτιση και μετέπειτα αποκατάσταση των σπουδαστών (2)	1
	Προάγουν την ενεργητική συμμετοχή των σπουδαστών/παρακινούν το ενδιαφέρον (4,8)	2
	Ναι φυσικά (5,6,9,10,11)	5
	Οι καταρτιζόμενοι μαθαίνουν να αντιμετωπίζουν κριτικά τις πραγματικές καταστάσεις που θα συναντήσουν μετά την αποφοίτησή τους (7)	1
	Ναι, συγκεκριμένα το παιχνίδι ρόλων (12)	1
3) Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;		
Θέματα	Κατηγορίες	N
Ναι, θετικά	Δουλεύουν σε πραγματικές συνθήκες και περιβάλλον εργασίας (1)	1
	Τους ενεργοποιεί (2,7)	2
	Τους δίνει ερεθίσματα για αυτοβελτίωση και να επιζητούν τη συνεργασία με άλλους (4)	1
	Ναι, θετικά/πολύ (5,6,8,9,10,11,12)	7
	Βοηθάει στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων (7)	1
Ίσως	Εξαρτάται την πρόθεση του εκπαιδευτή και των ιδίων (3)	1

*Στις παρενθέσεις οι συνεντευξιαζόμενοι, N: συχνότητα

- Στην ερώτηση «Εσείς χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Αν ναι, με ποιους τρόπους;» δημιουργήθηκαν 2 θέματα: Ναι, με έμμεσους τρόπους, Ναι, με άμεσους τρόπους.

Αναλύοντας το 1^ο θέμα «Ναι, με έμμεσους τρόπους», στις κατηγορίες του, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί (N=9) ανέφεραν τη δημιουργία ομάδων, ομαδικών εργασιών-δραστηριοτήτων: «Χρησιμοποιώ συμμετοχικές τεχνικές με τη δημιουργία ομάδων, ομαδικών εργασιών!» (Σ1) και δύο άτομα (N=2) ανέφεραν την Μελέτη περίπτωσης: «Ναι τις χρησιμοποιώ και κυρίως αυτή της Μελέτης Περίπτωσης με το μοντέλο θεραπευτή- ασθενούς.» (Σ10).

Αναλύοντας το 2^ο θέμα «Ναι, με άμεσους τρόπους», τέσσερα άτομα (N=4) ανέφεραν τα παιχνίδια ρόλων: «Ναι, χρησιμοποιώ το Παιχνίδι Ρόλων ...» (Σ12), δύο άτομα (N=2) τις προσομοιώσεις: «Ναι χρησιμοποιώ συμμετοχικές τεχνικές. Συγχρόνως με τη μετάδοση θεωρητικών γνώσεων, προσπαθώ ... να χρησιμοποιώ οπτικοακουστικά μέσα και να χρησιμοποιώ προπλάσματα για προσομοιώσεις.» (Σ2), τρία άτομα (N=3) την επίδειξη: «Ναι χρησιμοποιώ. Οι συνθήκες τηλεργασίας και τηλεκπαίδευσης, βέβαια, έχουν επιβάλει τη μεταβολή κάποιων από τις τεχνικές. Έτσι χρησιμοποιώ πλέον τα video για Επιδείξεις...» (Σ8), δύο άτομα (N=2) τον προσωπικό διάλογο και/ή διάλογο μεταξύ ομάδων εκπαιδευόμενων: «Ναι χρησιμοποιώ ως συμμετοχική τεχνική τον διάλογο τόσο μέσα σε ομάδες εκπαιδευόμενων όσο και προσωπικά ο ίδιος με τους εκπαιδευόμενους μου.» (Σ6) και τρία άτομα (N=3) τον καταγισμό ιδεών (brain-storming): «Προσπαθώ να χρησιμοποιώ ανάλογα με την ενότητα που θα διδάξω. Κυρίως τον καταγισμό ιδεών (brain-storming),...» (Σ7).

➤ Στην ερώτηση «**Θεωρείτε πως οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές;**» δημιουργήθηκαν 2 θέματα: Ναι, μέχρι ενός σημείου, Ναι αρκετά/πολύ.

Αναλύοντας το 1^ο θέμα «Ναι, μέχρι ενός σημείου» ένα άτομο (N=1) δήλωσε έως το σημείο που οι τεχνικές δεν υπερκαλύπτουν την μοναδική και ιδιαίτερη ατομικότητα κάθε σπουδαστή: «Θεωρώ πως είναι σημαντικές έως, όμως, το σημείο που

δεν υπερκαλύπτουν την ατομικότητα, τη μοναδική προσωπικότητα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε σπουδαστή.» (Σ3).

Αναλύοντας το 2^ο θέμα «Ναι αρκετά/πολύ», στις κατηγορίες του, ένα άτομο (N=1) ανέφερε πως προκύπτει καλύτερο αποτέλεσμα: *«Η συμμετοχικές τεχνικές είναι πάρα πολύ σημαντικές γιατί έτσι προκύπτει καλύτερο αποτέλεσμα!» (Σ1)* και ένα άτομο (N=1) απάντησε ότι είναι πολύ σημαντικές για την επαγγελματική κατάρτιση και μετέπειτα αποκατάσταση των σπουδαστών: *«Ναι θεωρώ σημαντικές τις συμμετοχικές τεχνικές για την επαγγελματική κατάρτιση των σπουδαστών και τη μετέπειτα απορρόφησή τους από την αγορά εργασίας.» (Σ2)* και δύο άτομα (N=2) πως προάγουν την ενεργητική συμμετοχή των σπουδαστών/παρακινούν το ενδιαφέρον: *«Ναι γιατί προάγουν την ενεργητική συμμετοχή των σπουδαστών.» (Σ4).* Επίσης, αρκετοί εκπαιδευτές (N=5) απάντησαν απλώς θετικά στο ότι οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές: *«Ναι τις θεωρώ σημαντικές.» (Σ9)*, ενώ ένα άτομο (N=1) δήλωσε πως οι καταρτιζόμενοι μαθαίνουν να αντιμετωπίζουν κριτικά τις πραγματικές καταστάσεις που θα συναντήσουν μετά την αποφοίτησή τους: *«Ναι, είναι σημαντικές καθώς οι καταρτιζόμενοι μαθαίνουν να αντιμετωπίζουν κριτικά τις πραγματικές καταστάσεις που θα συναντήσουν μετά την αποφοίτησή τους.» (Σ7)* και ένα άτομο (N=1) ότι σημαντικό είναι συγκεκριμένα το παιχνίδι ρόλων: *«Ναι θεωρώ πως είναι σημαντικές και συγκεκριμένα το Παιχνίδι Ρόλων.» (Σ12).*

- Στην ερώτηση **«Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;»** δημιουργήθηκαν 2 θέματα: Ναι, θετικά και Ίσως.

Αναλύοντας το 1^ο θέμα «Ναι, θετικά», στις κατηγορίες του, ένας εκπαιδευτής (N=1) ανέφερε πως οι εκπαιδευόμενοι δουλεύουν σε πραγματικές συνθήκες και περιβάλλον εργασίας: *«Ασφαλώς και η εμπλοκή των εκπαιδευομένων στις συμμετοχικές*

τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους, γιατί έχουν τη δυνατότητα έτσι να δουλεύουν σε πραγματικές συνθήκες και πραγματικό περιβάλλον εργασίας!» (Σ1), δύο άτομα (N=2) πως η εμπλοκή αυτή ενεργοποιεί τους σπουδαστές: «Έχω διαπιστώσει πως η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές τους ενεργοποιεί, οπότε επηρεάζει θετικά την απόδοσή τους.» (Σ2) και ένα άτομο (N=1) ότι τους δίνει ερεθίσματα για αυτοβελτίωση και να επιζητούν τη συνεργασία με άλλους: «Έχω παρατηρήσει πως επηρεάζει θετικά την απόδοσή τους, δίνοντάς τους ερεθίσματα ώστε μόνοι τους στη συνέχεια να επιζητούν τη συνεργασία με άλλους εκπαιδευόμενους αλλά και επειδή αφιερώνονται περισσότερο στην αυτοβελτίωση.» (Σ4). Επιπλέον, περισσότεροι από τους μισούς εκπαιδευτές (N=7) έδωσαν απλώς θετική απάντηση στην ερώτηση: «Ναι θεωρώ πως την επηρεάζει.» (Σ10) και ένα άτομο (N=1) πως η εν λόγω εμπλοκή βοηθάει στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων: «Ναι την επηρεάζει αφού ...βοηθάει στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων.» (Σ7).

Αναλύοντας το 2^ο θέμα «Ίσως» ένας εκπαιδευτής (N=1) ανέφερε πως αυτό εξαρτάται από την πρόθεση του εκπαιδευτή και των ιδίων: «Εξαρτάται την πρόθεση του εκπαιδευτή και των ιδίων» (Σ3).

7.3.3^ο Θεματικός άξονας

Ο Πίνακας 5 παρουσιάζει τα αποτελέσματα για τον 3^ο θεματικό άξονα «Προσδιορισμός της έννοιας της βιωματικής μάθησης».

Πίνακας 5: Αποτελέσματα 3^{ου} θεματικού άξονα «Προσδιορισμός της έννοιας της βιωματικής μάθησης»

«3^{ος} θεματικός άξονας Προσδιορισμός της έννοιας της βιωματικής μάθησης»		
1) Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση; Αν ναι, αναφέρετε ποιες.		
Θέματα	Κατηγορίες	N
Ναι	Κατανομή/παιχνίδι ρόλων, παιχνίδι (1,4,6,7,9,11)	6
	Προσομοίωση (1,4,5,7,9)	5
	Μέσω Τέχνης (3)	1
	Διάλογος, αντιτιθέμενες απόψεις (4,9)	2
	Αφήγηση, συνέντευξη (6,8,9,12)	4
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε χώρους εκτός ΔΙΕΚ (7)	1
	Μυθοπλασία, δραματοποίηση (9)	1
Όχι	Δεν θυμάμαι τον ακριβή ορισμό, ωθώ τους σπουδαστές να αναφέρουν δικές τους εμπειρίες (2)	1
	Όχι δεν γνωρίζω (10)	1
2) Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης;		
Θέματα	Κατηγορίες	N
Ναι	Ναι, ασφαλώς/θα μπορούσε (1,5,6,8,11,12)	6
	Καλύπτουν πεδία που δεν προσεγγίζονται με παραδοσιακές μεθόδους (3)	1
	Ναι, λόγω του αντικειμένου και του χώρου που δραστηριοποιούμαι (4)	1
	Ναι, στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης (7,9)	2
	Ναι, στην ικανότητα επίλυσης προβλημάτων και επίτευξης στόχων (7)	1
	Ναι, στο διάλογο, την αυτοκριτική, τον προβληματισμό (9)	1
Μάλλον ναι	Νομίζω πως ναι/ θα ήθελα παραπάνω εμπάθунση στην έννοια (2,10)	2
3) Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο τον ΔΙΕΚ;		
Θέματα	Κατηγορίες	N
Με υποδομές	Κατάλληλους εργαστηριακούς χώρους και εξοπλισμό- ποιοτική αναβάθμιση (1,3)	2
	Επιμόρφωση εκπαιδευτικών- επιλογή καθηγητών με γνώσεις εκπαίδευσης ενηλίκων (1,3,4,11)	4
	Ενημέρωση εκπαιδευτών, ανάλογα με την διδαχθείσα ενότητα (7)	1
Συμμετοχικά	Με εύστοχες ερωτήσεις, εργασίες και ανταλλαγή απόψεων (2,5)	2
	Αφήγηση προσωπικών ιστοριών (8)	1
	Παιχνίδι ρόλων και παρακίνηση για την ενεργό συμμετοχή όλων (12)	1
Εν μέρει	Μπορεί να εφαρμοστεί μερικώς (6)	1
	Χωρίς υλικοτεχνική υποστήριξη, λόγω σοβαρών ελλείψεων στα ΔΙΕΚ (9)	1
Δεν γνωρίζω καλά	Ναι, αλλά θα ήθελα περισσότερη εμπάθунση (10)	1

*Στις παρενθέσεις οι συνεντευξιαζόμενοι, N: συχνότητα

- Στην ερώτηση «Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση; Αν ναι, αναφέρετε ποιες.» δημιουργήθηκαν 2 θέματα: Ναι, Όχι.

Αναλύοντας το 1^ο θέμα «Ναι», στις κατηγορίες του, οι μισοί εκπαιδευτικοί (N=6) ανέφεραν την κατανομή/παιχνίδι ρόλων ή το παιχνίδι: «*Ναι, γνωρίζω το Παιχνίδι και το Παιχνίδι ρόλων.*» (Σ11), αρκετά άτομα (N=5) ανέφεραν την προσομοίωση: «*Ναι γνωρίζω τη μέθοδο της προσομοίωσης.*» (Σ5), ενώ ένα άτομο (N=1) απάντησε πως αυτό είναι εφικτό μέσω Τέχνης: «*Οι μέθοδοι που βασίζονται στην εκμάθηση μέσω Τέχνης.*» (Σ3). Επίσης, δύο εκπαιδευτές (N=2) ανέφεραν τον διάλογο ή τις αντιτιθέμενες απόψεις: «*Ναι γνωρίζω ως μεθόδους ... αλλά και τον διάλογο ως τεχνική διδασκαλίας βασισμένη στη βιωματική μάθηση.*» (Σ4), τέσσερα άτομα (N=4) την αφήγηση, συνέντευξη: «*Ναι. Γνωρίζω την αφήγηση, ..., τη συνέντευξη κ.ά.*» (Σ6), ένα άτομο (N=1) τις εκπαιδευτικές επισκέψεις σε χώρους εκτός ΔΙΕΚ: «*Ναι γνωρίζω, ... τις εκπαιδευτικές επισκέψεις σε χώρους εκτός ΔΙΕΚ.*» (Σ7) και ένα άτομο (N=1) τη μυθοπλασία, δραματοποίηση: «*Ναι γνωρίζω. ..., μυθοπλασία, δραματοποίηση κ.α.*» (Σ9).

Αναλύοντας το 2^ο θέμα «Όχι», ένα άτομο (N=1) απάντησε πως δεν θυμάται τον ακριβή ορισμό, όμως ωθεί τους σπουδαστές να αναφέρουν δικές τους εμπειρίες: «*Όχι. Θα ήθελα να αναφέρω πως δεν θυμάμαι τον ακριβή ορισμό της βιωματικής μάθησης. Σίγουρα, όμως, προσπαθώ να ωθώ τους εκπαιδευόμενους μου να μου αναφέρουν περιστατικά από δικές τους εμπειρίες.*» (Σ2) και ένα άτομο (N=1) πως απλώς δεν γνωρίζει: «*Όχι, δυστυχώς δεν γνωρίζω μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση.*» (Σ10).

➤ Στην ερώτηση «**Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης;**» δημιουργήθηκαν 2 θέματα: Ναι, Μάλλον ναι.

Αναλύοντας το 1^ο θέμα «Ναι» στις κατηγορίες του, οι μισοί ερωτηθέντες (N=6) έδωσαν σαφώς και απλά θετική απάντηση στο ερώτημα: «*Ασφαλώς σε βιωματική μάθηση μόνο θετικά αποτελέσματα μπορεί να έχει.*» (Σ1). Στη συνέχεια, ένα άτομο

(N=1) απάντησε πως η βιωματική μάθηση καλύπτει πεδία που δεν προσεγγίζονται με παραδοσιακές μεθόδους: «Φυσικά. Ενίοτε καλύπτουν πεδία που δεν προσεγγίζονται με παραδοσιακές μεθόδους» (Σ3) και ένα άτομο (N=1) απάντησε θετικά λόγω του αντικειμένου και του χώρου που ο ίδιος δραστηριοποιείται: «Πιστεύω ακράδαντα. Ίσως αυτό να οφείλεται στο αντικείμενο και στον χώρο που δραστηριοποιούμαι.» (Σ4). Επίσης, δύο άτομα (N=2) ανέφεραν πως η βιωματική μάθηση συμβάλει στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης: «Απόλυτα διότι κινητοποιούν την κριτική σκέψη...» (Σ9), ένα άτομο (N=1) στην ικανότητα επίλυσης προβλημάτων και επίτευξης στόχων: «Ναι, βοηθάει ... στην ικανότητα επίλυσης προβλημάτων και επίτευξης στόχων.» (Σ7) και ένα άτομο (N=1) στο διάλογο, την αυτοκριτική, τον προβληματισμό: «Απόλυτα διότι κινητοποιούν... το διάλογο, την αυτοκριτική, τον προβληματισμό» (Σ9).

Αναλύοντας το 2^ο θέμα «Μάλλον ναι» δύο άτομα (N=2) δήλωσαν ότι νομίζουν πως ναι/ θα ήθελαν παραπάνω εμπάθунση στην έννοια: «Θεωρώ πως η βιωματική μάθηση μπορεί να έχει ευεργετικά αποτελέσματα, αλλά θα ήθελα να εμπάθунω περισσότερο στην έννοιά της για να καταλάβω ποια είναι αυτά.» (Σ10).

- Στην ερώτηση «**Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο των ΔΙΕΚ;**» δημιουργήθηκαν 4 θέματα: Με υποδομές, Συμμετοχικά, Εν μέρει, Δεν γνωρίζω καλά.

Αναλύοντας το 1^ο θέμα «Με υποδομές», στις κατηγορίες του, δύο εκπαιδευτές (N=2) απάντησαν θετικά αναφέροντας τους κατάλληλους εργαστηριακούς χώρους και εξοπλισμό- την ποιοτική αναβάθμιση: «Με τη δημιουργία κατάλληλων εργαστηριακών χώρων, κατάλληλου εξοπλισμού...» (Σ1), αρκετοί (N=4) την επιμόρφωση εκπαιδευτικών- επιλογή καθηγητών με γνώσεις εκπαίδευσης ενηλίκων: «Για την εφαρμογή της είναι απαραίτητη η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.» (Σ4) και ένα άτομο (N=1) την ενημέρωση εκπαιδευτών, ανάλογα με την διδαχθείσα ενότητα: «Εφόσον ο

εκπαιδευτής έχει διδαχθεί ή ενημερωθεί από συναδέλφους του, ανάλογα με το μάθημα και τη συγκεκριμένη ενότητα που θα διδάξει μπορεί να χρησιμοποιήσει κάποια από τις τεχνικές.» (Σ7).

Αναλύοντας το 2^ο θέμα «Συμμετοχικά» δύο άτομα (N=2) ανέφεραν πως μπορεί να εφαρμοστεί με εύστοχες ερωτήσεις, εργασίες και ανταλλαγή απόψεων: «Με εύστοχες ερωτήσεις, εργασίες και ανταλλαγή απόψεων.» (Σ2), ένας εκπαιδευτής (N=1) ανέφερε την αφήγηση προσωπικών ιστοριών: «Θεωρώ πως βασικός τρόπος με τον οποίο θα μπορούσε να εφαρμοστεί η βιωματική μάθηση στην εκπαιδευτική διαδικασία των ΔΙΕΚ είναι η Αφήγηση Προσωπικών Ιστοριών.» (Σ8) και ένας (N=1) το παιχνίδι ρόλων και την παρακίνηση για την ενεργό συμμετοχή όλων: «Θεωρώ πως η βασική μέθοδος βιωματικής μάθησης που μπορεί να εφαρμοστεί στα ΔΙΕΚ είναι το παιχνίδι ρόλο. Χρειάζεται, όμως, η παρακίνηση για την ενεργό συμμετοχή των διδασκόντων και των διδασκόμενων.» (Σ12).

Αναλύοντας το 3^ο θέμα «Εν μέρει», στις κατηγορίες του, ένας εκπαιδευτής (N=1) ανέφερε πως μπορεί να εφαρμοστεί μερικώς: «Θεωρώ πως η βιωματική μάθηση στα ΔΙΕΚ μπορεί να εφαρμοστεί μερικώς και όχι ολοκληρωτικά.» (Σ6), και ένα άτομο (N=1) ότι αυτό μπορεί να γίνει χωρίς υλικοτεχνική υποστήριξη, λόγω σοβαρών ελλείψεων στα ΔΙΕΚ: «Μπορούν να εφαρμοσθούν όσες δεν απαιτούν υλικοτεχνική υποστήριξη, λόγω σοβαρών ελλείψεων σε υλικά που παρατηρείται στα ΔΙΕΚ.» (Σ9).

Αναλύοντας το 4^ο θέμα «Δεν γνωρίζω καλά» ένας εκπαιδευτής (N=1) απάντησε θετικά, προσθέτοντας όμως ότι θα ήθελε περισσότερη εμπάθунση: «Ναι μπορεί να εφαρμοστεί αλλά θα πρέπει να εμβαθύνω περισσότερο στην έννοιά της για να αντιληφθώ πως θα μπορούσε να συμβεί αυτό.» (Σ10).

7.4.4^{ος} Θεματικός άξονας

Ο Πίνακας 6 παρουσιάζει τα αποτελέσματα για τον 4^ο θεματικό άξονα «Προσδιορισμός της έννοιας και του ρόλου των επιμορφωτικών προγραμμάτων».

Πίνακας 6: Αποτελέσματα 4^{ου} θεματικού άξονα «Προσδιορισμός της έννοιας και του ρόλου των επιμορφωτικών προγραμμάτων»

«4^{ος} θεματικός άξονας Προσδιορισμός της έννοιας και του ρόλου των επιμορφωτικών προγραμμάτων»		
1) Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων; Αν ναι, γιατί;		
Θέματα	Κατηγορίες	N
Ναι	Προσφέρουν γνώση και τεχνογνωσία/ συμβαδίζοντας με τις αλλαγές (1,8,9,11,12)	5
	Διευρύνουν τους ορίζοντες/το πνευματικό επίπεδο/τις εκπαιδευτικές μεθόδους (2,4,8,10,11)	5
Ναι, συγκεκριμένα	Συμβάλλουν, χωρίς να θεωρούνται πανάκεια (3)	1
	Για επικαιροποίηση των γνώσεων και εξειδίκευση όπου χρειάζεται (5)	1
	Χρειάζεται εμπειρία στον συντονισμό καταιγισμού ιδεών ή παιχνιδιού ρόλων (7)	1
Όχι	Εξαιτίας του λόγου δημιουργίας και του τρόπου διεξαγωγής τους (6)	1
2) Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν; Αν ναι, ποιο ήταν;		
Θέματα	Κατηγορίες	N
Ναι	Εκπαίδευσης ενηλίκων (1,2,3,4,5,7,9,11,12)	9
	Μουσικοθεραπείας, βοτανοθεραπείας (2)	1
	Επαγγελματικής κατάρτισης (3,4,5,7)	4
	Μαθητείας, ειδικής αγωγής, τουριστικών (5)	1
	Δεξιότητων και εκπαιδευτικών τεχνικών σε ΙΝΕ ΓΣΕΕ και ΑΠΘ (8)	1
	Μέθοδοι της Μετασχηματίζουσας μάθησης, διοίκηση πολιτισμικών μονάδων, δημόσια διοίκηση (9)	1
Όχι	Όχι έως τώρα (6,10)	2
3) Σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;		
Θέματα	Κατηγορίες	N
Εκπαιδευτικά θέματα	Εκμάθηση και χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση και τη δημιουργία μια μεγαλύτερης eclass σε εξ αποστάσεως εκπαίδευση (2)	1
	Ηλεκτρονική επικοινωνία με βιοματική συνεισφορά (3)	1
	Ειδική αγωγή και/ή ψυχολογία (4,5)	2
	Ανάπτυξη δεξιοτήτων των εκπαιδευτών (7)	1
	Βιοματική διδασκαλία (8)	1
	Μουσειοπαιδαγωγική (9)	1
	Εκπαίδευση ενηλίκων (10,12)	2
Λοιπά θέματα	Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού (1)	1
	Κοινωνική Υγιεινή (6)	1
	Ασφάλεια Δικτύων (11)	1

*Στις παρενθέσεις οι συνεντευξιαζόμενοι, N: συχνότητα

➤ Στην ερώτηση «**Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων;**

Αν ναι, γιατί;» δημιουργήθηκαν 3 θέματα: Ναι, Ναι, συγκεκριμένα, Όχι.

Αναλύοντας το 1^ο θέμα «Ναι», στις κατηγορίες του, αρκετοί εκπαιδευτικοί (N=5) απάντησαν θετικά λέγοντας ότι τα προγράμματα αυτά προσφέρουν γνώση και τεχνογνωσία/ συμβαδίζοντας με τις αλλαγές: «*Απολύτως απαραίτητα τα επιμορφωτικά*

προγράμματα γιατί είναι εξειδικευμένα και προσφέρουν γνώση και τεχνογνωσία ταυτόχρονα!» (Σ1) και επίσης πέντε άτομα (N=5) ότι διευρύνουν τους ορίζοντες/ το πνευματικό επίπεδο/ τις εκπαιδευτικές μεθόδους: «Ναι. Θεωρώ πως οτιδήποτε μετά το πέρας των βασικών σπουδών, μας διευρύνει τους ορίζοντες.» (Σ2).

Αναλύοντας το 2^ο θέμα «Ναι, συγκεκριμένα», ένα άτομο (N=1) ανέφερε πως τα εν λόγω προγράμματα συμβάλλουν, χωρίς να θεωρούνται πανάκεια: «Συμβάλλουν ασφαλώς χωρίς να θεωρούνται πανάκεια.» (Σ3), ένα άτομο (N=1) για επικαιροποίηση των γνώσεων και εξειδίκευση όπου χρειάζεται: «Ναι. Για επικαιροποίηση των γνώσεων και εξειδίκευση όπου χρειάζεται.» (Σ5) και ένα άτομο (N=1) ότι χρειάζεται εμπειρία στον συντονισμό καταγισμού ιδεών ή παιχνιδιού ρόλων: «Ναι, πολύ θετική διότι το να συντονίσεις σωστά έναν καταγισμό ιδεών ή ένα παιχνίδι ρόλων λαμβάνοντας υπόψη της αντιδράσεις των καταρτιζόμενων απαιτεί να έχεις εμπειρία ή να το έχεις διδαχθεί.» (Σ7).

Αναλύοντας το 3^ο θέμα «Όχι» ένας εκπαιδευτής (N=1) απάντησε αρνητικά εξαιτίας του λόγου δημιουργίας και του τρόπου διεξαγωγής των προγραμμάτων: «Όχι, δεν θεωρώ θετική την ύπαρξή τους και αυτό οφείλονται στους λόγους για τους οποίους πιστεύω πως δημιουργούνται αλλά και στον τρόπο με τον οποίο διεξάγονται.» (Σ6).

➤ Στην ερώτηση «**Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν; Αν ναι, ποιο ήταν;**» δημιουργήθηκαν 2 θέματα: Ναι και Όχι.

Αναλύοντας το 1^ο θέμα «Ναι» στις κατηγορίες του, οι περισσότεροι εκπαιδευτές (N=9) έχουν συμμετάσχει σε επιμορφωτικό πρόγραμμα εκπαίδευσης ενηλίκων: «Πάρα πολλά τα σεμινάρια που συμμετείχα στο παρελθόν με τελευταίο την εκπαίδευση ενηλίκων!» (Σ1) και αρκετά άτομα (N=4) σε πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης: «Ναι. Σε προγράμματα ... Επαγγελματικής κατάρτισης, ...» (Σ5). Ακόμα, ένα άτομο

(N=1) ανέφερε προγράμματα μουσικοθεραπείας, βοτανοθεραπείας: «Έχω συμμετάσχει σε πολλά επιμορφωτικά προγράμματα και μεταξύ αυτών για ..., τη μουσικοθεραπεία, τη βοτανοθεραπεία κ.ά.» (Σ2), ένα άτομο (N=1) προγράμματα μαθητείας, ειδικής αγωγής, τουριστικών: «Ναι. Σε προγράμματα ...μαθητείας, ειδική αγωγή, τουριστικών κ.α.» (Σ5), ένα (N=1) πρόγραμμα δεξιοτήτων και εκπαιδευτικών τεχνικών σε ΙΝΕ ΓΣΕΕ και ΑΠΘ: «Ναι έχω συμμετάσχει σε Επιμορφωτικό πρόγραμμα δεξιοτήτων και εκπαιδευτικών τεχνικών σε ΙΝΕ ΓΣΕΕ και ΑΠΘ.» (Σ8) και ένα άτομο (N=1) αναφέρθηκε σε μεθόδους της Μετασχηματίζουσας μάθησης, διοίκηση πολιτισμικών μονάδων, δημόσια διοίκηση: «...Μέθοδοι της Μετασχηματίζουσας μάθησης στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης (Παν. Αιγαίου), διοίκηση πολιτισμικών μονάδων (ΕΚΠΑ), και άλλα σχετικά με δημόσια διοίκηση.» (Σ9).

Αναλύοντας το 2^ο θέμα «Όχι» δύο εκπαιδευτές (N=2) δήλωσαν πως δεν έχουν συμμετέχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως τώρα: «Όχι, δεν έχω συμμετάσχει έως τώρα σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα.» (Σ10).

➤ Στην ερώτηση «Σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;» δημιουργήθηκαν 2 θέματα: Εκπαιδευτικά θέματα και Λοιπά θέματα.

Αναλύοντας το 1^ο θέμα «Εκπαιδευτικά θέματα», στις κατηγορίες του, δύο εκπαιδευτές (N=2) ανέφεραν την Ειδική αγωγή και/ή ψυχολογία: «Ειδική αγωγή και ψυχολογία.» (Σ5), δύο άτομα (N=2) την εκπαίδευση ενηλίκων: «Σημαντικό για μένα θα ήταν να συμμετέχω σε επιμορφωτικό πρόγραμμα για την εκπαίδευση ενηλίκων.» (Σ10), ένα άτομο (N=1) την ανάπτυξη δεξιοτήτων των εκπαιδευτών: «Θα επιθυμούσα να εστιάσω στην ανάπτυξη δεξιοτήτων των εκπαιδευτών με μέσα και τρόπους που μπορεί να παρέχει το περιβάλλον εργασίας τους.» (Σ7) και ένα άτομο (N=1) τη βιωματική διδασκαλία: «Θα ήθελα να εστιάσω στη βιωματική διδασκαλία.» (Σ8). Επιπλέον, ένας

εκπαιδευτής (N=1) δήλωσε την ηλεκτρονική επικοινωνία με βιωματική συνεισφορά: «Στην ηλεκτρονική επικοινωνία με όρους βιωματικής συνεισφοράς.» (Σ3), ένα άτομο (N=1) την εκμάθηση και χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση και τη δημιουργία μια μεγαλύτερης eclass σε εξ αποστάσεως εκπαίδευση: «Θα ήθελα να εστιάσω στην εκμάθηση και χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, να αποκτήσω τις γνώσεις για τη δημιουργία μια μεγαλύτερης eclass σε συνθήκες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης που να υπάρχει σύγχρονη δυνατότητα από τους σπουδαστές να χρησιμοποιούν τα εργαλεία τους ακόμα και εξ αποστάσεως» (Σ7) και ένα (N=1) την Μουσειοπαιδαγωγική: «Θα ήθελα να εστιάσω στην Μουσειοπαιδαγωγική.» (Σ9)

Αναλύοντας το 2^ο θέμα «Λοιπά θέματα» ένας εκπαιδευτής (N=1) ανέφερε τη διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού: «Ένα από τα προγράμματα επιμόρφωσης που θα με ενδιέφερε μελλοντικά είναι η διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού!» (Σ1), ένας (N=1) την Κοινωνική Υγιεινή: «Σε περίπτωση που στο μέλλον λάμβανα μέρος σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα, θα ήθελα να εστιάζει αυτό στον τομέα της Κοινωνικής Υγιεινής.» (Σ6) και ένας (N=1) την Ασφάλεια Δικτύων: «Προσωπικά θα ήθελα στο μέλλον να εστιάσω στην Ασφάλεια Δικτύων.» (Σ11).

8. ΚΕΦΑΛΑΙΟ:ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

8.1.Συζήτηση

Στην έρευνα συμμετείχαν 12 εκπαιδευτές ενηλίκων στα ΔΙΕΚ Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής, ισόποσα κατανεμημένοι ως προς το φύλο, ηλικίας κυρίως 42-49 ετών. Οι μισοί συνεντευξιαζόμενοι δήλωσαν πως διδάσκουν στο ΔΙΕΚ της Τριανδρίας και 2 εκπαιδευτικοί στο ΔΙΕΚ Θέρμης. Όσον αφορά το επίπεδο σπουδών τους, οι μισοί είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού, ενώ στη συντριπτική τους πλειοψηφία έχουν διδακτική εμπειρία έως και 10 χρόνια.

Πρόκειται για εκπαιδευτικούς με ειδικότητες στη διοίκηση επιχειρήσεων, την αισθητική-ποδολογία-μακιγιάζ, την αρχιτεκτονική, την εκπαίδευση κομμωτικής τέχνης, τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, την υγιεινολογία, την ειδικότητα του μηχανολόγου μηχανικού, του ιατροδικαστή-διδάσκοντα στοιχείων νευρολογίας (βοηθού φυσικοθεραπείας), του μουσειολόγου, του φυσικοθεραπευτή και στην οικονομία.

Στο 1^ο ερευνητικό ερώτημα μελετήθηκε ο τρόπος με τον οποίο οι εκπαιδευτές αποσαφηνίζουν το έργο του εκπαιδευτή ενηλίκων στα ΔΙΕΚ. Αρχικά, τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων ανέδειξαν ότι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ είναι κυρίως επιμορφωτικός, με τη συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων να τον προσδιορίζει στα πλαίσια της παροχής κατάρτισης, καθώς επίσης και μετάδοσης γνώσης και εμπειρίας στους σπουδαστές.

Πέραν όμως του διδακτικού ρόλου, θεωρείται ότι ο εκπαιδευτής μπορεί να επιτελέσει επιπλέον έναν συμβουλευτικό ρόλο, για την ακρίβεια το ρόλο του συμβούλου και του καθοδηγητή σε επαγγελματικό και προσωπικό επίπεδο, να είναι

διαλλακτικός και συζητήσιμος, και να αποτελεί πηγή έμπνευσης για τους εκπαιδευόμενους του.

Η αμφιθυμία των λειτουργιών που πρέπει να αναλάβει ο δάσκαλος τόσο στην τάξη όσο και σε εικονικούς χώρους, δημιουργεί τους όρους ρόλων, καθώς ο δάσκαλος δεν εκτελεί πλέον συγκεκριμένες λειτουργίες, αλλά ενεργεί επίσης σε συνδυασμό με άλλους επαγγελματίες και διαφοροποιεί την παιδαγωγική του εργασία. Ο δάσκαλος δεν είναι πομπός, είναι διαμεσολαβητής. Ο δάσκαλος δεν έχει πλέον τις απαντήσεις, αλλά βοηθά τους μαθητές να τις χτίσουν, συγκρίνοντάς τις με διαφορετικές πηγές γνώσης. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός ρόλος θα κάνει ρητή αναφορά στο σύνολο των χαρακτηριστικών και χαρακτηριστικών που περιγράφουν το έργο που εκτελείται στο εκπαιδευτικό σενάριο, που περιλαμβάνει τις επαγγελματικές, κοινωνικές και πολιτιστικές του δράσεις (González et al, 2011).

Σύμφωνα με τις απόψεις των ερωτηθέντων, τα βασικά προσόντα και δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ διακρίθηκαν κατά μεγαλύτερη έμφαση σε γνωστικά, τα οποία αφορούν την εκπαίδευση, την επιμόρφωση, την επαγγελματική και εκπαιδευτική εμπειρία. Βαρύτητα επίσης δόθηκε και στα παιδαγωγικά προσόντα, ακριβέστερα στην μεταδοτικότητα, την ευελιξία προσαρμογής σε κάθε συνθήκη, τη μη επιβολή παρωχημένων γνώσεων και δεξιοτήτων και την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτή. Τέλος, σημαντικά φάνηκε να είναι τα προσόντα και οι δεξιότητες κοινωνικής φύσεως, δηλαδή ο εκπαιδευτής να είναι κοινωνικός με ομαδικό πνεύμα, επικοινωνιακός, να τρέφει αγάπη για το επάγγελμά του και να διαθέτει ταλέντο, ενσυναίσθηση και κατανόηση.

Σύμφωνα με προηγούμενες έρευνες, η ποιότητα των εκπαιδευτικών είναι ένας σημαντικός παράγοντας για τον καθορισμό των επιτευγμάτων του μαθητή, ακόμα και

μετά τον συνυπολογισμό της προηγούμενης μάθησης των μαθητών και των οικογενειών χαρακτηριστικών και του περιβάλλοντος. Οι συνιστώσες της ποιότητας των εκπαιδευτικών συνήθως περιλαμβάνουν παράγοντες όπως το μέγεθος της τάξης, η πιστοποίηση, ο τύπος προσόντων, τα πτυχία που αποκτήθηκαν ή τα χρόνια εμπειρίας. Ένας άλλος, λιγότερο μελετημένος, δείκτης της ποιότητας του δασκάλου είναι η παιδαγωγική γνώση των εκπαιδευτικών. Η παιδαγωγική γνώση αναφέρεται στην εξειδικευμένη γνώση των εκπαιδευτικών για τη δημιουργία αποτελεσματικών περιβαλλόντων διδασκαλίας και μάθησης για όλους τους μαθητές. Αρκετές μελέτες επικεντρώθηκαν στην παιδαγωγική βάση γνώσεων των εκπαιδευτικών και στη δυναμική της γνώσης στο εκπαιδευτικό επάγγελμα, για να μπορέσουν να εξετάσουν τις συνέπειές τους στην εκπαιδευτική διαδικασία (μέσω της ενσυναίσθησης και της προσέγγισης) και να αντλήσουν τεκμηριωμένες προτάσεις για εκπαιδευτική πολιτική (Guerriero, 2017).

Στο 2^ο ερευνητικό ερώτημα μελετήθηκαν οι απόψεις των ερωτηθέντων για τον τρόπο με τον οποίο αξιοποιούνται οι ενεργητικές εκπαιδευτικές τεχνικές στη διδασκαλία στην μεταδευτεροβάθμια τεχνική και τεχνολογική εκπαίδευση. Όλοι οι συμμετέχοντες ανέφεραν πως χρησιμοποιούν συμμετοχικές τεχνικές, έμμεσα ή άμεσα. Συγκεκριμένα, έμμεσα χρησιμοποιείται κατά κόρον η δημιουργία ομάδων, ομαδικών εργασιών και δραστηριοτήτων, ενώ άμεσα τα παιχνίδια ρόλων, η επίδειξη και ο καταγισμός ιδεών.

Οι συμμετοχικές τεχνικές θεωρήθηκαν πως είναι αρκετά έως πολύ σημαντικές. Αναφέρθηκαν ορισμένα οφέλη όπως το ότι προκύπτει καλύτερο αποτέλεσμα, διευκολύνεται η επαγγελματική κατάρτιση και μετέπειτα αποκατάσταση των σπουδαστών, προάγεται η ενεργητική συμμετοχή τους, παρακινείται το ενδιαφέρον

τους και οι καταρτιζόμενοι μαθαίνουν να αντιμετωπίζουν κριτικά τις πραγματικές καταστάσεις που θα συναντήσουν μετά την αποφοίτησή τους.

Έπειτα, διαπιστώθηκε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει θετικά την απόδοσή τους. Τα επιχειρήματα που προέβησαν οι εκπαιδευτές σχετικά με αυτή τη θέση είναι πως οι σπουδαστές δουλεύουν σε πραγματικές συνθήκες και περιβάλλον εργασίας, ενεργοποιούνται, λαμβάνουν ερεθίσματα για αυτοβελτίωση, επιζητούν τη συνεργασία με άλλους και βοηθούνται στην επίτευξη των μαθησιακών τους στόχων.

Στην έρευνα των Rawis και Kaligis (2017), οι συμμετοχικές τεχνικές αναφέρονται ως παράγοντες επιτυχίας τόσο των μαθητών, όσο και ολόκληρου του σχολείου. Σε περίπου εκατό σχολεία, ένας από τους παράγοντες που θα μπορούσαν οι ερευνητές να εξηγήσουν ως πρωταρχικός για την εμφάνιση ενός καλού σχολείου, είναι μια συμμετοχική λήψη αποφάσεων. Στη μελέτη διαπίστωσαν ότι γενικά οι εκπαιδευτικοί έχουν θετική άποψη για τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Η μελέτη διαπίστωσε επίσης ότι εμπλέκονται οι εκπαιδευτικοί στη διαμόρφωση της πραγματικής τάξης, ορίζοντας τις μεθόδους και τις τεχνικές της μάθησης και βρίσκονται πάντα σε αναζήτηση μεμονωμένων μαθητών για την αντιμετώπιση προβλημάτων. Εκτός από την πραγματική δέσμευση, βρήκαν επίσης ότι απαιτείται προσωπική συμμετοχή. Από τα αποτελέσματα της μελέτης, διαπιστώνεται ότι οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν πάντα στις αποφάσεις σχετικά με τη διαμόρφωση της πολιτικής πειθαρχίας στην τάξη, τις μεθόδους και τις τεχνικές της μάθησης και την επιλογή των βιβλίων (Rawis & Kaligis, 2017).

Στο 3^ο ερευνητικό ερώτημα μελετήθηκε ο τρόπος με τον οποίο οι ερωτηθέντες προσδιορίζουν την έννοια της βιωματικής μάθησης και την πρακτική εφαρμογή αυτής.

Η μεγάλη πλειοψηφία των εκπαιδευτών απάντησε πως γνωρίζει μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση, οι οποίες αφορούν κυρίως το παιχνίδι ρόλων, την προσομοίωση και την αφήγηση, συνέντευξη.

Σχεδόν όλοι οι ερωτηθέντες είναι βέβαιοι ως προς τα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης. Ανέφεραν πως καλύπτονται πεδία που δεν προσεγγίζονται με παραδοσιακές μεθόδους, αναπτύσσεται η κριτική σκέψη, καλλιεργείται η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων και επίτευξης και δίνεται αφορμή για διάλογο, αυτοκριτική και προβληματισμό.

Ακόμη, οι συνεντευξιαζόμενοι εξέφρασαν την άποψη πως η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο τον ΔΙΕΚ με υποδομές, δηλαδή με δημιουργία κατάλληλων εργαστηριακών χώρων και εξοπλισμού ή ποιοτική αναβάθμιση αυτών και με επιμόρφωση εκπαιδευτικών ή επιλογή καθηγητών με γνώσεις εκπαίδευσης ενηλίκων.

Σε πρόσφατη συστηματική ανασκόπηση που έγινε αναφορικά στη βιωματική μάθηση, τα αποτελέσματα συμφωνούν με τα παραπάνω συμπεράσματα. Συγκεκριμένα, η ανάλυση 60 δημοσιευμένων άρθρων έδειξε ότι στη βιωματική μάθηση, οι μαθητές εμπλέκονται, συμμετέχουν ενεργά, συμμετέχουν στη μαθησιακή διαδικασία. Η συμμετοχή των μαθητών είναι κεντρική, όπου η μάθηση μέσω πράξεων (παιχνιδιού, ανταλλαγής ρόλων, προσομοίωσης κτλ) είναι μια ιδρυτική ιδέα. Οι μαθητές τοποθετούνται σωματικά, συχνά σε συνεργασία με άλλους, σε πλούσια εμπειρία μάθησης με βάση τα συμφραζόμενα περιβάλλοντα, που αντιπροσωπεύουν την παρούσα στιγμή. Η διαδικασία της βιωματικής μάθησης μπορεί να απαιτήσει μια σημαντική κατάθεση σε χρόνο και προσπάθεια. Αναφέρεται σε δύο διαστάσεις, το πλάτος και το βάθος, που παρέχουν μοναδικά οφέλη: το βάθος (χρόνος που επενδύεται)

είναι ίσως σημαντικό για τη σκέψη υψηλότερης τάξης. Ενώ, το εύρος (διαφορετικοί τύποι εμπειριών) είναι απαραίτητο για την προώθηση δεξιοτήτων όπως η κοινωνική επάρκεια (Morris, 2019).

Στο 4^ο ερευνητικό ερώτημα μελετήθηκε η σημασία των επιμορφωτικών προγραμμάτων, η συμβολή τους στη διδακτική πράξη και οι ευεργετικές τους συνέπειες στη μελλοντική πορεία του εκπαιδευτή ενηλίκων. Αρχικά, παρατηρήθηκε πως οι περισσότεροι εκπαιδευτές θεωρούν σαφώς θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων, διότι προσφέρουν γνώση και τεχνογνωσία, συμβαδίζοντας με τις αλλαγές και διευρύνουν τους ορίζοντες, το πνευματικό τους επίπεδο και τις εκπαιδευτικές μεθόδους τους.

Σύμφωνα με έρευνα στην Νέα Ζηλανδία, η ανάγκη για εκπαίδευση των δασκάλων στη βιωματική μάθηση, τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε επίπεδο επιμόρφωσης, οδηγεί στην οικοδόμηση επαγγελματιών εκπαιδευτικών που καταλαβαίνουν τις ευθύνες τους και αναγνωρίζουν τον εκπαιδευτικό χαρακτήρα πολλών πτυχών της εκπαίδευσης, η οποία δεν περιορίζεται στους τοίχους της τάξης. Ειδικά για εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων που σχετίζονται με το φυσικό περιβάλλον, προτείνεται η διαμόρφωση ειδικών «στρατοπέδων» εκπαίδευσης και βιωματικής εμπειρίας για τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς (Legge & Smith, 2014).

Εύλογα οι πιο πολλοί ερωτηθέντες έχουν συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν, με αυτά της εκπαίδευσης ενηλίκων και της επαγγελματικής κατάρτισης να υπερτερούν στις απαντήσεις.

Τέλος, σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, οι εκπαιδευτές φάνηκε να θέλουν να εστιάσουν σε εκπαιδευτικά κυρίως θέματα. Μεμονωμένα προσδιορίστηκαν οι τομείς της εκμάθησης και χρήσης νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση και τη

δημιουργία μια μεγαλύτερης eclass σε εξ αποστάσεως εκπαίδευση, της ηλεκτρονικής επικοινωνίας με βιωματική συνεισφορά, της ειδικής αγωγής και ψυχολογίας, της ανάπτυξης δεξιοτήτων των εκπαιδευτών, της βιωματικής διδασκαλίας, της μουσειοπαιδαγωγικής και της εκπαίδευσης ενηλίκων.

Δυστυχώς, στη σημερινή Ελληνική πραγματικότητα, εντοπίζονται ακόμα ελλείψεις στην εκπαίδευση νέων τεχνολογιών, οι οποίες είναι επιτακτική ανάγκη να ενσωματωθούν στην διαδικασία μάθησης, καθώς και η σύνδεση αυτών των τεχνολογιών με τη βιωματική μάθηση (πχ εικονική πραγματικότητα) (Καπανιάρης, 2020).

8.2.Επίλογος

Σε ένα ευνομούμενο κράτος που διέπεται απ τις αρχές της Δημοκρατίας θα υπάρχει έντονη η παρουσία των αρχών και των επιτευγμάτων της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Η ιστορική αυτή συνέχεια βρίσκει αποτύπωση στην εξέλιξη των Γραμμάτων και των Τεχνών σύμφωνα με την Κυρία Ελένη – Γλύκατζη Αρβελέρ.

Σύμφωνα με τον Καθηγητή Διεθνούς Δικαίου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Εμμανουήλ Ρούκουνα, (σελ. 46 και 47, Τεύχος Πρώτο, Σχέσεις διεθνούς και εσωτερικού δικαίου, Τρόποι παραγωγής του διεθνούς δικαίου, Β΄ Έκδοση, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤ.Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ), συνήθως χρησιμοποιείται η τυποποιημένη έννοια «κυρίαρχο κράτος». Ιστορικά ο όρος «κυρίαρχος» αποδίδει μία πραγματικότητα που εμφανίσθηκε κατά την Αναγέννηση με τη δημιουργία ακριβώς του σύγχρονου κράτους. Εκφράζει όμως στη γένεσή του την Υπεροχή που είχε ο Ηγεμόνας πάνω στα άτομα τα υπαγόμενα σε αυτόν. Ήταν μια διάκριση που αναφερόταν σε εκείνον που κυβερνά και τον διέκρινε από τα άλλα πρόσωπα που κυβερνούνται. Γι' αυτό, αν τη δούμε από οπτικό πεδίο της εξελίξεως της πολιτικής διαρθρώσεως στον

κόσμο, τότε θα διαπιστώσουμε πώς δεν εκφράζει σήμερα την παλιά αναγκαιότητα, γιατί στις δημοκρατικές κοινωνίες υπάρχει συμμετοχή του λαού στην ανάδειξη και έλεγχος εκείνων που ασκούν τη διακυβέρνηση. Αλλά όταν εμφανίστηκε το σύγχρονο κράτος, πριν τέσσερεις αιώνες και δημιουργήθηκε η σχετική ορολογία από τους διανοήτες της εποχής, ήταν ασύλληπτο να μιλά κανείς για κράτος χωρίς κυρίαρχο ηγεμόνα. Η έννοια της κυριαρχίας, που μπορεί να εξηγηθεί από τη σκοπιά της εσωτερικής δομήσεως της πολιτικής εξουσίας, αναπτύχθηκε λοιπόν για ορισμένο σκοπό που δεν αφορούσε τις διακρατικές σχέσεις.

Εξάλλου, η έννοια κυρίαρχο κράτος ήταν απαραίτητη κατά την Αναγέννηση όταν με τις αναρίθμητες αντιθέσεις και τις δεκάδες εδαφικά ερείσματα ο Ηγεμόνας αναγκάστηκε να επικαλεσθεί την κυριαρχία του πάνω στο συνοθύλευμα των δυνάμεων που εξουσίαζε για να αποτρέψει τον κατακερματισμό του κράτους. Η κυριαρχία ήταν στοιχείο της πάλης της σύγχρονης - τότε- εξουσίας ενάντια στη μεσαιωνική πυραμίδα της εξουσίας που εκφραζόταν από τον Αυτοκράτορα και τον Πάπα, δυνάμεις που όπως ξέρουμε, κατέρρευσαν κατά την Αναγέννηση. Η γαλλική επανάσταση (1789) μετακίνησε το φορέα της εξουσίας: αντί να είναι ο ηγεμόνας κυρίαρχος, κυρίαρχος είναι τώρα ο λαός.

Από την άλλη πλευρά, όπως αυτή αναλύεται με βάση ιστορικούς όρους, υποστηρίζεται η συγκριτική ιστορική θεώρηση και αντιπαραβολή των πολιτικών καθώς και συνταγματικών θεσμών. Σχετικά με τη συγκριτική θεώρηση και αντιπαραβολή των πολιτικών και συνταγματικών θεσμών στην ιστορική τους πορεία είναι ασφαλώς χρήσιμη για μια πληρέστερη κριτική αποτίμηση, καθώς είναι αυτή που μας προσφέρει το ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο προκειμένου να γίνει γόνιμη αναγωγή και σύγκριση και κατ' αυτό τον τρόπο να εντοπιστεί η συγκεκριμένη μεταφύτευση καθώς και μίμηση ξένων προτύπων.

Ως προς την άποψη αυτή, υπάρχει ενεργός αντίλογος, καθώς ελλοχεύει ο κίνδυνος να εκληφθεί ως ιδεατό – εξιδανικευμένο “μοντέλο” κάποιο από τα υπό εξέταση θεσμικά συστήματα, όπως αυτό της Μεγάλης Βρετανίας, η οποία θεωρείται ως «η κοιτίδα του κοινοβουλευτικού πολιτισμού» και κατ’ επέκταση να θεωρηθούν και ως μη φυσιολογικές ή ως «παθολογικές» και όλες οι «παρεκκλίσεις» ή αποκλίσεις π.χ. των ελληνικών κοινοβουλευτικών θεσμών χωρίς την απαίτηση αξιολόγησης των διάφορων ιστορικών δυνατοτήτων καθώς και της κοινωνικής πραγματικότητας. Αυτό σε συμβαίνει όταν πρόκειται να αναλυθούν ιστορικά μεγέθη μη επιδεχόμενα σύγκρισης ή αναγωγής. Αυτή η άποψη δείχνει επικίνδυνη ως αντιδημοκρατική παρόλα αυτά θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη.

Σύμφωνα με το βιβλίο της Νομικής Σχολής Θεσσαλονίκης σχετικά με το νομοθετικό έργο του Ελ. Βενιζέλου και τις εκλογές της 11.3.1912 αναφέρεται ότι το νέο Σύνταγμα 1864/1911 αποτέλεσε «ευεργετικόνπλαίσιον διά την ανάπτυξιν της νέας νομοθεσίας κατά την άποψη του Αλεξάνδρου Σβώλου. Προτού διαλυθεί η Β΄ Διπλή Αναθεωρητική Βουλή (δηλ. μέχρι τις 20.12.1911) ψηφίστηκε μια σειρά «οργανικών» νόμων (που μαζί με τα νομοθετήματα της Βουλής της ενδεκάτης, του μηνός Μαρτίου, του έτους 1912 οι οποίοι εμπέδωσαν την ασφάλεια στις συναλλαγές, προώθησαν τη λύση του αγροτικού ζητήματος μέσω της αποκατάστασης μεγάλου αριθμού ακτημόνων στην περιοχή της Θεσσαλίας και έτσι δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για την εξυγίανση και την Αναδιοργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης καθώς και τον εκσυγχρονισμό των Ενόπλων Δυνάμεων και της Εκπαίδευσης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Βοσνιάδου, Σ., Σελίμης, Σ., &Κουκουτσάκης, Α. (Eds.). (2006). *Σχεδιάζοντας περιβάλλοντα μάθησης υποστηριζόμενα από τις σύγχρονες τεχνολογίες. Gutenberg.*
- Ιωσηφίδης, Θ.(2003). *Εισαγωγή στην ανάλυση δεδομένων ποιοτικής κοινωνικής έρευνας.* Μυτιλήνη.
- Καραβάκου, Β. (Ed.). (2018). *Η φιλοσοφία ως διάσταση και προοπτική στη δια βίου μάθηση.* Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.
- Καραβάκου, Β. & Παπαδήμα, Γ. (2018). *Γνώθι σαυτόν: Η σημασία της προσωπικής εκαιδευτικής φιλοσοφίας στη δια βίου μάθηση.* Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.
- Καψάλης, Α. Γ., & Βρεττός, Γ. Ε. (2002). *Μικροδιδασκαλία και άσκηση διδακτικών δεξιοτήτων.* Ατραπός.
- Καψάλης, Α. Γ. & Νημά, Ε. Α. (2008). *Σύγχρονη διδακτική (2η έκδ).* Αφοί Κυριακίδη.
- Καψάλης, Α. Γ., &Παπασταμάτης, Α. Ι. (2000). *Εκπαίδευση ενηλίκων.* χ.ό.
- Κόκκος, Α. (1998). *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση.* Β' Τόμος (ΕΑΠ).
- Κόκκος, Α. (1999). *Οι εκπαιδευτικές τεχνικές. Στο Βαϊκούση, Δ. κ. ά., Εκπαίδευση Ενηλίκων.* Εκπαιδευτικές μέθοδοι-Ομάδα εκπαιδευομένων. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Τόμος Δ, 13–86.

- Καπανιάρης, Α. (2020). Youtubelive και βίντεο μαθήματα. *Επιμορφώνοντας εκπαιδευτικούς για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στις ειδικές συνθήκες του Covid-19*. Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και Σχολική Πραγματικότητα. Επιστημονική Τηλε-δημερίδα 15-26/04/2020 (σ. 43). ΠΕΚΕΣ Δυτικής Ελλάδας.
- Κόκκος, Αλέξης. (1999). *Το πεδίο, οι αρχές μάθησης, οι συντελεστές*. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Κόκκος, Αλέξης. (2005). *Εκπαίδευση ενηλίκων: Ανιχνεύοντας το πεδίο* (1η έκδ). Μεταίχμιο.
- Κόκκος, Αλέξης, & Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Eds.). (1999). *Εκπαιδευτικές μέθοδοι, ομάδα εκπαιδευομένων*. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Κουλουμπαρίτση, Α. Χ. (2011). *Αναλυτικό πρόγραμμα και διδακτικός σχεδιασμός: Αλεξάνδρα Χ. Κουλουμπαρίτση*. Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Λογοθέτης, Μ. (1982). *TourismPolicy*. Παπαζήση.
- Μακρή-Μπότσαρη, Ε. (2001). *Αυτοαντίληψη και αυτοεκτίμηση: Μοντέλα, ανάπτυξη, λειτουργικός ρόλος και αξιολόγηση*. Ελληνικά Γράμματα.
- Ματσαγγούρας, Η. Γ. (1998). *Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας* (1η έκδ). Gutenberg.
- Παρασκευόπουλος, Ι.Ν. (1993). *Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας*. Τόμος Α', Αθήνα: (αυτοέκδοση).
- Τσιμπουκλή, Α., & Φίλιπς, Ν. (2010). *Εκπαίδευση εκπαιδευτών ενηλίκων*. Αθήνα: Ι.Δ.ΕΚ.Ε

Jáques. D. (2001), *Μάθηση σε Ομάδες: Εγχειρίδιο για Όσους Συντονίζουν Ομάδες Ενηλίκων Εκπαιδευόμενων*, Εκδ. Μεταίχμιο. Αθήνα.

Ξενόγλωσση

BriniaVasiliki, Nikitaki Angeliki, Kioulanis Spyridon, *Active Educational Technicques in Lifelong Learning Centers*, Hellenic Open University, Patra, Greece.

Braun, V. and Clarke, V., 2006. Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3, pp.77-101.

British Psychological Society. (2014). *BPS Code of Human Research Ethics* (2nd ed.). <https://www.bps.org.uk/news-and-policy/bps-code-human-research-ethics-2nd-edition-2014>.

Ciobanu, N. R. (2018). Active and participatory teaching methods. *European Journal of Education*, 1(2), 69-72.

Fives, H. & Buehl, M. (2014). Exploring differences in practicing teachers' valuing of pedagogical knowledge based on teaching ability beliefs. *Journal of Teacher Education*, 65 (5), 435-448.

González, K., Padilla, E.J., & Rincón, D.A. (2011). Roles, functions and necessary competences for teachers' assessment in learning contexts. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 29, pp. 149-157.

Guerriero, S. (2017). *Teachers' Pedagogical Knowledge: What it is and how it functions*. *OECD Library*. Available at: <https://read.oecd-ilibrary.org/education/pedagogical-knowledge-and-the-changing-nature-of-the->

[teaching-profession/teachers-pedagogical-knowledge-what-it-is-and-how-it-functions_9789264270695-6-en#page1](https://doi.org/10.1080/10494820.2019.1570279).

Kucharčíková, A., & Tokarčíková, E. (2016). USE OF PARTICIPATORY METHODS IN TEACHING AT THE UNIVERSITY. *Turkish Online Journal of Science & Technology*, 6(1).

Legge, M. F., & Smith, W. (2014). Teacher Education and Experiential Learning: A Visual Ethnography. *Australian Journal of Teacher Education*, 39(12).

Lenz Peter, McCallister Jennifer, Luks Andrew, Le Tao, Fessler Mary, (2015). *Practical Strategies for Effective Lectures*.

Morris, T.H. (2019). *Experiential learning – a systematic review and revision of Kolb’s model*. Interactive Learning Environments, DOI: 10.1080/10494820.2019.1570279.

Pant, M. (2006). Participatory training. *Learning package on participatory adult learning, documentation, and information networking (paldin): Participatory lifelong learning and information and communication technologies*, 117-138.

Rawis, J.A.M., & Kaligis, J.N. (2017). Teacher Participation in Decision-Making in High School Achievement (Case Study on SMU Negeri 1 Manado). *International Journal of Humanities and Social Science Invention*, 6(5), pp. 29-35.

Wilde, V. L., & Vainio-Mattila, A. (1996). *How to design and carry out participatory training workshops*. Food and Agriculture Organization.

Willig, C. (2014). *Introducing qualitative research in psychology*. Maidenhead: OpenUniversityPress.

Ιστότοποι

- Experiential Learning Theory: From Theory to Practice | Request PDF. (n.d). ResearchGate. Retrieved May 2, 2020, from [https://www.researchgate.net/publication/303201335 Experiential Learning Theory From Theory To Practice](https://www.researchgate.net/publication/303201335)
- Dialogue in Freire's Educational Method, in Era of Crisis. (n.d). ResearchGate. Retrieved May 8, 2020, from [https://www.researchgate.net/publication/312136301 Dialogue in Freire's Educational Method in Era of Crisis](https://www.researchgate.net/publication/312136301)
- Hospitality management education in Greece an exploratory study. (n.d). ResearchGate. Retrieved May 5, 2020, from [https://www.researchgate.net/publication/222351294 Hospitality management education in Greece An exploratory study](https://www.researchgate.net/publication/222351294)
- Public Tourism Education and Training in Greece: A Study of the Necessity for Educational Restructuring. (n.d). ResearchGate. Retrieved May 4, 2020, from [https://www.researchgate.net/publication/233622060 Public Tourism Education and Training in Greece A Study of the Necessity for Educational Restructuring](https://www.researchgate.net/publication/233622060)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ερωτηματολόγιο

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Φύλο

Άντρας

Γυναίκα

2. Ηλικία.....

3. Ειδικότητα.....

4. Επίπεδο σπουδών.....

5. Διδακτική εμπειρία.....

6. ΔΙΕΚ διδασκαλίας.....

1^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

α) Ποιος είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ;

β) Πέραν από τον διδακτικό ρόλο ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει;

γ). Ποιά θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;

2^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

α) Χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Εάν ναι με ποιους τρόπους;

β) Θεωρείτε ότι είναι σημαντικές;

γ) Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;

3^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

α) Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στην βιωματική μάθηση; Αν ναι αναφέρετε ποιους.

β) Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης;

γ) Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο των ΔΙΕΚ;

4^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

α) Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων; Αν ναι γιατί;

β) Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο από αυτά στο παρελθόν; Αν ναι ποιο ήταν;

γ) Σε μία ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;

Συνεντεύξεις

1^η

Φύλο: Γυναίκα

Ηλικία: 49

Ειδικότητα: Διοίκηση επιχειρήσεων

Επίπεδο σπουδών: Μεταπτυχιακό

Διδακτική εμπειρία (σε χρόνια): 24

(Σε ποιο ΔΙΕΚ διδάσκετε): Κιλκίς

1^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Ποιος θεωρείτε πως είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ;

Θεωρώ πως ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ είναι να προσφέρει γνώση και κατάρτιση, αλλά κυρίως να μεταφέρει την εμπειρία του στο αντικείμενο!

Πέραν του διδακτικού ρόλου, ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει;

Ο ρόλος του εκπαιδευτή πέραν του διδακτικού έργου είναι, να δώσει στους καταρτιζόμενους την πλήρη εικόνα που επικρατεί στην αγορά εργασίας!

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και οι δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;

Η εκπαίδευση, η επιμόρφωση, οι δεξιότητες σχετικά με την τεχνολογία, και φυσικά η επαγγελματική και η εκπαιδευτική εμπειρία!

2^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Εσείς χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Αν ναι, με ποιους τρόπους;

Χρησιμοποιώ συμμετοχικές τεχνικές με τη δημιουργία ομάδων, ομαδικών εργασιών!

Θεωρείτε πως οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές;

Η συμμετοχικές τεχνικές είναι πάρα πολύ σημαντικές γιατί έτσι προκύπτει καλύτερο αποτέλεσμα!

Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;

Ασφαλώς και η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων στις συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους, γιατί έχουν τη δυνατότητα έτσι να δουλεύουν σε πραγματικές συνθήκες και πραγματικό περιβάλλον εργασίας!

3^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση; Αν ναι, αναφέρετε ποιες.

Η κατανομή των ρόλων, η προσομοίωση, είναι από τις βασικές βιωματικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται!

Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης;

Ασφαλώς σε βιωματική μάθηση μόνο θετικά αποτελέσματα μπορεί να έχει

Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο των ΔΙΕΚ;

Με τη δημιουργία κατάλληλων εργαστηριακών χώρων, κατάλληλου εξοπλισμού και φυσικά με τον κατάλληλο εκπαιδευτή!

4^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων; Αν ναι, γιατί;

Απολύτως απαραίτητα τα επιμορφωτικά προγράμματα γιατί είναι εξειδικευμένα και προσφέρουν γνώση και τεχνογνωσία ταυτόχρονα!

Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν; Αν ναι, ποιο ήταν;

Πάρα πολλά τα σεμινάρια που συμμετείχα στο παρελθόν με τελευταίο την εκπαίδευση ενηλίκων!

Σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;

Ένα από τα προγράμματα επιμόρφωσης που θα με ενδιέφερε μελλοντικά είναι η διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού!

2^η

Φύλο: Γυναίκα

Ηλικία: 42

Ειδικότητα: Αισθητικός, Ποδολόγος, Μακιγιέζ

Επίπεδο σπουδών: Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας ΙΕΚ

Διδακτική εμπειρία: 6

(Σε ποιο ΔΙΕΚ διδάσκετε): Θέρμη

1^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Ποιος θεωρείτε πως είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ;

Θεωρώ πως ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ δεν είναι μόνο να μεταλαμπαδεύσει στους σπουδαστές γνώσεις και αξίες, αλλά ταυτόχρονα να συμβάλει στη δημιουργία περισσότερο ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων και να διεγείρει το ενδιαφέρον για το αντικείμενο σπουδών. Ακόμα πιστεύω πως ένας εκπαιδευτής σε ΔΙΕΚ οφείλει να παρέχει στους σπουδαστές μια πλήρη επαγγελματική κατάρτιση και να τους προετοιμάσει για τη μελλοντική τους επαγγελματική αποκατάσταση. Χρειάζεται συνεχώς να τους ενημερώνει για τις προοπτικές και τις δυνατότητες επαγγελματικής αποκατάστασης που προσφέρει το συγκεκριμένο αντικείμενο σπουδών.

Πέραν του διδακτικού ρόλου, ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει;

Σαφώς ο εκπαιδευτής δεν έχει μόνο διδακτικό ρόλο. Πρέπει ταυτόχρονα να επιτελεί τους ρόλους του συμβούλου, του καθοδηγητή, του αφυπνιστή του ενδιαφέροντος των σπουδαστών που εξασφαλίζει τη συνεχή τους εξέλιξη και συνάμα να είναι διαλλακτικός και συζητήσιμος, να ακούει τους προβληματισμούς και τις απόψεις των σπουδαστών του.

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και οι δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;

Ο εκπαιδευτής χρειάζεται σαφώς να έχει εκτεταμένες γνώσεις πάνω στο αντικείμενο το οποίο διδάσκει, αλλά και επαγγελματική και εκπαιδευτική εμπειρία. Ακόμα πρέπει να έχει μεταδοτικότητα, ευελιξία για προσαρμογή σε κάθε είδους συνθήκη του επιβληθεί από το εργασιακό του περιβάλλον, να είναι κοινωνικός, επιζητώντας ο ίδιος την επικοινωνία με τους σπουδαστές, να έχει ομαδικό πνεύμα, να μην αναλώνεται στην επιβολή παρωχημένων γνώσεων και δεξιοτήτων και τέλος πρέπει να διακατέχεται από υπερβάλλοντα ζήλο και αγάπη για το επάγγελμά του.

2^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Εσείς χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Αν ναι, με ποιους τρόπους;

Ναι χρησιμοποιώ συμμετοχικές τεχνικές. Συγχρόνως με τη μετάδοση θεωρητικών γνώσεων, προσπαθώ να χρησιμοποιώ ως τρόπο διδασκαλίας τις ομαδικές και ατομικές εργασίες επιβάλλοντας τη συμμετοχή όλων σε αυτές, να χρησιμοποιώ οπτικοακουστικά μέσα και να χρησιμοποιώ προπλάσματα για προσομοιώσεις.

Θεωρείτε πως οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές;

Ναι θεωρώ σημαντικές τις συμμετοχικές τεχνικές για την επαγγελματική κατάρτιση των σπουδαστών και τη μετέπειτα απορρόφησή τους από την αγορά εργασίας.

Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;

Έχω διαπιστώσει πως η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές τους ενεργοποιεί, οπότε επηρεάζει θετικά την απόδοσή τους.

3^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση; Αν ναι, αναφέρετε ποιες.

Όχι. Θα ήθελα να αναφέρω πως δεν θυμάμαι τον ακριβή ορισμό της βιωματικής μάθησης. Σίγουρα, όμως, προσπαθώ να ωθώ τους εκπαιδευόμενους μου να μου αναφέρουν περιστατικά από δικές τους εμπειρίες.

Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης;

Αν και δεν είμαι σίγουρη για τον ακριβή ορισμό, νομίζω πως σύμφωνα με την ιδέα που έχω για τη βιωματική μάθηση, αυτή έχει ευεργετικά αποτελέσματα.

Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο τον ΔΙΕΚ;

Με εύστοχες ερωτήσεις, εργασίες και ανταλλαγή απόψεων.

4^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων; Αν ναι, γιατί;

Ναι. Θεωρώ πως οτιδήποτε μετά το πέρας των βασικών σπουδών, μας διευρύνει τους ορίζοντες.

Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν; Αν ναι, ποιο ήταν;

Έχω συμμετάσχει σε πολλά επιμορφωτικά προγράμματα και μεταξύ αυτών για την εκπαίδευση ενηλίκων, τη μουσικοθεραπεία, τη βοτανοθεραπεία κ.ά.

Σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;

Θα ήθελα να εστιάσω στην εκμάθηση και χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, να αποκτήσω τις γνώσεις για τη δημιουργία μια μεγαλύτερης eclass σε συνθήκες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης που να υπάρχει σύγχρονη δυνατότητα από τους σπουδαστές να χρησιμοποιούν τα εργαλεία τους ακόμα και εξ αποστάσεως ή όταν δεν είναι αυτό δυνατόν να υπάρχει ένα ολόγραμμα για προσομοίωση των τεχνικών που διδάσκονται ώστε να διευκολύνεται η εκπαιδευτική διαδικασία.

3^η

Φύλο: Άντρας

Ηλικία: 42

Ειδικότητα: Αρχιτέκτων

Επίπεδο σπουδών: Μεταπτυχιακό

Διδακτική εμπειρία: 10

(Σε ποιο ΔΙΕΚ διδάσκετε): Θέρμης

1^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Ποιος θεωρείτε πως είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ;

Θεωρώ πως ο βασικός ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ είναι η στοχευμένη παροχή κατάρτισης σε ενήλικες καταρτιζόμενους.

Πέραν του διδακτικού ρόλου, ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει;

Ο εκπαιδευτής στα ΔΙΕΚ θα μπορούσε επιπλέον να συμβάλει στην κοινωνικοποίηση των σπουδαστών.

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και οι δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;

Ουσιαστική γνώση του αντικειμένου σπουδών, επικοινωνιακές αρετές, επαρκές αξιακό σύστημα

2^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Εσείς χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Αν ναι, με ποιους τρόπους;

Ναι χρησιμοποιώ στο πλαίσιο ομαδικών ασκήσεων και δραστηριοτήτων.

Θεωρείτε πως οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές;

Θεωρώ πως είναι σημαντικές έως, όμως, το σημείο που δεν υπερκαλύπτουν την ατομικότητα, τη μοναδική προσωπικότητα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε σπουδαστή.

Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;

Εξαρτάται την πρόθεση του εκπαιδευτή και των ιδίων

3^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση; Αν ναι, αναφέρετε ποιες.

Οι μέθοδοι που βασίζονται στην εκμάθηση μέσω Τέχνης

Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης;

Φυσικά. Ενίοτε καλύπτουν πεδία που δεν προσεγγίζονται με παραδοσιακές μεθόδους

Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο των ΔΙΕΚ;

Μέσω ποιοτικής αναβάθμισης των εργαστηρίων ΚΑΙ σε ανθρωπογνωστική κατεύθυνση

4^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων; Αν ναι, γιατί;

Συμβάλλουν ασφαλώς χωρίς να θεωρούνται πανάκεια

Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν; Αν ναι, ποιο ήταν;

Πολλά. Εκπαίδευσης ενηλίκων και επαγγελματικής κατάρτισης

Σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;

Στην ηλεκτρονική επικοινωνία με όρους βιωματικής συνεισφοράς

4^η

Φύλο: Γυναίκα

Ηλικία: 47

Ειδικότητα: Εκπαιδύτρια κομμωτικής τέχνης

Επίπεδο σπουδών: Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας ΙΕΚ

Διδακτική εμπειρία: 5

(Σε ποιο ΔΙΕΚ διδάσκετε): Κουφαλιών

1^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Ποιος θεωρείτε πως είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ;

Κυρίως ο ρόλος του είναι διδακτικός και επικεντρώνεται στη μετάδοση γνώσεων.

Πέραν του διδακτικού ρόλου, ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει;

Μπορεί ταυτόχρονα να ασκεί τον ρόλο του συμβούλου για θέματα εκπαιδευτικής, επαγγελματικής αλλά και προσωπικής φύσεως.

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και οι δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;

Είναι οι γνώσεις, οι εμπειρίες, οι ικανότητες αλλά και το ταλέντο.

2^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Εσείς χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Αν ναι, με ποιους τρόπους;

Ναι. Προσπαθώ εκτός από την επίδειξη τεχνικών, να οργανώνω παιχνίδια ρόλων και άσκηση των εκπαιδευόμενων σε ομάδες.

Θεωρείτε πως οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές;

Ναι γιατί προάγουν την ενεργητική συμμετοχή των σπουδαστών.

Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;

Έχω παρατηρήσει πως επηρεάζει θετικά την απόδοσή τους, δίνοντάς τους ερεθίσματα ώστε μόνοι τους στη συνέχεια να επιζητούν τη συνεργασία με άλλους εκπαιδευόμενους αλλά και επειδή αφιερώνονται περισσότερο στην αυτοβελτίωση.

3^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση; Αν ναι, αναφέρετε ποιες.

Ναι γνωρίζω ως μεθόδους αυτές της προσομοίωσης, του παιχνιδιού ρόλων αλλά και τον διάλογο ως τεχνική διδασκαλίας βασισμένη στη βιωματική μάθηση.

Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης;

Πιστεύω ακράδαντα. Ίσως αυτό να οφείλεται στο αντικείμενο και στον χώρο που δραστηριοποιούμαι.

Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο των ΔΙΕΚ;

Για την εφαρμογή της είναι απαραίτητη η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

4^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων; Αν ναι, γιατί;

Τη θεωρώ θετική γιατί διευρύνει το πνευματικό επίπεδο του εκπαιδευτή.

Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν; Αν ναι, ποιο ήταν;

Ναι, έχω συμμετάσχει σε επιμορφωτικά προγράμματα για την εκπαίδευση ενηλίκων και την επαγγελματική κατάρτιση.

Σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;

Θα με ενδιέφερε ιδιαίτερος να μάθω να προσεγγίζω τους καταρτιζόμενους με βάση το ψυχολογικό τους προφίλ και πως μπορώ να αποκτήσω περισσότερη ενσυναίσθηση.

5^η

Φύλο: Γυναίκα

Ηλικία: 37

Ειδικότητα: Θρησκευτικός Τουρισμός και Προσκυνηματικές Περιηγήσεις

Επίπεδο σπουδών: Πτυχίο ΤΕΙ

Διδακτική εμπειρία: 9

(Σε ποιο ΔΙΕΚ διδάσκετε):

1^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Ποιος θεωρείτε πως είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ;

Ο εκπαιδευτής των ΔΙΕΚ, μεταδίδει ρητή και άρρητη γνώση, βοηθάει τους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν συγκεκριμένες δεξιότητες και στάσεις και μεταφέρει, με κάθε δυνατό τρόπο, το εργασιακό περιβάλλον μέσα στην τάξη.

Πέραν του διδακτικού ρόλου, ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει;

Μπορεί επίσης να είναι σύμβουλος, καθοδηγητής και πηγή έμπνευσης για τους σπουδαστές.

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και οι δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;

Ενσυναίσθηση, αγάπη για τη δουλειά του, μεταδοτικότητα.

2^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Εσείς χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Αν ναι, με ποιους τρόπους;

Ναι. Παιχνίδια ρόλων, ομαδοσυνεργατικές εργασίες. Επίδειξη

Θεωρείτε πως οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές;

Ναι τις θεωρώ σημαντικές.

Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;

Θεωρώ πως η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει πάρα πολύ την απόδοσή τους.

3^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση; Αν ναι, αναφέρετε ποιες.

Ναι γνωρίζω τη μέθοδο της προσομοίωσης.

Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης;

Ναι είμαι υποστηρικτής της βιωματικής μάθησης.

Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο των ΔΙΕΚ;

Είναι σημαντικό για την εφαρμογή της βιωματικής μάθησης στα ΔΙΕΚ να συμμετέχουν τόσο οι εκπαιδευτές όσο και οι εκπαιδευόμενοι ενεργητικά και να ανταλλάσσουν συνεχώς απόψεις και ιδέες.

4^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων; Αν ναι, γιατί;

Ναι. Για επικαιροποίηση των γνώσεων και εξειδίκευση όπου χρειάζεται.

Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν; Αν ναι, ποιο ήταν;

Ναι. Σε προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων, Επαγγελματικής κατάρτισης, μαθητείας, ειδική αγωγή, τουριστικών κ.α

Σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;

Ειδική αγωγή και ψυχολογία.

6^η

Φύλο: Άντρας

Ηλικία: 41

Ειδικότητα: Υγιεινολόγος

Επίπεδο σπουδών: Πτυχίο ΑΕΙ

Διδακτική εμπειρία: 1 έτος

(Σε ποιο ΔΙΕΚ διδάσκετε): Τριανδρίας, Σίνδου

1^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Ποιος θεωρείτε πως είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ;

Θεωρώ πως ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ απαρτίζεται κυρίως από την παροχή επιστημονικής και τεχνικής κατάρτισης.

Πέραν του διδακτικού ρόλου, ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει;

Είναι σημαντικό ο εκπαιδευτής να κατέχει και τον ρόλο του συμβούλου, δίνοντας στους εκπαιδευόμενους κατάλληλες συμβουλές για την επαγγελματική και προσωπική τους ανέλιξη και παρέχοντας συνεχώς ιδέες για το πως οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να βελτιώνουν συνεχώς το επίπεδο των γνώσεων τους και να αποκτούν νέες δεξιότητες.

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και οι δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;

Ένας εκπαιδευτής σε ΔΙΕΚ χρειάζεται πρώτα από όλα επαγγελματική εμπειρία στο αντικείμενο το οποίο διδάσκει, αλλά και να έχει γνωρίσει προσωπική καταξίωση και επιτυχία στον επαγγελματικό του κλάδο ώστε να μεταδίδει στους εκπαιδευόμενους μια ρεαλιστική εικόνα για την αγορά εργασίας και τις δυσκολίες της αλλά και τις επικρατούσες τάσεις στον κλάδο.

2^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Εσείς χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Αν ναι, με ποιους τρόπους;

Ναι χρησιμοποιώ ως συμμετοχική τεχνική τον διάλογο τόσο μέσα σε ομάδες εκπαιδευόμενων όσο και προσωπικά ο ίδιος με τους εκπαιδευόμενους μου.

Θεωρείτε πως οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές;

Φυσικά τις θεωρώ σημαντικές.

Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;

Ναι θεωρώ πως την επηρεάζει προς ένα θετικό αποτέλεσμα.

3^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση; Αν ναι, αναφέρετε ποιες.

Ναι. Γνωρίζω την αφήγηση, τα παιχνίδια ρόλων, τη συνέντευξη κ.ά.

Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης;

Ναι πιστεύω στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης.

Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο των ΔΙΕΚ;

Θεωρώ πως η βιωματική μάθηση στα ΔΙΕΚ μπορεί να εφαρμοστεί μερικώς και όχι ολοκληρωτικά.

4^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων; Αν ναι, γιατί;

Όχι, δεν θεωρώ θετική την ύπαρξή τους και αυτό οφείλονται στους λόγους για τους οποίους πιστεύω πως δημιουργούνται αλλά και στον τρόπο με τον οποίο διεξάγονται.

Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν; Αν ναι, ποιο ήταν;

Όχι δεν έχω συμμετάσχει έως τώρα σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα.

Σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;

Σε περίπτωση που στο μέλλον λάμβανα μέρος σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα, θα ήθελα να εστιάζει αυτό στον τομέα της Κοινωνικής Υγιεινής.

7^η

Φύλο: Άντρας

Ηλικία: 40

Ειδικότητα: Μηχανολόγος Μηχανικός

Επίπεδο σπουδών: Μεταπτυχιακό

Διδακτική εμπειρία: 5

(Σε ποιο ΔΙΕΚ διδάσκετε): Νεάπολης, Θεσσαλονίκη

1^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Ποιος θεωρείτε πως είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ;

Ο ρόλος του εκπαιδευτή είναι πολυσύνθετος. Κυρίως τον αντιλαμβάνομαι σαν εκπαιδευτικό - καθοδηγητή.

Πέραν του διδακτικού ρόλου, ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει;

Μεταξύ άλλων σύμβουλος - διευκόλυνσης και διαχειριστής του αναλυτικού προγράμματος του μαθήματος που διδάσκει.

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και οι δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;

Καλή γνώση του αντικειμένου που θα διδάξει, χρήση κατάλληλων μεθόδων και τεχνικών, ανάπτυξη καλών διαπροσωπικών σχέσεων, αποτελεσματικότητα

2^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Εσείς χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Αν ναι, με ποιους τρόπους;

Προσπαθώ να χρησιμοποιώ ανάλογα με την ενότητα που θα διδάξω. Κυρίως τον καταιγισμό ιδεών (brain-storming), το παιχνίδι ρόλων, την προσομοίωση και τη μελέτη περίπτωσης.

Θεωρείτε πως οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές;

Ναι, είναι σημαντικές καθώς οι καταρτιζόμενοι μαθαίνουν να αντιμετωπίζουν κριτικά τις πραγματικές καταστάσεις που θα συναντήσουν μετά την αποφοίτησή τους.

Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;

Ναι την επηρεάζει αφού αυξάνει την ενεργή συμμετοχή τους και βοηθάει στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων.

3^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση; Αν ναι, αναφέρετε ποιες.

Ναι γνωρίζω, την προσομοίωση, τα παιχνίδια ρόλων και τις εκπαιδευτικές επισκέψεις σε χώρους εκτός ΔΙΕΚ.

Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης;

Ναι, βοηθάει στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης, στην ικανότητα επίλυσης προβλημάτων και επίτευξης στόχων.

Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο τον ΔΙΕΚ;

Εφόσον ο εκπαιδευτής έχει διδαχθεί ή ενημερωθεί από συναδέλφους του, ανάλογα με το μάθημα και τη συγκεκριμένη ενότητα που θα διδάξει μπορεί να χρησιμοποιήσει κάποια από τις τεχνικές.

4^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων; Αν ναι, γιατί;

Ναι, πολύ θετική διότι το να συντονίσεις σωστά έναν καταγισμό ιδεών ή ένα παιχνίδι ρόλων λαμβάνοντας υπόψη της αντιδράσεις των καταρτιζόμενων απαιτεί να έχεις εμπειρία ή να το έχεις διδαχθεί.

Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν; Αν ναι, ποιο ήταν;

Έχω συμμετάσχει σε αρκετά προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων και κατάρτισης με διάφορες θεματικές.

Σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;

Θα επιθυμούσα να εστιάσω στην ανάπτυξη δεξιοτήτων των εκπαιδευτών με μέσα και τρόπους που μπορεί να παρέχει το περιβάλλον εργασίας τους.

8^η

Φύλο: Άντρας

Ηλικία: 49

Ειδικότητα: Ιατροδικαστής- Διδάσκω Στοιχεία Νευρολογίας (Βοηθός Φυσικοθεραπείας)

Επίπεδο σπουδών: Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης (5ετείς ή βετείς σπουδές, στρατιωτικές σχολές)

Διδακτική εμπειρία: 13

(Σε ποιο ΔΙΕΚ διδάσκετε): Τριανδρίας

1^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Ποιος θεωρείτε πως είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ;

Θεωρώ πως πρωταρχικός ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ είναι η μετάδοση της γνώσης.

Πέραν του διδακτικού ρόλου, ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει;

Θα ήθελα να τονίσω πως επιπλέον αντιλαμβάνομαι τον εκπαιδευτή σε ένα ΔΙΕΚ ως ένα κοινωνικό ον που χρησιμοποιεί την εμπειρία του για την καθοδήγηση και την παροχή συμβουλών στους σπουδαστές.

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και οι δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;

Σαφώς ο εκπαιδευτής χρειάζεται να έχει εκτεταμένη γνώση του αντικειμένου του οποίου διδάσκει, να έχει επικοινωνιακή ευχέρεια ώστε να μεταδίδει αυτή τη γνώση, να έχει αμεσότητα και να μπορεί να διαμορφώσει ένα κλίμα «ομάδας/οικογένειας» μέσα στην τάξη.

2^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Εσείς χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Αν ναι, με ποιους τρόπους;

Ναι χρησιμοποιώ. Οι συνθήκες τηλεργασίας και τηλεκπαίδευσης, βέβαια, έχουν επιβάλει τη μεταβολή κάποιων από τις τεχνικές. Έτσι χρησιμοποιώ πλέον τα video για Επιδείξεις, η Εργασία σε Ομάδες γίνεται εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα και η Συζήτηση σε Ομάδες γίνεται on camera.

Θεωρείτε πως οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές;

Ναι τις θεωρώ αρκετά σημαντικές γιατί παρακινούν το ενδιαφέρον των σπουδαστών για το αντικείμενο του μαθήματος.

Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;

Πιστεύω πως η εμπλοκή τους σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή του και μάλιστα θετικά.

3^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση; Αν ναι, αναφέρετε ποιες.

Ναι γνωρίζω την Αφήγηση Ιστοριών και τις Συνεντεύξεις.

Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης;

Ναι πιστεύω πως έχει θετικά αποτελέσματα η βιωματική μάθηση.

Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο των ΔΙΕΚ;

Θεωρώ πως βασικός τρόπος με τον οποίο θα μπορούσε να εφαρμοστεί η βιωματική μάθηση στην εκπαιδευτική διαδικασία των ΔΙΕΚ είναι η Αφήγηση Προσωπικών Ιστοριών.

4^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων; Αν ναι, γιατί;

Ναι, θεωρώ θετική την ύπαρξή τους καθώς παρακολουθείς και ενημερώνεσαι μέσω αυτών για τις νεότερες εξελίξεις, τεχνικές και μεθόδους στον κλάδο σου.

Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν; Αν ναι, ποιο ήταν;

Ναι έχω συμμετάσχει σε Επιμορφωτικό πρόγραμμα δεξιοτήτων και εκπαιδευτικών τεχνικών σε ΙΝΕ ΓΣΕΕ και ΑΠΘ.

Σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;

Θα ήθελα να εστιάσω στη βιωματική διδασκαλία.

9^η

Φύλο: Γυναίκα

Ηλικία: 46

Ειδικότητα: Μουσειολόγος

Επίπεδο σπουδών: Μεταπτυχιακό

Διδακτική εμπειρία: 2

(Σε ποιο ΔΙΕΚ διδάσκετε): Τριανδρίας

1^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Ποιος θεωρείτε πως είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ;

Εκτός του προφανούς που είναι η μετάδοση γνώσεων, είναι η εμπύχωση και η ανάδειξη δεξιοτήτων και ταλέντων που διαθέτουν οι εκπαιδευόμενοι, η επιβράβευση για την προσπάθεια τους (πολλοί από αυτούς σε πιο προχωρημένη ηλικία με αυξημένες υποχρεώσεις), η συμβολή του στη διαμόρφωση κριτικής σκέψης αλλά κυρίως η συμβολή του στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων απο πλευράς εκπαιδευομένων για την αξιοποίηση τους στην αγορά εργασίας.

Πέραν του διδακτικού ρόλου, ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει;

Ρόλους στη διαμόρφωση ώριμης και ολοκληρωμένης προσωπικότητας, ικανής να συμμετέχει σε κοινωνικές, πολιτικές και πολιτισμικές εξελίξεις . Ρόλο στη διαμόρφωση στάσεων και συμπεριφορών.

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και οι δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;

Επαρκής κατάρτιση στον τομέα που διδάσκει, μεταδοτικότητα, επικοινωνιακές δεξιότητες, ευγένεια, κατανόηση, ενσυναίσθηση

2^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Εσείς χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Αν ναι, με ποιους τρόπους;

Ναι. Προσπαθώ να παρακινώ την απορία και περιέργεια από τους εκπαιδευόμενους και την καλλιέργεια της διάθεσης για διερεύνηση μέσω συμμετοχικών τεχνικών όπως καταιγισμός ιδεών, ομαδικές εργασίες κ.α.

Θεωρείτε πως οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές;

Ναι τις θεωρώ σημαντικές.

Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;

Ναι πιστεύω πως την επηρεάζει.

3^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση; Αν ναι, αναφέρετε ποιες.

Ναι γνωρίζω. Προσομοίωση, παιχνίδι ρόλων, αφηγηματική ανασύνθεση, αντιτιθέμενες απόψεις, μυθοπλασία, δραματοποίηση κ.α.

Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης;

Απόλυτα διότι κινητοποιούν την κριτική σκέψη, το διάλογο, την αυτοκριτική, τον προβληματισμό

Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο των ΔΙΕΚ;

Μπορούν να εφαρμοσθούν όσες δεν απαιτούν υλικοτεχνική υποστήριξη , λόγω σοβαρών ελλείψεων σε υλικά που παρατηρείται στα ΔΙΕΚ

4^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων; Αν ναι, γιατί;

Ναι , διότι παρέχουν εξειδικευμένες γνώσεις σε πάρα πολλούς τομείς, ακολουθώντας τις αλλαγές (τεχνολογικές, οικονομικές, πολιτιστικές (κ.α.) της εποχής

Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν; Αν ναι, ποιο ήταν;

Εκπαίδευση ενηλίκων (ΕΚΠΑ), Μέθοδοι της Μετασχηματίζουσας μάθησης στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης (Παν. Αιγαίου), διοίκηση πολιτισμικών μονάδων (ΕΚΠΑ), και άλλα σχετικά με δημόσια διοίκηση

Σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;

Θα ήθελα να εστιάσω στην Μουσειοπαιδαγωγική.

10^η

Φύλο: Άντρας

Ηλικία: 48

Ειδικότητα: Φυσικοθεραπευτής

Επίπεδο σπουδών: Πτυχίο ΤΕΙ

Διδακτική εμπειρία: 3

(Σε ποιο ΔΙΕΚ διδάσκετε): Τριανδρίας

1^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Ποιος θεωρείτε πως είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ;

Ο κύριος ρόλος του είναι η εκπαίδευση ενηλίκων

Πέραν του διδακτικού ρόλου, ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει;

Πέραν του διδακτικού, σημαντικό είναι να συμβάλει στον επαγγελματικό προσανατολισμό των σπουδαστών.

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και οι δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;

Το βασικότερο όλων προσόν ενός εκπαιδευτή σε ΔΙΕΚ πρέπει να είναι η επαγγελματική εμπειρία.

2^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Εσείς χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Αν ναι, με ποιους τρόπους;

Ναι τις χρησιμοποιώ και κυρίως αυτή της Μελέτης Περίπτωσης με το μοντέλο θεραπευτή- ασθενούς.

Θεωρείτε πως οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές;

Τις θεωρώ πολύ σημαντικές.

Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;

Ναι θεωρώ πως την επηρεάζει.

3^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση; Αν ναι, αναφέρετε ποιες.

Όχι, δυστυχώς δεν γνωρίζω μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση.

Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης;

Θεωρώ πως η βιωματική μάθηση μπορεί να έχει ευεργετικά αποτελέσματα, αλλά θα ήθελα να εμβαθύνω περισσότερο στην έννοιά της για να καταλάβω ποια είναι αυτά.

Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο των ΔΙΕΚ;

Ναι μπορεί να εφαρμοστεί αλλά θα πρέπει να εμβαθύνω περισσότερο στην έννοιά της για να αντιληφθώ πως θα μπορούσε να συμβεί αυτό. Παρόλα αυτά, μιας και

4^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων; Αν ναι, γιατί;

Ναι τη θεωρώ σημαντική, γιατί μπορεί να συμβάλει στην ανανέωση όχι μόνο των εκπαιδευτικών μεθόδων, αλλά και τον εμπλουτισμό των επαγγελματικών γνώσεων και τεχνικών.

Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν; Αν ναι, ποιο ήταν;

Όχι, δεν έχω συμμετάσχει έως τώρα σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα

Σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;

Σημαντικό για μένα θα ήταν να συμμετέχω σε επιμορφωτικό πρόγραμμα για την εκπαίδευση ενηλίκων.

11^η

Φύλο: Άντρας

Ηλικία: 43

Ειδικότητα: Οικονομίας

Επίπεδο σπουδών: Μεταπτυχιακό

Διδακτική εμπειρία: 15

(Σε ποιο ΔΙΕΚ διδάσκετε): Ευόσμου

1^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Ποιος θεωρείτε πως είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ;

Για μένα ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ πρέπει να ναι πρώτα απόλα Συμβουλευτικός. Να παρέχει λύσεις και απόψεις για προβλήματα του σπουδαστή σχετικά με δυσκολίες που αντιμετωπίζει ή θα αντιμετωπίσει στο μέλλον στον εργασιακό του χώρο, αλλά και για το πως μπορεί να εμπλουτίσει το γνωσιακό του υπόβαθρο και να μην εστιάζει μόνο στην αξιολόγηση των γνώσεων του σπουδαστή μέσω των εξετάσεων.

Πέραν του διδακτικού ρόλου, ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει;

Ο εκπαιδευτής οφείλει να εμπυχνώνει τους σπουδαστές να βελτιώνουν συνεχώς τις μεθόδους επαφής τους με το αντικείμενο, να αναζητούν παντού γνώσεις και εμπειρίες, σε περιπτώσεις αποτυχίας και δυσκολίας εύρεσης θέσεως εργασίας να μην το βάζουν κάτω. Παράλληλα χρειάζεται να τους καθοδηγεί για το πως θα αποκτήσουν το κατάλληλο γνωστικό υπόβαθρο και τις εμπειρίες για την προσωπική και επαγγελματική τους ανέλιξη και τέλος να τους υποδεικνύει τις καταλληλότερες ευκαιρίες αποκατάστασης.

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και οι δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;

Τα δύο κύρια προσόντα ενός εκπαιδευτή πρέπει να είναι η βαθιά Γνώση του αντικειμένου και η Μεταδοτικότητα.

2^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Εσείς χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Αν ναι, με ποιους τρόπους;

Ναι. Δύο βασικές συμμετοχικές τεχνικές που έχω εντάξει στην εκπαιδευτική διαδικασία που ακολουθώ είναι ο Καταιγισμός Ιδεών και η εργασία σε Ομάδες.

Θεωρείτε πως οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές;

Ναι τις θεωρώ σημαντικές.

Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;

Ναι έχω παρατηρήσει πως έχει ευεργετικά αποτελέσματα.

3^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση; Αν ναι, αναφέρετε ποιες.

Ναι, γνωρίζω το Παιχνίδι και το Παιχνίδι ρόλων.

Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης;

Ναι θεωρώ πως θα μπορούσε να έχει ευεργετικά αποτελέσματα.

Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο των ΔΙΕΚ;

Θεωρώ πως για να ενσωματωθεί η βιωματική μάθηση στην εκπαιδευτική διαδικασία στα ΔΙΕΚ είναι απαραίτητη προϋπόθεση να αλλάξει το σύστημα επιλογής καθηγητών και να γίνεται επιλογή καθηγητών με γνώσεις εκπαίδευσης ενηλίκων.

4^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων; Αν ναι, γιατί;

Ναι θεωρώ θετική την ύπαρξή τους καθώς το άτομο εμπλουτίζει τις γνώσεις τους για το επαγγελματικό και εκπαιδευτικό του έργο.

Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν; Αν ναι, ποιο ήταν;

Ναι έχω συμμετάσχει σε περισσότερες από 6000 ώρες επιμόρφωσης οπότε είναι δύσκολο να αναφερθώ σε συγκεκριμένα. Πάντως τα περισσότερα επικεντρώνονταν στην Εκπαίδευση Ενηλίκων.

Σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;

Προσωπικά θα ήθελα στο μέλλον να εστιάσω στην Ασφάλεια Δικτύων.

12^η

Φύλο: Γυναίκα

Ηλικία: 42

Ειδικότητα: Φυσικοθεραπεία

Επίπεδο σπουδών: Μεταπτυχιακό

Διδακτική εμπειρία: 6

(Σε ποιο ΔΙΕΚ διδάσκετε): Επανομής, Τριανδρίας

1^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Ποιος θεωρείτε πως είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ;

Η παιδαγωγική φύση του επαγγέλματος καθιστά τον ρόλο του εκπαιδευτή στα ΔΙΕΚ επικεντρωμένο στην κατάρτιση και μετάδοση γνώσεων.

Πέραν του διδακτικού ρόλου, ποιους άλλους ρόλους μπορεί να επιτελέσει;

Είναι απαραίτητο να έχει επίσης Υποστηρικτικό ρόλο για δυσκολίες που μπορεί να συναντήσει ο εκπαιδευόμενος σε προσωπικό, εκπαιδευτικό και επαγγελματικό επίπεδο.

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βασικά προσόντα και οι δεξιότητες ενός εκπαιδευτή ΔΙΕΚ;

Το βασικότερο όλων είναι Μετάδοση Γνώσεων.

2^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Εσείς χρησιμοποιείτε συμμετοχικές τεχνικές; Αν ναι, με ποιους τρόπους;

Ναι, χρησιμοποιώ το Παιχνίδι Ρόλων και τις Ομαδικές εργασίες.

Θεωρείτε πως οι συμμετοχικές τεχνικές είναι σημαντικές;

Ναι θεωρώ πως είναι σημαντικές και συγκεκριμένα το Παιχνίδι Ρόλων.

Πιστεύετε ότι η εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε συμμετοχικές τεχνικές επηρεάζει την απόδοσή τους;

Θεωρώ πως επηρεάζει πάρα πολύ την απόδοσή τους.

3^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Γνωρίζετε μεθόδους διδασκαλίας που να βασίζονται στη βιωματική μάθηση; Αν ναι, αναφέρετε ποιες.

Ναι, Γνωρίζω τις συνεντεύξεις και την αφήγηση ιστοριών.

Πιστεύετε στα ευεργετικά αποτελέσματα της βιωματικής μάθησης;

Θεωρώ πως η βιωματική μάθηση έχει ευεργετικά αποτελέσματα σε αρκετά μεγάλο βαθμό.

Πως πιστεύετε ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία στον χώρο των ΔΙΕΚ;

Θεωρώ πως η βασική μέθοδος βιωματικής μάθησης που μπορεί να εφαρμοστεί στα ΔΙΕΚ είναι το παιχνίδι ρόλο. Χρειάζεται, όμως, η παρακίνηση για την ενεργό συμμετοχή των διδασκόντων και των διδασκόμενων.

4^{ος} ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Θεωρείτε θετική την ύπαρξη επιμορφωτικών προγραμμάτων; Αν ναι, γιατί;

Ναι τη θεωρώ σημαντική γιατί συντελεί στην Ανανέωση των γνώσεων.

Συμμετέχετε ή έχετε ποτέ συμμετάσχει σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα στο παρελθόν; Αν ναι, ποιο ήταν;

Ναι έχω συμμετάσχει και αφορούσαν την Παιδαγωγική Κατεύθυνση στην Εκπαίδευση και τη Διδασκαλία Ενηλίκων.

Σε μια ενδεχόμενη μελλοντική επιμόρφωση, σε ποια θέματα θα θέλατε να εστιάσετε;

Θα ήθελα να εστιάζει μια μελλοντική επιμόρφωση που θα συμμετέχω στην Εκπαίδευση Ενηλίκων με βάση την Ειδικότητα που έχουν ακολουθήσει.